

QVARTUS REGUM,

Toinen Cuningasten Kirja

Josa vielä Kirjoitetan:

Israelin Cuningat.
11.
Ahasia 2. ajastai.
12.
Zoram. 12.
13.
Zehu. 28.
14.
Joahas.
17. 15.
Joas. 16.
16.
Zerobeam.
41. 17.
Zacharia 1/2
18.
Sallu 1/2
19.
Mena.
hem. 10.
20.
Petahia. 2.
21.
Petah. 20.
22.
Hosea. 9.

Judan Cuningat.
c. 1: 52.
c. 3: 1.
c. 8: 16.

c. 12: 1.

c. 14: 1.

c. 15: 31.

c. 16: 1.

I. **S**raelin ja Judan Cuningasten hallituksest / sihenastti että Israel wietin pois Assyriaan: Euan ja Elisan ihmeist. Ahasian Ahabinpojan / ja hänen weljens jumalattomudest ja catumattomudest / c. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. Sijete Zoramia Josaphatin pojan / ja hänen poicans Ahasian jumalattomudest ja paboist edist / c. 8. Jehu / c. 9. Ahabin huonen häwityksest / c. 10. Athaliah ja Joasest / c. 11. Amasia. c. 12. Joaharest / Joasest ja Elisan cuolemast / cap. 13. Amasia / Zerobeamist / Zacharia ja Ahasia / cap. 14. Zoramist / Sallumist / Menahemist / Pekahist / Pekast / Hosearest / Zoramist / Judan Cuningast / Ahasest / cap. 15. Hiskias / cap. 16. Salmanassarist Assyrian Cuningast / cuinga hän woitetti Samaritan: woi Israelin pois / ja pani pacanat heidän majoins ZERAN uhcauren jälken / cap. 17.

II. Sijete Judan Cuningast erittäin / sihenastti että Juda wietin pois Babelijn. Nimittäin Hiskias / että hän oli jumalainen. ZERAN Engeli löi Sanheribin Assyrian Cuningast so-
cawäest / cosca hän tuli Jerusalemita wastan / 185000. miestä. Hiskian sairaudest / ja hänen elämäns lisändymisest / Auringon palajamisest hänen tähtens / cap. 18. 19. 20. Manassest ja hänen jumalattomudestans. Amonist ja Josiast ja hänen jumalisudestans. c. 21. 22. Joaharest / Joachimist / Joachinist ja Zidechia / c. 23. 24. Cuinga Joachim pääse fangeudest / cap. 25. Näiden Cuningasten aicana saarnasit Esaia / Jeremia / Micha ja Hosea.

Ja näin tässä Kirjas löydetän mitä tapahtunut on hamaast Ahasian Ahabin pojan hallituxen alqust Israelis / Babelin fangeuten asti / cosca Joachim päästettiin Ewil. Merodachilda / Babelin Cuningalda / nimittäin / 344. ajastajas. Sillä:

Sijeteuin Ahasia tuli Israelin Cuningasti / hallidit Josaphat Judan Cuningast sihenastti cuin Zoram hänen poicans tuli Cuningasti 5. ajastai. c. 8: 16.	Ahasia hallidit sihenastti cuin Zoram tuli Cuningasti / 1. ajast. c. 3: 1.
Zoram sihenastti cuin Ahasia tuli Cuningasti / 7. ajast. c. 8: 25.	Joram 12. ajast. c. 3: 1.
Ahasia 1. ajastajan / c. 8: 25.	Jehu 28. ajast. c. 10: 36.
Athalia 6. ajastai / c. 11: 4.	Joahas sihenastti cuin Joas tuli Cuningasti / 15. ajast. c. 13: 10.
Joas sihenastti cuin Amasia tuli Cuningasti / 39. ajast. c. 14: 1.	Joas 16. ajast. c. 13: 10.
Amasia 29. ajast. c. 14: 2.	Zerobeam 41. ajast. c. 14: 23.
Ziman Cuningast Judasa 11. ajast. c. 15: 1.	Ysman Cuningast Israelis 23. ajast. c. 15: 8.
Zsua 52. ajast. c. 15: 1.	Zacharia 6. Cuucautta c. 15: 8: 12.
Zoram sihenastti että Ahas tuli Cuningasti / 15. ajast. c. 16: 1.	Sallum 1. Cuucauden.
Ahas sihenastti että Hiskias tuli Cuningasti / 15. ajast. c. 18: 1.	Menahem 10. ajast. c. 15: 17.
Hiskia 29. ajast. c. 18: 2.	Pekaja 2. ajast. c. 15: 23.
Manasse 55. ajast. c. 21: 1.	Pekah 20. ajast. c. 15: 27.
Amon 2. ajast. c. 21: 29.	Hosea ennecuin hän tuli Cuningasti 8. ajast. c. 15: 30.
Josias 31. ajast. c. 22: 1.	Sijeteuin hän tuli Cuningasti 9. ajast. c. 17: 1.
Joahas 3. Cuucautta c. 23: 31.	Sijeteuin Israel wietin pois Salmanassarilda / hallidit si Cuningast Hiskia Judasa 23. ajast. c. 18: 10.
Joachin 11. ajast. c. 23: 36.	Pane ne ja seurawaisset Judan Cuningasten wuodet yhteen / niin tule juuri se lueu.
Joachin 3. Cuucautta c. 24: 8.	
Zedechia Babelin fangeuten asti 11. ajast. c. 24: 18.	
Sijete sihen cuin Joachin päästti wallallans 25. ajast. c. 25: 27.	

Judan Cuningat.
8.
Zoram. 9.
9.
Ahasia. 1.
Athalia. 6.
10.
Joas. 40.
11.
Amasia. 29.
12.
Ahasia. 52.
13.
Zoram. 16.
14.
Ahas. 16.
15.
Hiskia. 29.
16.
Manasse. 55.
17.
Amon. 2.
18.
Josias. 31.
19.
Joahas. 3.
20.
Joachim.
1. 21.
Joachin. 3.
22.
Zedechia. 11.
Israelin Cuningat.
c. 1: 52.
c. 11: 52.
c. 13: 1.

c. 14: 13.

Ahabin

I. Lucu.

Ahabin perän tule Ahafia Cuningari / hallidze cari
Aajastaica / ja tele paha / v. 2. tule sairari ja lähettä
Baal Sebubille kysymän / jos hän vielä olis paranewa /
v. 2. lähettä siis HERRA Elia hänen lähetystän was-
tan / sanoman : ettei hän edzinyt HERRA / sentähden
ei hänen pidä noufeman siitä wuotesta / v. 3. cuin Ahafia
sen cuule / lähettä hän päämiehen 50. cansa / ottaman Eliat
kijnni / v. 5. joca anda tulen tulla taitwast / ja polttaa ne / v. 9.
lähettä toisen / jonga myös nijn käwi / v. 11. Colmas
ndhyrätä idzens / jota Elia säästä / v. 13. mene hänen
cansans ja sano sen idze Cuningalle / v. 16. Ahafia cuo-
le / ja Joram tule Cuningari hänen siaans / v. 17.

A Ahafia Ahabin poica tuli Is-
raelin Cuningari Samarias /
Josaphatin Judan Cuningan
aidzemendän vuonna toista-
kymmeniä / ja hallidzi Israeli cari wuotta.
Ja teki paha HERRAN edes / ja waelsi Is-
säs ja äitins teillä / ja Jerobeamin Neba-
thin posan teillä / joca Israelin saatti syndiä
telemän. Ja hän palweli Baali ja rucoili
händä / ja wihoiitti HERRAN Israelin Ju-
malan / nijn cuin myös hänen Issäs oli teh-
nyt. Ja Moabiterit luowuit Israelist co-
sca Ahab oli cuollut.

A Ahafia langeis häkin läpidze hänen
ylisturwasans Samarias / sairasti ja
lähetti sanansaattajat / ja sanoi heille : men-
gät ja kysykät Baal Sebubille Ekronin ju-
malalle / jos minä paranen tästä sairaudest.
Mutta HERRAN Engeli sanoi Elialle Thef-
bitille : nouse ja mene Cuningan sanansaat-
taita wastan Samariaan / ja sano heille : eikö
yhtän Jumalata ole Israelis / että te menet-
te kysymän Baal Sebubille Ekronin juma-
lalle ? Sentähden näin sano HERRA : ei
sinun pidä siitä wuotesta noufeman josas
macat / mutta sinun pitä caifeti cuoleman.
Ja Elia meni.

Ja cosca sanansaattajat palaisit hänen
tygöns / sanoi hän heille : mixi te palaisitte ?
He sanoit hänelle : yxi mies cohdais meidän
ja sanoi meille : palaitcat Cuningan tygö-
joca teidän on lähettänyt / ja sanocat hanel-
le : näin sano HERRA : eikö yhtän Juma-
lata ole Israelis / että läheta kysymän
Baal Sebubille Ekronin jumalalle ? sentäh-
den ei sinun pidä siitä wuotest noufeman jo-
sas macat / mutta sinun pitä caifeti cuole-
man. Ja hän sanoi heille : mingäcaltainen se
mies oli joca cohtais teidän / ja näitä puhui
teille ? He sanoit hänelle : hän oli carwai-

nen / ja hijnainen wö hänen suolillans.
Hän sanoi : se on Elia Thefbita.
A hän lähetti hänen tygöns yhden wj-
Denkymenen päämiehen / wjdenkymme-
nens cansa. Ja cosca hän tuli hänen ty-
göns / (cadzo / hän istui wuoren cuclulalla)
Ja hän sanoi hänelle : sinä Jumalan mies /
Cuningas sano : tule alas. Elia wastais wj-
Denkymenen päämiehelle / ja sanoi hänelle :
jos minä olen Jumalan mies / nijn tulcan
tuli taitwast ja polttacan sinun ja sinun wjfi-
kymmendäs. Nijn tuli langeis taitwast / ja
poltti hänen ja hänen wjfikymmendäs.
Ja hän lähetti taas toisen wjdenkymmenen
päämiehen hänen tygöns / hänen wjden-
kymmenens cansa / ja hän sanoi hänelle : sinä
Jumalan mies / näitä sano Cuningas : tule
kijrust alas. Elia wastais / ja sanoi : jos
minä olen Jumalan mies / nijn langetcan
tuli taitwast / ja polttacan sinun ja sinun wj-
fikymmendäs. Nijn Jumalan tuli langeis
taitwast ja poltti hänen / ja hänen wjfikym-
mendäs.
Sin hän vielä lähetti colmannen wj-
Denkymenen päämiehen hänen wj-
denkymmenens cansa. Cosca hän tuli wlös
hän tygöns / cumarsti hän polwillens E-
lian eteen rucoili händä / ja sanoi hänelle :
sinä Jumalan mies / olcon minun sielun ja
näiden wjdenkymmenen sinun palweliotit-
tes sielut callit sinun edesäs. Cadzo / tuli on
tullut taitwast / ja on polttanut ne cari ensi-
mäist wjdenkymmenen päämiehest heidän wj-
denkymmenens cansa / mutta olcon minun
sielun callis sinun edesäs. Nijn sanoi HERRA
Engeli Elialle : mene alas hänen can-
sans / ja älä mitän pelkä händä. Nijn hän
nousti / ja meni hänen cansans Cuningan tygö-
Ja hän sanoi hänelle : näin sano HERRA :
että lähetit sanansaattajat / ja annoit kysyä
Baal Sebubille Ekronin jumalalle / cuin ei
yhtän Jumalata olis Israelis / jolda ky-
sytäsin / nijn ei sinun pidä siitä wuotesta
noufeman josas macat / mutta sinun pitä caif-
ketti cuoleman. Ja nijn hän cuoli HERRA
ran sanan jälken cuin Elia puhunut oli.
Ja Joram tuli Cuningari hänen siaans /
toisna Joramin Josaphatin posan Judan
Cuningan vuonna : sillä ei hänellä ollut
poica. Mitä enämbi on sanomist Ahaf-
ast / ja mitä hän tehnyt on / cadzo / se on kir-
joitettu Israelin Cuningasten aicakirias.

Ahafia lä-
hettä colme
päämiestä
ottaman
Eliata
kijnni.

Elia anda
tulen tulla
taitwast nijn
den cahden
päälle.
A. M. 3048

Elia mene
sen colman-
nen cansa
ja sano A-
hafia idze
että hä-
nen pitä
cuoleman.

Ahafia
cuole ja
Joram tule
Cuningari.

Ahafia tule
Cuningari
A. m. 3047.
hallidze 2.
ajastaica.

CAP. I.

Ahafia sat-
ralta ja lä-
hettä tofo-
män Baal
Sebubille.

Elia coh-
ta sanan-
saattajat /
ja sano
heille hänen
cuoleman.

Verf. 10. Nijn tulcan tuli taiwast) Ei Elia tehne eätä coston himost / waan erinomaisest Jumalan cunnian tirowau-dest ja wahwast uscost / rangastarens naitä jumalattomia epä- jumalan palweloita / ja wahwistarens / etä hän oli oita HERRAN Propheta. Ei cuitengan jocaidzen sori eätä seurata / toiwottarens costo wiholissilens : nijncuin me näemme Chri- sturen opettawan hänen opetuslaplans / Luc. 9: 54. cosca he tahdoi sitä tehdä. Cadzo myös sitä 25. luku Num. v. 11.

II. LUCU.

Ennecuin Elia otetan ylös / tahto hän Elisän pois tyhdäns / mutta ei hän saa / v. 1. Iyö hamellans Jordanijn / joca jaca idzens / ja he käywät siinä ylidzen / v. 8. Elisa ano carikertaisst henge / v. 9. heidän täydesäns otetan Elia tulissilla waunuilla ylös / v. 11. Elisa otta hä- nen hamens / jaca taas Jordanin ja palaja / v. 13. Pro- phetain pojat edjivät Eliata / ja ei löydä / v. 15. Elisa tu- le Jerihoon / ja paranda siellä wahingoliset wedet / v. 19. Beth Elijn mennes pilcatan hän nuorucaisida / joca carhuilda cuosiayi rewellä / v. 23.

Escä HERRA tahdoi Elia tuu- les otta ylös taiwasen / käwit Elia ja Elisa Gilgalist. Ja Elia sanoi Elisalle : wjrows täsä / sillä HERRA on minun lähettänyt Beth E- lijn. Mutta Elisa sanoi : nijn totta cuin HERRA elä / ja sinun sielus / en minä luo- wu sinusta. Ja he tulit alas Beth Elin. Silloin käwit Prophetain pojat cuin Beth- Elis olit Elisän tygö / ja sanoit hänelle : tie- däcös HERRAN tänäpän ottawan sinul- das pois sinun Isändäs sinun pääs pääldä? Hän sanoi : minä kyllä sen tiedän / oleat ä- netti.

Ja Elia sanoi hänelle : Elisa / wjrows täsä / sillä HERRA on minun lähettänyt Jeri- hoon. Hän sanoi : nijn totta cuin HERRA elä ja sinun sielus / en minä luowu sinusta. Ja cuin he tulit Jerihoon. Tuli Prophetain pojat cuin Jerihos olit Elisän tygö / ja sa- noit hänelle : tiedäcös HERRAN tänäpän ottawan sinuldas pois sinun Isändäs sinun pääs pääldä? Hän sanoi : minä kyllä sen tie- dän / oleat änetti. Ja Elia sanoi hänelle : oles täsä / sillä HERRA on minun lähettänyt Jordanijn. Hän sanoi : nijn totta cuin HERRA elä / ja sinun sielus / en minä luo- wu sinusta. Ja he käwit molemmin. Mut- ta wjrowskymmendä miestä Prophetain poja- sta menit pois / ja jäit caurwas seisoman / ja he seisoi ynnä Jordanin tyhdä. Nijn otti Elia hamens ja kaarei cocoon / ja löi weteen / ja wesi hajois molemmille puolille / nijn etä molemmat käwit cuitwana sen läpidze. Ja cosca he tulit ylidze / sanoi Elia Elisalle : ano / mitä minun pitä sinulle tekemän / ennecuin minä otetan pois sinul- da. Elisa sanoit etä sinun henges olis mi- nun cansani carikertaisest. Hän sanoit : sinä olet anomut corwa asiata / mutta cuitengin jos sinä näet minun cosca minä sinulda ote- tan pois / nijn se tapahdu / mutta jos et sinä

Elia tahto eroitta E- lisan ty- töäns en- nencuin hän otetat- sin ylös.

Elia tere Jordanin hamellans ja tätä siinä ylidzen.

Elia ote- tan ylös tu- lissilla wau- nuilla. Syr. 48: 13. 1. Mach. 2: 58.

näe / nijn ei se tapahdu. Ja cosca he yn- nä käwit ja puhuit kessänäs / cadzo / nijn tulit tuliset waunut tulisten herwoisten cansa / ja eroitti heidän toinen toifestans. Ja Elia meni ylös tules taiwasen.

Wetta Elisa näki sen / ja huusi : minun Isän minun Isän / Israelin waunu ja hänen radzas miehens / ja ei händä enä näh- nyt. Ja hän tartui waatteisins ja rewäis ne cahtia. Ja otti Elia hamen ylös / joca hänelä pudonnut oli / palais ja meni Jor- danin

danin

14 Danin randaan. Ja otti sen hamen / joca Elialda pudonnut oli / löi weteen / ja sanoi: cusa on nye HERRA Elian Jumala? Ja löi weteen / niin wesi hajois molemmille puolille / ja Elisa käwi ylidzen.

15 **E**lisa Propheetain posat / jotea ylidze toisella puolella Jerihos olit / näit hänen / sanoit he: Elian hengi lepä Elisian päällä / ja käwit händä wastan / ja cumarsit maahan asti. Ja sanoit hänelle: cadzo / sinun palwelioisas on witsikymmendä wahwa miestä / anna heidän mennä edzimän sinun Jäsändätäs / jos HERRAN hengi on ottanut hänen / ja heittänyt jolleculle wuorelle / taicka johongun lagoon. Hän sanoi: älkät anda-

16 co mennä. Mutta he waadeit händä sihenasti että hän häpeis / ja sanoi: mengän. Ja he lähetit matcaan witsikymmendä miestä / ja he edzeit colme päiwä ja ei löytäneet händä. Ja tulit jällens hänen tygöns (ja hän oli Jerihos) ja sanoi heille: engö minä sanonut teille / ettei teidän pitänyt menemän?

17 **J**A ne miehet cuin Gaupungis olit / sanoit Elisalle / cadzo / täsä Gaupungis on hywä asua / niincuin meidän Herran näke / mutta täsä on paha wesi / ja hedelmä-

18 töin maa. Hän sanoi: tuocat minulle ufi astia / ja pangat suola sishen / ja he toit hänel-

19 le. Niin hän meni ulos wescarwain tygö / ja heitti suola nihin / sanoden: niin sano HERRA: minä olen tämän weden parandanut / ei yriskän cuolema taicka hedelmä-

20 tömys pidä heistä tästedes tuleman. Niin parani wesi tähän päiwän asti Elisian sanan jalken / jongahän puhui.

21 **J**A hän meni sieldä BethEliin / ja hänen mennešans tiellä / tulit pienet posat Gaupungist / ja pilkksit händä / sanoden: tule ylös paljas pää / tule ylös paljas pää.

22 Ja hän läänsi idzens / ja cuin hän heidän näki / kirotis hän heitä HERRAN nimeen. Niin tuli cari carhua medzästä / ja repelit cari poica wijdettä kymmendä cu-

23 liari. Sieldä hän meni Garmelin wuorelle / ja sittede palais sieldä Samariaan.

24 **W**ers. 3. Propheetain posat) Olit ne cuin opettelit ja harjoitelit idziäns Jumalan sanas Propheetain tytonä. Wers. eod. Siinulda in Hebraeo sinun pääs päälldä) Päässä olla on olla mestari- na ja opettajana: Jalcaina olla on olla opetuslapsena eli alem- maisua: sillä cosca opettaja opetta / istu hän opetuslapsians y- sömbdänä / niin että ne owat hänelle jalcain juures / ja hän heidän y- päns wieres. Juuri niin sano P. Pawali / Act. 22: 3. että hän on oppenut Lain Samarielin jalcain juures / ja se on yhtäinen tapa näin kirjoituses pubua Hebraean tiellellä. Niin istui myös Maria Christuren jalcain juures / Luc. 10: 39. v. 9. Ennen- cuin minä oteran sinulda pois) Täsä nähdän / että joca tahto jotatin anoa pyhidä / hänen pitä anoman heildä niincuin

he eläwät / sittede on turha jotatin anoa heildä. v. eodem, Cariter- taifesi) Ei Elisa tahtonut Elian henge cariterataifesi / sillä yri on hengi / joca on caitisa pyhidä / 1. Cor. 12. waan sen yhden henge- gen cariterataifens suun / että hän wois enä ja wäkeremmält saar- nata / cuin Elia / niincuin hän teikim. v. 20. Pangat sishen suola) Tällä tahdoi Jumala oforta woitwan häneus tehdä mitä hänen näkö / ja mingä cautta hän tahto. Mutta ei tästä se seu- ra / että wihitillä suolalla on wotma syndiä ja Satanin wäij- tyriä wastan / sishen ei ole yhtän Jumalan sana eli lupaus.

III. Lucu.

JDram hallidze caritoistakymmendä ajastata / ja teke paha / v. 1. hänen aicanans luopuwat Moabiterit Israelist / v. 5. Joram soti Josaphatin Judan Cuningan ja Edomin Cuningan cansa heitä wastan / v. 6. Elisa toimitta heille wettä / ja julista heille woiton / v. 9. Moabiterit syhdän / v. 21. joinen Cuningas uhra poi- cans volttouhryi muurin päällä / v. 26.

JDram Ababin poica tuli Israe- lin Cuningari Samarias

Alexanderatoistakymmendä Josaphatin Judan Cuningan wuonna / ja hallidzi caritoistakymmendä wuotta. Ja teki paha HERRAN edes / waan ei cuitengan niincuin hänen Isäns ja äitins: sillä hän häwitte Baalin padzat / jotea hänen Isäns tehnyt oli. Mutta cui-

3 tengin hän pyysi Jerobeamin Nebathin po- jan synneis / joca Israelin saatti syndiä te- kemän / ja ei luopunut niistä.

Witta Mesalla Moabiterein Cuningalla oli paljo lambaita / ja hän andoi Israelin Cuningalle weron / sata tuhatta caridzata / ja sata tuhatta oinasta / willoi-

4 nens. Cosca Abab oli cuollut / luotwui Moabiterein Cuningas Israelin Cuningast. Sishen aican läri Cuningas Joram Sama-

5 riast / ja luki caiten Israelin. Ja lähetti Josaphatille Judan Cuningalle sanoman: Moa- biterein Cuningas on luopunut minusta / tule sotiman minun cansani Moabitereita wa-

6 stan. Hän sanoi: minä tulen / minä olen niincuin sinä / ja minun Canssan niincuin si- nun Canssas / ja minun herwoisen niincuin si- nun herwoises. Ja sanoi: cusa tietä meidän

7 pitä sinne waeldaman? Hän wastais: Edomin corwen tietä.

JA niin läri Israelin Cuningas / Judan Cuningas ja Edomin Cuningas. Ja cosca he olit waeldanet ymbäri seidzemen päi- wän matcan / ei ollut sotarwäellä ja juhdi-

8 la / jotea heidän cansans olit / wettä. Silloin sanoi Israelin Cuningas: woi / cosca HERRA on cudzunut nämät colme Cuningasta / andarens heitä Moabiterein käsijn. Mutta Josaphat sanoi: ongo täsä yhtän HERRAN Propheetata / tyshärem hänen caut-

9 tans neuwoa HERRALDA. Silloin wastais

Joram tsa- le Cuninga- ri. A.M. 3048 hallidze 12- ajastata.

Moabite- rit luopu- wat Israe- list.

Joram läh- te sotiman Josaphatin cansa heitä wastan.

Seidze- mendä päiwän puuttu wes- si.

Elisa saa Elian henge.

Elisa paranda Jerihon pahat wedet.

Carhut repelewät euoltari 42. poica / jotea pilkksit sit Elisat.

12 **Y**ri Israelin Cuningan palvelioist / ja sanoit: tässä on Elisa Saphatin poika / joca caast wettä Elian kätten päälle. Josaphat sanoi: hänen tyköns on HERRAN sana. Ja Israelin Cuningas / ja Josaphat / ja Edomin Cuningas menit hänen tyköns.

13 **S**illoin sanoi Elisa Israelin Cuningalle: mitä sinun on minun cansan telemist? mene pois sinun Isäs Prophetain tykö / ja sinun äitäs Prophetain tykö. Israelin Cuningas sanoi hänelle: Ei / sillä HERRA on cudzumut nämät colme Cuningasta andarens heitä Moabiterain kassin.

14 **E**lisa sanoi: nijn totta kuin HERRA Zebaoth elä / jonga edes minä seison / jollen minä cadzois Josaphati Judan Cuningast / en minä cadzatais sinun päälles / engä tottelis sinua. Tuocat minulle candelen soitataja: ja cosca soitataja soitti / tuli HERRAN kassi hänen päällens. Ja hän sanoi: näitä sano HERRA / tehkät cuoppia sinne ja tannetä hän ojaan: Sillä näin sano HERRA: ei teidän pidä tuulda eikä sadetta näkemän / ja cuitengin pitä ojan wettä täynnä oleman / nijn että te ja teidän Canssan / ja teidän juhtan saawat juoda. Vielä suttengin tämä on yri pieni asia HERRAN edes / waan hän anda myös Moabiterit teidän kassin.

19 **N**ijn että te lyötte caicki wahwat Caupungit / ja caicki walitit Caupungit / ja te caadatte caicki hywät puut / ja tukidzette caicki wesi lähtet / ja turmelette caicki hywät pellot kiewillä.

20 **J**a amulla ruocauhrin ajalla / cadzo / silloin tuli wesi Edomin tietä myöden / ja tähtti maan wedellä.

21 **C**osca caicki Moabiterit cuulit että Cuningat olit mennet sotiman heitä wastan / cudzuit he cocoon caicki miehet joca olit tyäliset sotaan ja sen ylidzen / ja menit rajoillen.

22 **M**utta cosca he amulla warhain nousit / ja Auringo nousi weden ylidze / nijn näit Moabiterit että wesi oli heitä wastan punainen nijn kuin weri. Ja sanoit: se on weri / Cuningat ovat tapellet kessenäns miecalla / ja yri on lyönyt toisen cuoliari / nyt siis Moab mene saalille. Mutta cosca he tulit Israelin leiryn / nousi Israel / ja löi Moabiterit / ja ne paleni heitä / mutta he tulit sisälle ja löit Moabin. Cukistit Caupungin / ja idzeenkän heitti kiewens caickin hywän peltoin ja tähtti ne / ja tukidzit caicki wesi lähtet / ja caast caicki hywät puut / sihenasti

cuin Kirharasethyn wainwain kiroia jäit / ja he pyritit sen lingoilla ja löit hänen.

Cosca Moabiterain Cuningas näki sodan olerwan ylon wakerwan händä wastan / otti hän seidzemen sata miestä tyköns / joca wedit miecan ulos / caratarens Edomin Cuningan päälle / waan ei he woinet. Silloin otti hän hänen ensimmäisen poicans / joca hänen staans piti Cuningari tuleman / ja uhrais sen polttouhriri muurin päälle. Silloin tuli Israel sangen wihaiseri / nijn että he menit pois hänen tyköns / ja palastit omalle maallens.

Verf. 15. Tuocat minulle candelen soitataja / Nimitäin että sittäin hänen wihans aseuis sitä jumalatoinda Israelin Cuningasta wastan / ja hän olis sowelias saaman ennustawaiti henge. v. 27. Silloin tuli Israel sangen wihaiseri / se on he wihastit sencaitaisesta työstä / surcutellit heitä ja menit matcaans.

IV. Lucu.

Elisa toimitta wästä öljyst köyhän lesken welan marteriri / v. 1. toimitta myös Sunemin wainwolle poian HERRALDA / v. 18. herättä hänen cuollust / v. 32. varanda myrkyllisen liemen sauholla / v. 38. ruoeki myös 100. miestä 20. leiwällä / josta wielä jää HERRAN sanan jälken / v. 42.

Ayri wainw nijstä Prophetain poicain emäimistä huusi Elisän tykö / ja sanoi: sinun palvelias minun miehen cuoli. Nijn sinä tiedät sen että sinun palvelias pelkäis HERRA. Nyt tuli welcamies / ja tahto että molemmat minun lapseni orjarens. Elisa sanoi hänelle: mitä minun pitä telemän sinulle? sano minulle mitä sinun huonesas on? Hän sanoi: sinun palckapiteallas ei ole muuta mitän kuin yri öljyastia. Hän sanoi: mene ja ano coco sinun kyläcunmaldas tyhjiä astioita nijn monda cuins saat. Ja mene sisälle / ja sulje owi sinun ja sinun poicais perän / ja caada joca idzeen nihin astioin / ja coscas olet tähttänyt heidän / nijn anna ne otta pois.

Hän meni pois hänen tyköns / sulki owen jälkens ynnä poicans cansa / ja cannoit astiat äitins eteen / ja hän caast nihin. Ja cuin astiat olit tähtetyt / sanoi hän potalens: tuo minun wielä yri astia. Hän sanoi: ei ole täällä enä astiata / nijn öljy sittä. Ja hän tuli / ja ilmoitti sen sille Jumalan miehelle. Hän sanoi: mene ja myy öljy / ja mara welcamiehelles / mutta sinä ja sinun poicas eläät sittä jänest.

Elisa toimitta heille wettä ja ennusta woiton.

Moabiterit lyötiin.

Elisa toimitta köyhälle leskelle öljyä marterien welcans.

Waimo
Sunemis
eti hänelle
suuren cun-
man.

8 **S**ei tapahtui siihen aican / että Elisa
meni Sunemijn / ja siellä oli kuuluisa
vaimo joca händä holhois / nijn että
hän sei hänen tyköns / ja nijn usem cuin hän
sen cautta waelsi / poikeis hän sinne syömän.
9 Ja hän sanoi miehens : cadzo / minä nym-
marran tämän Jumalan miehen olerwan py-
hän / joca täsä aina waelda. Tehkäm siis
10 tähän wähä ylistupa / ja pangam hänelle sin-
ne nxi wähä wuode / pöytä / istuin ja kyttilä-
jalca / että hän siellä olis cosca hän meidän
tygöm tule.

Elisa tahto
hänelle o-
sotta jäs-
lens tijsel-
lfsuden ja
toimitta hä-
nelle pojan.

11 **S**in tapahtui siihen aican / että hän tuli
sinne / ja pani ylistupaan lewätä ja ma-
cais siellä. Ja hän sanoi palveliallens Ge-
hazille : cudzu Sunemin waimo tänne. Ja
12 cosca hän oli cudzunut hänen / astui hän hänen
eteens. Nijn hän sanoi palveliallens : sano
hänelle : cadzo / sinä olet tehnyt meille caiken
tämän palveluren / mitä minun pitä sinun
tekemän? ongo sinulla astat Cuningan taic-
ka sodanpäämiehen tygö? Hän sanoi : mi-
14 nä asun lestellä minun Ganssani. Hän sa-
noi hänelle : mitäst siis hänelle pitäis tehtä-
män? Gehazi sanoi : ei ole hänellä poica / ja
15 hänen miehens on wanha. Hän sanoi :
cudzu händä / ja cosca hän meni händä cudzu-
man / nijn hän tuli orwis. Ja hän sanoi :
16 tähän aican wuoden peräst pitä sinun syleile-
män poica. Hän sanoi : ei minun Herran
sinä Jumalan mies / älä wäärnyttele sinun
17 ptecas edes. Ja waimo tuli rascari / ja sy-
nytti pojan siihen aican wuoden peräst / nijn-
cuin Elisa oli hänelle sanonut.

Gen. 18. 10.

18 **J**a cosca lapsi jo isoiri tuli / nijn tapah-
dui / että hän meni ulos Isäns ja elon-
leickaitten tygö. Ja hän sanoi Isällens :
19 woi minun päättäni / minun päättäni. Ja
hän sanoi palveliallens : canna händä ai-
tins tygö. Ja hän otti hänen / ja woi äitins
20 tygö / ja hän pani hänen helmaans puolipäi-
wän asti / nijn hän cuoli. Ja hän nousi ja
21 lasti hänen Jumalan miehen wuotelle / läxi
ulos ja sulki orwen. Ja cudzui miehens / ja
22 sanoi / läheta minun tygöni nxi palvelioista
ja Asti : sillä minä menen Jumalan miehen
tygö / ja palajan. Ja hän sanoi : miri sinä hä-
23 nen tygöns menet : sillä ei nyt ole uscuu-
taicka Sabbathi? hän sanoi : rauha. Ja
24 hän satuloidzi Astin / ja sanoi palveliallens :
aja wahwast / ja älä wrywntä minua matcal-
la nijn cuin minä sanon sinulle.

Tämä hä-
nen poicans
cuole.

25 **J**a nijn hän meni pois ja tuli Jumalan
miehen tygö Carmelin wuorelle. Co-
sca Jumalan mies näki hänen tulewan / sa-
noi hän palveliallens Gehazille : cadzo /
Sunemin waimo on täällä. Nijn juore nyt
26 händä wastan / ja kysy hänelle / jos hän / hä-
nen miehens ja poicans orwat rauhas? Hän
wastais : rauhas. Mutta cosca hän tuli
27 wuorelle Jumalan miehen tygö / tartui hän
hänen jalcoins. Ja Gehazi meni syämän
händä pois. Mutta Jumalan mies sanoi :
anna hänen olla : sillä hänen steluns on mur-
hellinen / ja Hexra on minulda sen salannut
ja ei ilmoittanut minulle. Hän sanoi : cosca
28 minä anoin poica Herraldani / engö minä sa-
nonut / ettei sinun pitänyt minua pettämän.

Waimo
mene Elis-
san tygö ja
sano sen hä-
nelle.

5. Luc
Elisa lähet-
tä Gehazin
händä he-
rättämän.
Luc. 10: 4.

Elisan

IV. R E G U M.

ihmet.

29 Ja hän sanoï Gehazille: wyötä sinun cu-
pes / ja walmista idzes / ja ota minun sau-
wan katees / ja mene matcaas (jos jocu sinun
cohta nijn älä terwetä händä / ja jos jocu sinua
terwettä / nijn älä wasta händä) ja lasse mi-
30 nun sauwan pojan castwoille. Mutta po-
jan äiti sanoï: nijn totta kuin HERRA elä ja
sinun sielus / en minä päästä sinua. Nijn
31 hän nousi ja seurais händä. Mutta Gehazi
meni pois heidän edelläs / ja lasti sauwan
pojan castwoille / waan ei ollut eikä ändä eikä
tundo. Nijn hän palais ja cohtais hänen / il-
moitti hänelle / ja sanoï: ei poica herännyt.

Elisa tule
idze ja he-
rättä hä-
nen.

32 Ja cuin Elisa tuli huoneseen / cadzo / poi-
ca macais cuolluna hänen wuotellans.
33 Ja hän meni sisälle / ja sulki owen molembain
34 perän / ja rucotti HERRA. Nousi ja lasti
idzens lapsen päälle / ja pani suums nuoru-
caisen suun / ja silmäns hänen silmäns pääl-
le / ja kätens hänen kättens päälle / ja nijn oien-
si idzens hänen päällens / että lapsen ruumis
35 tuli lämbymäri. Ja hän nousi jälle ja kä-
wi kerran sinne ja tänne sijnä huones / nousi
ja lasti idzens hänen päällens. Nijn poica
aiwasti seidzemen kerta / sitte arwais poica sil-
mäns. Ja hän cudzui Gehazin / ja sanoï:
36 cudzu Sunemin waino. Ja cosca hän oli
hänen cudzunut / tuli hän sisälle hänen ty-
göns. Hän sanoï: ota sinun poicas. Nijn
37 hän tuli ja langeis hänen jalcains juureen /
cumarfi ja otti poicans ja meni ulos.

Callis aica.
Elisa pa-
randa wa-
hingolfsen
liemen.

38 Ja Elisa palais Gilgalijn / ja callis ai-
ca oli maalla / ja Prophetain pojat
39 silit hänen edesäns. Ja hän sanoï
parweliallens: ota suuri pata / ja leitä lie-
dä Prophetain pojille. Nijn nyxi läxi kedolle
hakeman ruohoja / ja hän löysi williwigna-
puun / ja haki sittä Colochintejä waattens
täyden. Ja cuin hän tuli / leikais hän sen lie-
40 mipataan: sillä ei he tundenet sittä. Ja co-
sca he sen annoit miesten eteen syöä / soit he
liemestä ja huusit / sanoden: Jumalan mies /
41 cuolema on padas. Sillä ei he saanet syö-
dä sittä. Hän sanoï: tuocat tänne jauhoja /
ja hän heitti pataan / ja sanoï: andacat Cans-
salle syöä / ja ei ollut mitän wahingota
padas.

Elisa ruoc-
ti 100 mie-
stä eadhel-
latomme-
nellä lei-
wällä.

42 Ja nyxi mies tuli Baal Salisast / ja can-
doi Jumalan miehelle utisleipä / nimit-
cain / carikymmendä ohraista leipä / ja
utisjywiä hänen waatteisans. Mutta hän
43 sanoï: anna Canssalle: ja he soit. Hänen

parwelians sanoï: mitä minä sittä annan
sadalle miehelle? Hän sanoï: anna Cans-
salle syöä: sillä nijn sano HERRA: he syö-
wät ja wiellä sittäkin jää. Ja hän pani ne
heidän eteens / he soit ja wiellä oli sijari HERRA-
ran sanan jälken.

Wers. 13. Minä asun testellä minun Canssant) se on / ei mi-
nilla ole mitän asiat Estwallan tygö / minulla on minun perin-
dön ja oman. v. 29. älä terwetä händä) Ei tästä tiedä terwettä.
mäsi / nijn cuin ei myös / Luc. 10: 4. cosca hän sen ilman wipwoty-
retä tehdä taita / waan etei hän pitillä jutuilla eli muilla turhilla
asioilla andais idzens estettä sittä cuin hänelle oli tästetty / Ambr.
in cap. 7. Luc. v. 34. Lasti idzens lapsen päälle) Cadzo sittä 17.
cap. v. 21. endises kirjjas. v. 41. Jauhoja) Ei ollut jauhoilla se
wäri idjestäns: waan Jumala tahdoi sittä osotta / että hän taita
tehdä mitä hän tahto / ja mingä cautta hänen telpa. Cadzo 2. cap.
v. 20.

V. Lucu.

Naeman pese idzens seidzemen kerta Jordanis Elisan
kästyn jälken / v. 9. ja tule puhjari / v. 13. Ei Elisa
ota lahjoja wastan / v. 15. Gehazi juoye Naemanin perän /
ja otta jorain / v. 20. jongatähden Elisa hänen rangaise
Naemanin spitalilla / v. 25.

Naeman Syrian Cuningan so-
danpäämies oli cuuluusa mies / ja
suurna pidetty hänen Herrans e-
des: sillä hänen cauttans oli
HERRA andanut autiuden Syriaan / ja
hän oli waimallinen mies / waan spitalinen.

Naeman
omimärdä
Elisan woi-
man.

Ja sotawäki oli Syriaast mennyt ulos / ja
Jolit wienet pois Israelin maalda wa-
hän pycaisen / joca palweli Naemanin emän-
dä. Hän sanoï emännällens: jos minun
Herran olis Prophetan tykönä cuin on Sa-
marias / totifest hän paranis hänen spitali-
stans. Nijn hän meni sisälle Herrans tygö /
ja ilmoitti hänelle / sanoden: näin ja näin on
puhunut Israelin maan pycä. Syrian Cu-
ningas sanoï: mene sinne / ja minä lähetän
kirjan Israelin Cuningan tygö. Ja hän
meni sinne / ja otti myödäns kymmenen leiw-
skäätä hopiata / ja cuusi tubatta culdapemini-
gitä / ja kymmenen juhlapäiwän waatetta.

Ja wet kirjan Israelin Cuningan tygö
nain kirjoitetun: Cosca tämä kirja tule si-
nulle / cadzo / nijn tiedä minun lähettäneri
minun parweliani Naemanin sinun tygös /
ettäs hänen puhdistaisit spitalistans. Cosca
Israelin Cuningas oli kirjan lukanut / re-
wäis hän waattens / ja sanoï: olengo minä
Jumala / että minä cuoletaisin ja eläwäri
teksim? Sillä hän lähettä minun tygöni / että
minä puhdistaisin miehen spitalistans. Ha-
waitcat siis ja cadzocat / cuinga hän edzi tila
minua wastan.

Naeman
tule kirjan
eansa Is-
raelin Cu-
ningan ty-
gö.

Cosca

8 **E**tsca Jumalan mies Elisa cuuli Israe-
lin Euningan rewaisneri waattens / lä-
hetti hän hänen tygöns / ja andoi sanoa hä-
nelle: miris olet rewaisnyt waattes? tul-
can minun tygöni / että hän tiedäis Prophe-
tan olevan Israelis.

9 Näin tuli Naeman herwoisilla ja waunuil-
la / ja seisatti Elisan huonen owen eteen.

10 Silloin lähetti Elisa sanan hänen tygöns:
mene ja pese idzes seidzemen kerta Jordanis /
ja sinun libas pitä endisellens ja puhxari tule-
man.

11 Silloin Naeman wihastui ja meni
matcaans / sanoden: minä luulin hänen tu-
lewan minun tygöni / karmän edes ja huuta-
man aurens HERRANS Jumalans nime / ja
hänen kadelläns pitelemän tätä paicka / ja

12 nijn parandaman spitalin. Eikö Amanan
ja Pharpharan wedet Damascus ole caickia
Israelin wesiä paremmat? että minä idzeni
njsä pessiin / ja tulisin puhxari? Ja hän pa-

13 lais ja meni matcaans wihoisans. Silloin
hänen palwelians tulit hänen tygöns ja pu-
huttelit händä / ja sanoit: Isän / jos Pro-
pheta olis sanonut sinulle jotakin suurta asia-
ta / eikö sinun pitänyt sitä tekemän? mitä e-

14 nämmin että hän sano sinulle: pese sinus / ja
sinä tulet puhxari? Nijn hän meni ja pesti id-
zens seidzemen kerta / nijn cuin Jumalan
mies käskenyt oli / ja hänen libans tuli endi-
sellens nijn cuin wähan nuorucaisen liba / ja
tuli puhxari.

15 **Q**u hän palais Jumalan miehen tygö
caicken jouckons cansa / ja cosca hän oli
tullut sisälle / meni hän edes / ja sanoit: cadzo /
minä tiedän ettei yhtäkän Jumalata ole cai-
kis maacunnis / waan Israelis? ota siis tä-

16 mä siunaus sinun palwelialdas. Mutta
hän sanoit: nijn toffa cuin HERRA elä / jon-
ga edes minä seison / en ota minä sitä / ja hän
waadei händä ottaman / mutta ei hän tahto-

17 nut. Silloin sanoit Naeman: eikö sinun
palwelialles anneta yhtä cuorma maata nijn
paljo cuin cari Muulia canda: sillä sinun
palwelias ei tahdo enä muicalaisille juma-

18 HERRalle. Että HERRA sen cautta olis
armias sinun palwelialles / rucoillesani
Ximmonin huones / cosca minun Herran
Ximmonin huoneseen mene rucoileman / ja

19 idzens minun käteni päälle noja. Ja hän
sanoit hänelle: mene rauhan.

20 **E**tsca hän oli mennyt cappalen matca
pois hänen tyköns kedolle / ajatteli Ge-
hazi Jumalan miehen Elisan palwelua / cad-
zo / minun Herran on säästänyt Naemanit
Syrialaista / ettei hän hänelä ottanut sitä
cuin hän toi / nijn toffa cuin HERRA elä / mi-
nä juoren hänen jälkensä / ja otan jotakin hä-

21 nelä. Nijn Gehazi juori nopiast Naema-
nin jälken. Ja cosca Naeman näki hänen
juorewan peräsäns / astui hän waunusta
ulos händä wastan / ja sanoit: ongo rauha.

22 Hän sanoit: on: Minun Herran lähetti sa-
noman sinulle / cadzo / juuri nyt owat tulleet
minun tygöni Ephraimin wuorelda cari
nuorucaista Prophetain pojista / anna heille
leiwiskä hopiata / ja cari juhlapäiwän waa-

23 tetta. Naeman sanoit: ota cari leiwiskä
hopiata. Ja hän waati hänen / ja sidoi cari
leiwiskä hopiata tahteen säctyn / ja cari
juhlapäiwän waatetta / ja andoi ne tahtelle
palweliallens / ja he cannoit hänen edelläns.

24 Ja cosca hän tuli Spheljyn / otti hän ne pois
heidän käsistäns / ja kätki ne huoneseen / ja
päästi miehet. Ja cosca he menit pois / meni
25 hän Herrans eteen.

Elisa sanoit hänelle: custas tulet Gehazi?
hän wastais: ei sinun palwelias ole mennyt
sinne eli tänne. Mutta hän sanoit: eikö mi-
26 nun sädämeni waeldanut miehen palaites
waunustans sinua wastan? olics nyt aica
sinun mennä ottaman hopiata / waatteita /
dlypuita / wijnamäkiä / lambaita / härkiä /
palwelioita ja ptyoja. Mutta Naemanin

27 spitali pitä tarffuman sinuun ja sinun sieme-
nees tjancaickisest. Nijn hän meni pois hä-
nen tyköns spitalijna nijn cuin lumi.

Wers. 18. Idzens minun käteni päälle noja) tämä on Hebraan
kielen puhen parsi / ja on nijn paljo cuin: cosca minun pitä oleman
läsnä ja palweleman händä / cuin hän tete Jumalan palwelua.
Tätä ei taida ne wastat edestäns / jotta ulcocullaisest owat wää-
räs Jumalan palwelures: ei he ainoastans läsnä ole / waan
myös pitäwät niistä menoja / ja nijn ei he uscalla tunnusta totu-
jonga he sädämesäns uscowat: sillä tässä on / ettei Naeman tah-
tonut enä uhrata joillecuille epäjumalille / waicka hän oli läsnä
hän Herrans cansa / jolla hän kyllä tunnusti mitä Jumalata ja
Jumalan palwelusia hän tausti.

VI. Lucu.

Elisa saa raudan niman / v. 1. Ilmoiteta Israelin Eu-
ningalle Syrian Euningan neuwor / v. 8. wariellan
Dothanis Jumalan Engeleildä / v. 15. Syrialaiset lhy-
dän fokendella / nijn ettei he tunne Caupungit eli händä:
waan hän wie heidän Samariaan / ja nijn anda palata
cottians / v. 18. Callis aica Samarias / nijn että äiti syö
lapsens / v. 24. Euningas lähetti tappaman Elisat / etc.
v. 30.

Gehazi juo-
re perän ja
otta lahjat.

21

22

23

24

25

26

27

Gehazi
rangoitlan
spitailla.

Elisa saa
raudan uis-
man veden
päällä.

1 **U**A Prophetain pojat sanoit Eli-
salle: cadzo/ se sia josa me asum-
me sinun tyköns / on meille ah-
2 das. Anna meidän mennä Jor-
danin asti/ ja socaidzen tuoda siellä xri hirsi/
että me rakennaissim sinne stan asuaxem. Ja
3 hän sanoit: mengät. Ja xri sanoit: tules
palveliais cansa: ja hän vastais: minä tu-
4 len. Ja hän meni heidän cansans. Ja cosca
he tulit Jordanin tygö/ haekaisit he siinä put-
5 ta. Ja cuin xri heistä oli puun maahan ha-
cannut/ putois rauta weteen/ ja hän huusi/
ja sanoit: woi minun Herran/ sengin minä
6 olen lainari ottanut. Mutta Jumalan mies
sanoit: euhunga se putois? Ja cosca hän o-
sotti hänelle paican / leikais hän yhden
puun ja heitti sinne / nijn rauta uiskendeli.
7 Ja hän sanoit: ota händä ylös: ja hän ojensi
lätens ja otti sen.

8 **U**A Syrian Cuningas sodei Israeli wa-
9 stan / ja piti neuwo palvelioittens can-
sa / ja sanoit: me tahdom siotta idzem sinne
ja sinne. Mutta Jumalan mies lähetti
10 Israelin Cuningan tygö/ ja käski hänelle sa-
noa: carta/ ettes menis siihen paikkaan:
sillä Syrialaiset lewättelewät siellä. Nijn
lähetti siis Israelin Cuningas siihen paic-
kaan / josta Jumalan mies oli sanonut hä-
nelle / ja waroinut händä siit / ja piti siinä
wartiat/ ja ei tehnyt sitä ainoast yhtä eli kah-
ta kertta.

11 Nijn Syrian Cuningan sydän tuli surul-
liferi siit / ja cudzui hänen palvelians / ja sa-
noi heille: ettekö te sano minulle cuca meistä
12 on paennut Israelin Cuningan tygö. Nijn
sanoit xri hänen palvelioistans: ei nijn mi-
nun Herran Cuningan / mutta Elisa Pro-
pheta sano Israelin Cuningalle caictia nijtä
13 soitas puhut macaus huonesas. Hän sanoit
heille: nijn mengät mattaan / ja cadzocat
cusa hän on / että minä lähetaisin ja andaisin
hänen tänne tuota. Ja he ilmoitit hänelle/
14 ja sanoit: cadzo / hän on Dothanis. Nijn
hän lähetti sinne herwoiset ja waunut ja suu-
ren joucon/ ja cosca he sinne tulit yöllä/ pöri-
tit he Caupungin.

15 **U**A Jumalan miehen palvelia nousi
16 warhain amulla menemän ulos/ ja cad-
zo/ suuri sotajoucko macais Caupungin edes
herwoisten ja waunuin cansa. Nijn hänen
palvelians sanoit hänelle: woi minun Her-
ran / mitä me nyt teemme? hän sanoit: älä

pellä / sillä nijtä on enä cuin meidän cansam-
owat cuin heitä. Ja Elisa rucoili/ ja sanoit:
17 **H**ERRA arwa hänen silmäns/ että hän nähtis.
Nijn arwais **H**ERRA palvelian silmät/ että
hän näki/ ja cadzo/ wuori oli täynnäs tulisia
herwoisita ja waunuja Elisan ymbärillä. Ja
18 cosca he tulit alas heidän tygöns/ rucoili Eli-
sa/ ja sanoit: **H**ERRA lyö tätä Canssa sokeu-
della / ja hän löi heidän sokeudella Elisan sa-
nan jälken. Ja Elisa sanoit heille: ei tämä
19 ole se tie ja se Caupungi / seuracat minua /
minä wien teidän sen miehen tygö jota te ed-
zittä: ja hän woi heidän Samariaan.

20 Cosca he tulit Samariaan / sanoit Elisa:
HERRA arwa nainen silmät / että he näkisit.
Ja **H**ERRA arwais heidän silmäns / että he
näit/ ja cadzo/ nijn he olit kessellä Samaria-
ta. Ja cosca Israelin Cuningas näki hei-
21 dän/ sanoit hän Elisalle: minun Isän/ lyön-
gö minä heitä? Ja hän sanoit: älä lyö / ne
22 cuins sangixi saat miecallas ja joudzellas /
lyö nijtä. Mutta anna heille wettä ja leipä/
että he söisit ja joisit / ja anna heidän mennä
heidän Herrans tygö. Nijn walmistettin
23 heille suuri pito. Ja cosca he olit syönet ja
juonet / lasti hän heidän menemän/ ja he me-
nit heidän Herrans tygö / ja ei Syriast enä
sotawäke tullut Israelin maalle.

24 **U**A senjälken tapahtui/ että Benhadad
25 Syrian Cuningas cocois caicti hä-
nen sotawäkens/ meni ja pöritti Ca-
marian. Ja suuri nätkä oli Samarias/ ja
he ahdistit Caupungin siihenasti / että Astin
pää maroi kahderankymmendä hopenen-
ningitä / ja neljäs osa Gabi Rophyläisen son-
da maroi wissi hopenenningitä.

26 **U**A cosca Israelin Cuningas käwi muu-
27 rin päällä / huusi xri waimo händä / ja
sanoit: auta minua minun Herran Cuning-
gan. Ja hän sanoit: Jollei **H**ERRA auta
sinua / millä minä sinua autan / sywilläkö eli
28 wöynällä? Ja Cuningas sanoit hänelle: mitä
sinun on? Hän sanoit: tämä waimo sanoit
minulle: tuo tänne poicas/ että me sen söisim
tänäpän / syökäm huomena minun poican.
29 Ja me olem keittänet minun poicani ja syönet
sen. Ja minä sanoin toisna päiwänä hänel-
le: tuo tänne sinun poicas/ että me saisimme
syödä/ mutta hän kätki poicans.

30 Cosca Cuningas cuuli waimon puhut/ re-
wäis hän waattens käydesäns muurin pääl-
lä. Nijn caicti Canssa näki/ että hänen pääl-

Syrialai-
set sotiwat
Israeli wa-
stan/ ja Eli-
sa ilmoitta
caicti hei-
dän neu-
wons.

Syrialai-
set lähettä-
wät wäen
otaman E-
lisat tyhni.

Elisa näte
wuoren
täynnäs tu-
lissa wau-
nusa jorca
warjelawat
hänen.
1. Ioh. 4: 5.

Elisa ru-
coili ja
Syrialai-
set tygöns
sokeudella.

Syrialai-
set pöritti-
wät Sa-
marian/ ja
siellä tule-
caltis aita.

Xri waimo
rappi ja söi
oman lap-
sens.
Deut. 28: 53.

31 Iäns oli säcki ihoa vastoin. Ja hän sanoi: Jumala tehköön minulle sen ja sen / jos Elisän Zaphatin pojan pää tänäpäin pysy siällans.
 32 Ja Elisa istui huonesans / ja vanhimmat istuit hänen tyköns / ja hän lähetti miehen edelläns / mutta ennencuin sanoma tuli hänen tyköns / sanoi hän vanhimmille: olettaco te nähnet cuinga se murhamies on lähettänyt tänne reikäsemän minun päästäni pois minulda? Cadzocat / cosca se sanoma tule / että te orven suljetta / ja orwella hänen ulos syö rätte / cadzo / hänen Herrans jalcain humina
 33 seura händä. Cosca hän wielä heidän cansans puhui / cadzo / nijn sanoma tuli hänen tyköns / ja sanoi: cadzo / tämä paha tule HExralda / mitä minä enä odotan HExra?

Verf. 17. Tulisja herwoista / 25.) Nämät olit Jumalan Enge lit / totca hän lähetti Elisän warjelurexi / ei sentähden että Jumala carwidje Engelein apua omains warjelurexi / waan meidän heitoudem tähden / että me paremmas turwas olisimme / cosca me sen tiedämme / nijncuin Elisän palwelta tetti cosca hän ne näti. v. 33. Tämä paha tule HExralda) Cuih hän olis tahtonut sanoa: cadzo / näin täy cosca me palwelim teidän Jumalatan te häijyn eltsiet ennustajat / parembi olis että me calketi palwelisimme Daaki / nijncuin ne möds Jeremian tötänä sanowat / cap. 44:17.

VII. Cucu.

Elisa ennusta hywä aica / v. 1. jonga yri Rukhtinas turhana pita / v. 2. Spitaliset ilmoittawat Samarias Syrialaiset paenneyi / v. 6. Canssa lähte ulos ja saa nijn paljo wilja / että se on tosi cuin Elisa sanoi / v. 11. ja Rukhtinas tallatan tuoltayi / joca hänen sanans turhayi tetti / v. 17.

1 **M**utta Elisa sanoi: cuulcat HExran sana näin sano HExra: huomena tähän aican mara yri wac kainen pienä jauhoja Sielin / ja cari wac kaisi ohraisi jauhoja Sielin / Samarian portis. Nijn wastais yri Rukhtinas /
 2 jonga käden päälle Cuningas idzens nojais / Jumalan miehelle / ja sanoi: jos HExra te kis wielä acuman taitwaseen / cuinga se ta pahduis? Hän sanoi: cadzo / sinun silmiläs pita sinun sen näkemän / mutta ei sinun pi dā sija syömän.

3 **J**otca neljä spitalist miestä olit portin edes /
 4 jotca sanoi toinen toisellens: mitä me täsä olem nijncuowan cuin me cuolem? Me nem me myös Caupungijn / nijn on callis aica Caupungis / jos me taas olem täällä / nijn me cuolem? Käykäm sijs ja andacam idzem Syrialaisen leirijn / jos he andawat meidän elä nijn me elämme / taitca jos he meidän tap parwat / nijn me olem tapetut. Ja he olit warhain huomenekain yllhällä menemän Syrialaisen leirijn / ja cosca he tulit ensimäi

sille paicoille leiria / cadzo / nijn ei siellä ollut ketän.

Sillä HExra oli andanut Syrialaisen cuulla herwoisten / waumuin ja wahwan sota waen änen / nijn että he sanoit toinen toisellens: cadzo / Israelin Cuningas on palkan nut meitä vastaan Hetherein Cuningat ja Egypterein Cuningat / että he tulisit meitä vastaan. Ja he nousit ja pakelit puhella / ja jätit majans / herwoisens ja Usins leirijn / nijncuin he seisoi / ja pelastit hengens.

Cosca spitaliset tulit sishen paickan cusa leiri oli / menit he yhteen majaan / soit / joit ja otit hopena / cilda ja waatteita / ja menit pois / kätkit ne / ja tulit jällens ja menit toiseen majaan / ja otit sielä / menit pois ja kätkit sen.

Mutta he sanoit toinen toisellens: älkäm me nijn tehkö / tämä päitwä on hywän sanoman päitwä / jos me tämän salamme / ja wrywytäm huomenisen päitwän asti / nijn meidän pahatecom tule tietäwäri / käykäm sijs ja tietäwäri tehkäm Cuningan huones. Ja
 10 cosca he tulit / huusit he Caupungin portis / ja teit tietäwäri heille / ja sanoi: me menim Syrialaisen leirijn / ja cadzo / en me sielä ketän löymmet / eikä ihmisen ändä / waan herwoisia ja Aseja sidottuna / ja majat nijncuin ne seisoi.

Nijn huuttin portin wartioille / että heidän piti siellä sanoman Cuningan huones. Ja Cuningas nousi yöllä / ja sanoi palwelioillens: minä sanon teille / cuinga Syrialaiset tekewät meidän cansam / he tietäwät meidän karsiwän nälkä / ja sentähden orwat he mennet pois leiristä / ja orwat lymyttänet idzens kedolle / ja ajattelewat: cosca he lähtewät Caupungist / otam me heidän kynnit eläwänä / ja pääsem Caupungijn. Nijn wastais yri heidän palwelioistans / ja sanoi: otettacan ne wrysi herwoista jotca tähän jäänet orwat (cadzo nämät orwat tähän jäänet calkest Israelin joucost / ne muut orwat loppunet) lähettäkäm nämät ulos cadzoman. Nijn he toit cari waumuhewoista / ja Cuningas lähetti heidän Syrialaisen leirijn / ja sanoi: mengät ja cadzocat. Ja he menit heidän jällens haman Jordanin asti / cadzo / siellä oli tie waatteita ja caluja täynnäs / cuin ne Syrialaiset olit heittänet pois kyrutaisans idziäns. Ja sanansaattajat tulit jällens / ja tietäwäri teit sen Cuningalle.

Canssa meni ulos ja ryösti Syrialaisen

Ei helkonda wäte / waan leirin ede nän wäl ja.

11 Canssa lähte ulos ja otta saa lin Syria laisten leirist.

Elisa ennusta hywä aica Samarias.
 yri Rukhtinas sano siä wac kainen.

Muuta mat spitaliset aicowat mennä Syrialaisen tygö.

Rubricas
tallaran
cuoliari / jos
ra laitti E-
lisan sano-
ja.

leirin. Ja hyi waakainen sambylajauhoja
maroi Siclin / nijn myös cari waakast obrai-
sia jauhoja Siclin / HERRAN sanan jalken.
17 **U**utta Cuningas asettti sen Rubtinan /
Jongga täden päälle Cuningas idzens
nojais / porttiin / ja Canssa tallaisit hänen
portin edes nijn että hän cuoli / nijn cuin Ju-
malan mies sanonut oli / cosca Cuningas
18 tuli alas hänen tygöns. Ja tapahui nijn-
cuin Jumalan mies puhunut oli Cuningal-
le / cosca hän sanoi : huomena tällä aica mara
cari waakasta obraisia jauhoja Siclin / ja
waakainen Sambylajauhoja mara Siclin
19 Samarian portis. Ja Rubtinan wastais
Jumalan miehelle / ja sanoi : cadzo / jos
HERRA teke wiela acunan taiwaseen / cuin-
ga tämä suttelän tapahduis ? Mutta hän
sanoi : sinun pitä silmilläs sen näkemän / ja
20 ei sitä syömän. Ja se tapahdui hänelle nijn :
sillä Canssa tallaisit hänen portis cuoliari.

VIII. LUCU.

Elisa ennusta callin ajan tulewan seidzemerin ruoderi /
v. 1. Gehazi juttele Cuningalle Elisan ihmet / v. 3.
Elisa tuli Damascuum / josa Benhadad sairasta : joca
lähettä Hasaelin kysymän Elisalle / jos hän wiela para-
nis / v. 7. Elisa sano hänen cuolewan / ja Hasaelin tule-
wan Cuningari / v. 10. Josaphatin / Joram / v. 16. ja
Abasian hallitnyest / v. 25.

Supr. 4:35.
Elisa ennu-
sta callit
aica seidze-
meri ruo-
deri.

1 **E**lisa puhui sen waimon can-
sa / jongga pojan hän oli herättä-
nyt / ja sanoi : nouse ja matcusta
pois huoneines / ja ole outona cu-
sas saat / sillä HERRA on cudzura näliän /
joca on tulewa maalle seidzemerin ruoderi.
2 **W**aimo nousi ja teki nijn cuin Jumalan mies
sanoi : ja matcusti huoneimens / ja oli outona
Philisterein maalla seidzemen ruotta.
3 **E**lisa seidzemen ruoden peräst tuli waimo
Philisterein maalda jällens. Ja hän
meni rucoileman Cuningalda huoneittans ja
4 peldoans. Silloin puhui Cuningas Geha-
zin sen Jumalan miehen palvelian cansa / ja
sanoi : juttele minulle caicki ne suuret tegot
5 cuin Elisa on tehnyt. Ja cosca hän ilmoitti
Cuningalle cuinga hän oli cuollen wirgotta-
nut / cadzo / ja se waimo ilmestyi sillä hetkellä /
jongga pojan hän oli cuolluista herättänyt / ja
huusi Cuningan tygö huonens ja peldons
tähden. Nijn sanoi Gehazi : minun Her-
ran Cuningan / tämä on waimo ja tämä on
hänen poicans / jongga Elisa cuolluista herät-
6 ti. Ja Cuningas kysyi waimolle / ja hän il-

Gehazi jut-
tele Cuning-
galle Eli-
san ihmet.

moitti hänelle sen. Nijn Cuningas andoi
hänelle yhden palvelioistans / ja sanoi : an-
na hänen saada caicki mitä hänen omans
on / ja caicki tulot pelloista / sita päiwäst jo-
na hän maan jätti / nijn tähän asti.

7 **E**lisa tuli Damascuum / ja Benha-
dad Syrian Cuningas sairasti / ja hä-
nelle oli ilmoitettu ja sanottu : että Jumalan
mies on tullut tänne. Nijn Cuningas sanoi
8 Hasaelille : ota lahjoja sinun cansas / ja me-
ne sitä Jumalan miestä wastan / ja kysy hä-
nen cauttans HERRalle / ja sano : paran-
nengo minä tästä taudista ? Ja Hasael meni
9 händä wastan / ja otti lahjoja cansans / ja
caickinaista Damascuum hywystä nelsäthym-
mendä Gamelin cuorma. Ja cosca hän tuli /
käwi hän edes hänen tygöns / ja sanoi : Ben-
hadad sinun poicas Syrian Cuningas lä-
hetti minun sinun tygös / ja kästi sinulle sa-
noa : paramnengo minä tästä taudista ?

10 **E**lisa sanoi hänelle : mene ja sano hänelle :
sinä paranet / mutta cuitengin on HERRa
ilmoittanut minulle / että hänen pitä totifest
cuoleman.

11 **J**umalan mies käänsi castoons hä-
nest / tuli surulliseri ja itki. Nijn Hasael
12 sanoi : mixi minun Herran itke ? Ja hän sa-
noi : minä tiedän mitä pahutta sinun pitä te-
kemän Israelin lapsille / sinun pitä poltta-
man heidän wakerwat Gaupungins tulella /
ja heidän nuoret miehens tappaman mitecal-
la / ja surmaman heidän lapsens / ja heidän
raseat waimons halcaiseman.

13 **H**azael sanoi : mikä on sinun palvelias
se coira / että hänen pitä nijn suuria asioita te-
kemän ? Elisa sanoi : HERRa on minulle
ilmoittanut sinun tulewan Syrian Cuning-
gari. Ja hän meni pois Elisan tykö ja tuli
14 Herrans tygö / ja hän sanoi hänelle : mitä
Elisa sanoi sinulle ? hän wastais : hän sanoi
minulle sinun paranewan. Mutta toisna
15 päiwänä otti hän yhden macauswaatten ja
casti weteen / ja lewitti castwoins päälle / nijn
hän cuoli / ja Hasael tuli Cuningari hänen
staans.

16 **J**oram tulle
Judan Cu-
ningari.
A.M. 3052.
hallitje
8. wuotta.
2. Part. 21
5.
17 **J**oram Josaphatin poica Judan Cuning-
gari. Ja hän oli cahden ajastajan wanha
neljäthymmendä tulduans Cuningari / ja
18 hallidzi cahderan ajastaica Jerusalemis. Ja
waelsi Israelin Cuningasten teillä / nijn cuin

Benhadad
sairasta ja
tykö Elisal-
le hänen ter-
weyde-
stääns.

Elisa sano
hänen cuo-
lewan / ja
Hasaelin
tulewan
Cuningari
71.

13

14

15

16

17

18

19 Ababingin huone teki: sillä Ababin tytär oli hänen emändäns. Ja hän teki paha HERran edes. Mutta ei HERra tahonut härwittä Judat hänen palvelians Dawidin tähden/nijncuin hän oli hänelle sanonut/että hän tääti oli andawa hänelle yhden walkeuden ja hänen lapsillens.

20 **E**änen aicanans luorwuit Edomerit Judast/ ja teit heillens Cuningan. Sillä 21 Joram olimatcustranut Zairin cautta/ ja caiteki waunut hänen cansans / ja nousi yöllä ja löi Edomerit cuin hänen ymbärillans olit/ nijn myös waunuin päämiehet / että Canssa 22 pakeni heidän majoins. Sentähden luorwuit Edomerit Judast tähän päirwän asti / silloin myös Sibna luorwui.

23 Mitä enämbi Joramist sanomist on / ja caikista niistä cuin hän tehnyt on/cadzo/ se on kirjoitettu Judan Cuningasten Aitakirjas. 24 Ja Joram nuclui Jsäins cansa / ja haudatetin hänen Jsäins cansa Dawidin Caupungin. Ja Abasia hänen poicans tuli Cuningari hänen siaans.

25 **D**ramin Ababin pojan Jsraelin Cuningan toisna vuonna toistakymmen- 26 dä tuli Abasia Joram in poica Judan Cuningari. Ja oli cari wuotta colmattakym- mendä wanha/ cosca hän tuli Cuningari/ ja hallidzi yhden wuoden Jerusalemis / hänen äitins nimi oli Abhalia Amrin Jsraelin Cuningan tytär. Ja hän waelsi Ababin huonen teillä/ ja teki paha HERran edes / nijncuin 27 Ababin huone: sillä hän oli Ababin huonen wäiw.

28 **J**A hän meni Joram in Ababin pojan 29 cansa sotiman Hasaelin Syrian Cuningasta wastan Gileadin Ramothis/ mutta Syrialaiset löit Joram in. Silloin palais Cuningas Joram andaman idzens parata Jesreelis/ niistä haawoist/ cuin Syrialaiset löit häneen Kamas/ soteisans Hasaelin Syrian Cuningan cansa. Ja Abasia Joram in Judan Cuningan poica / tuli cadzoman Jorami Ababin poica Jesreelin: sillä hän sairasti.

Wers. 10. Sinä paranet) Tällä pilkka Elisa Cuningasti Sillä ne jumalattomat jotea ei tahdo cuulla totuutta/ ei he ole myös mahdolliset saaman sitä tietä/ cosca he tyrowät sen perän. Nijn tiesi myös kolla hywin Elisa/ että waicta hän olis sen hänelle sanonut/ ei hän olta cuitengan idzens parandanut. Ei senwuori pidä sencaitista cuwia cohta seurattaman: sillä ne owat erinomaiset.

Cadzo sitä 35. cap. Num: v. 11. v. 20. luorwuit Edomerit) tässä täpöretän Jacobin ennu. tus/ Gen. 27:40.

I X. Lucu.

Jehu woidellan Jsraelin Cuningari/ härwittäjän A. Ababin huonetta/ v. 4. tappa Joram in ja Abasian / v. 27. käste Jsebelin heittä acunast ulos coirain syöddä / v. 30.

Elisa Propheeta cudzui yhden Propheetan pojista / ja sanoi hänelle: 1 wyötä cupes/ ja ota tämä öljyastia kates/ ja mene Gileadin Ramothijn. Ja 2 coscas tulet sinne / nijn näet siellä Jehu Josphatin pojan Nimsin pojan/ mene ja nosta händä weljeins keskeldä/ ja wie händä sisälliseen Camarijn. Ota öljyastia ja 3 wuodata se hänen pääns päälle / ja sano: näitä sano HERra: minä olen woidellut sinun Jsraelin Cuningari / ja sinun pitä o- 4 wen arwaman ja pakene man / eikä siecaile- man.

JA Propheetan palvelia se nuorucainen 4 läxi matcaan Gileadin Ramothijn. Ja cosca hän tuli sisälle/ cadzo/ siellä istui so- 5 tarwäen päämiehet / ja hän sanoi: sinä pää- mies / minulla on jotakin sinulle sanomist. Jehu sanoi: kenelle meistä caikista? hän sanoi: 6 sinulle päämies.

Nijn hän nousi ja meni sisälle / mutta hän 6 wuodatti öljyä hänen pääns päälle/ ja sanoi hänelle: näitä sano HERra Jsraelin Juma- la minä olen sinun woidellut Jsraelin HER- ran Canssan Cuningari. Ja sinun pitä lyö- 7 män sinun herras Ababin huonen: sillä minä costan minun palveliaini Propheetain we- ren/ ja caickein HERran palvelioitten we- ren Jsebelin kädest. Nijn että caicci Ababin 8 huone pitä hucluman / ja minä härwitän Ababista sen joca seinään cuse/ ja sen suljetun ja 9 hyljätyn Jsraelis. Ja teen Ababin huonen nijncuin Jerobeamin Nebathingin pojan huonen / ja nijncuin Baesan Abian pojan huonen. Ja coirat pitä soimän Jsebelin 10 Jesreelin pellolla / ja ei yräkän pidä händä hautaman/ ja hän arwais owen ja pakeni.

JA cosca Jehu läxi ulos hänen herrans 11 palveliain tygö/ sanoi he hänelle: ongo rauha? mingätähden tämä kiuandzia on tullut sinun tygös? hän sanoi heille: te tun- 12 nette miehen hywin/ ja mitä hän puhu. He

Elisa lähe-
tä wöltele-
man Jehu
Cuningari.
3. Reg. 19:
17.

Jehu woi-
dellan Cu-
ningari.
A.M. 3060.

3. Reg. 21:
21.

3. Reg. 19:
28.
cap. 16t 11.

Edomerit
luorwuit
Judast.

Abasia tuli
Cuningari
A.M. 3059.
hallidze 1.
wuoden.
2. Pat. 22: 1.

sanoi: ei se ole totta / sano sinä se meille / hän
sanoi: niin ja niin on hän puhunut minun
kansani / ja sanonut: näitä sano HERA:
minä olen voidellut sinun Israelin Cuning-
gari. Niin he kirjutit idzens / ja jocainen otti
13 waattens / ja panit hänen alans cortialle
paicalle / ja puhalsit Basimalla / ja sanoi: Jes-
14 hu on tullut Cuningari. Näin Jehu Josa-
phatin poica Nimsin pojan / teki lyton Jora-
mita vastaan (mutta Joram oli Ramothin
edes Gileadis caiken Israelin cansa / Hasae-
15 li Syrian Cuningasta vastaan. Mutta
Cuningas Joram oli palannut paratta Je-
sreelijn niistä haarvoista cuin Syrialaiset hä-
nen lyönet olit / cosca hän sodei Hasaelin Sy-
rian Cuningan cansa).

Ja Jehu sanoi: jos teidän mielen on / niin
ei pidä yhdengän pääsemän Caupungist me-
nemän ja ilmoittaman Jesreelijn. Ja Jehu
meni ja matcusti Jesreelijn: sillä Joram sai-
rasti siellä. Niin oli Abasia Judan Cuningas
17 mennyt cadzoman Jorami. Mutta wartia
joca tornin päällä Jesreelis seisoi / sai nähdä
Jehun joucon tulewan / ja sanoi: minä nä-
en yhden joucon. Niin sanoi Joram: ota yri
radzasmies ja läheta heitä vastaan / ja sano:
18 ongo rauha? Ja radzasmies ajoi händä wa-
stan / ja sanoi: näitä sano Cuningas: ongo
rauha? Jehu sanoi: mitä sinä raubast tab-
dot? käännä minun tacani. Wartia ilmoitti
ja sanoi: sanansaattaja on tullut heidän ty-
göns / ja ei palaja.

19 Niin lähetti hän toisen radzasmiehen.

Cosca hän tuli hänen tygöns / sanoi hän: näi-
tä sano Cuningas: ongo rauha? Jehu sanoi:
mitä sinä raubast tabdot? käännä idzes mi-
nun tacani. Sen ilmoitti wartia / ja sanoi:
20 hän on tullut heidän tygöns / ja ei palaja: ja
sen ajo on niincuin Jehun Nimsin pojan ajo:
sillä hän aja niincuin hän olis hullu.

Jin sanoi Joram: waliastacat: ja he
waliastit hänen waununs. Ja he menit
ulos / Joram Israelin Cuningas ja Abasia
Judan Cuningas / idzeutin waunusans coh-
taman Jehut. Ja he löysit hänen Nabothin
sen Jesreeliterin pellolla. Ja cosca Joram
22 näki Jehun / sanoi hän: Jehu / ongo rauha?
hän sanoi: mikä rauha? sinun äitis Jsebelin
huorus ja noituus tule aina suuremmari.

Niin Joram cohta käänsi hänen kätens
23 ymbärins ja pakeni / ja sanoi Abasialle: täsä
on petos Abasia. Mutta Jehu siwui joudzen
24 ja ambuis Joramit lapalunden wälille / niin
että nuoli meni hänen sydämens läpidzen / ja
hän putois waununs. Ja Jehu sanoi Rub-
25 tinallens Bidekarille: ota ja heitä händä
Nabothin sen Jesreeliterin pellolle: sillä mi-
nä muistan / että cosca minä sinun cansas seu-
raisin hänen Isäns Ababi yhdes waunus /
HERAn nostanen tämän cuorman hänen
päällens. Mitämax sanoi HERA / mi-
26 nä costan sinun tällä pellolla Nabothin ja hä-
nen poicans weren / jonga minä eilän näin /
niin ota händä ja heitä pellolle HERAn sa-
nan jälkeen.

Jehu rieh-
dä Jesree-
ljin.

Joram ja
Abasia coh-
tawat hän-
dä.

Joram am-
muran ja
heitetän
Nabothin
pellolle.
3. Reg. 21:
28.

3. Reg. 21:
29.

911. Ahasia moos tape...

Jsebel heit...

3. Reg. 16: 10.

HERan sanat eime...

3. Reg. 21: 23.

Jehu raste...

27 Cosca Ahasia Judan Cuningas sen naki/pakeni han kroydimaan huonen tietä. Mutta Jehu ajoi handa taca / ja kasti myös handa lyoda waunuis Gurrin pain / joca on Jeblan tykona. Ja han pakeni Megid-

28 doon / ja cuoli siella. Ja hanen palwelians annoit hanen wieda waunuilla Jerusale-

29 min / ja hautaisit hanen omaan hautaans / hanen Jsans cansa Dawidin Gaupungin. Mutta Ahasia hallidzi Judas yhtena toistakymmendena Joramia Ahabin pojan wuotena.

30 **J**A cosca Jehu tuli Jsebelin / ja Jsebel sai sen cuulla / woiteli han caswons ja caunisti paans / ja cadzeli acfunan lapidze.

31 Ja cosca Jehu tuli portille / sanoi Jsebel: ka-wiko Simrin hywasi / joca tappoi herrans?

32 Ja han nosti caswons ylos acfunaan / ja sanoi: cuca on tasa minun tykonanin / nijn kaan-si idzens hanen puoleens cari eli colme pal-

33 weliat. Han sanoi: syoktat handa ulos: ja he syorit hanen ulos / etta seinä ja herwoiset priscotettin hanen wwestans / ja tallattin maahan.

34 Ja cosca han oli tullut sisalle / ja oli syonyt ja juonut / sanoi han: corjatcat cuitengin sita kirottua / ja haudatca handa: silla han on Cuningan tytär. Cosca he menie pois handa

35 hautaman / ei he loytanet hanesta muuta mitan cuin paacallon ja jalat / ja paljat kamme-

36 net. Ja he tulit jallens ja sanoi hanelle sen: han sanoi: tama on nyt se cuin HERra puhui hanen palwelians cautta Elian sen Jsebelin / ja sanoi: Jsebelin pellolla pitä coirat syoman Jsebelin lihan. Nain tuli Jsebelin

37 raato nijn cuin loca kedolla Jsebelin pellolla / ettei sanotta taittu: tama on Jsebel.

Wers. 11. Tama tiucuidzia) Tasa nahdan mita jumalattomat pitawät HERan Prophetaisa / ja cuinga he nimittelewät heitä / se wicla tanapan tapahu. v. 13. cortialle paicall. n: in Hebraeo est Gerem) se on ollut jocu cortia paicka / johonga he owat hanen istuttanec.

X. Cucu.

Jehu anda tappa 70. Ahabin poica / v. 1. & 6. hawitta hanen huonens / v. 9. tappa myös 42. Cuningas Ahasian welse / v. 12. ja caicki Daalin papit / v. 18. jongatahden HERra luya hanelle hallituyen neljanden polwen asti / v. 30. sturen Jsraeliin / ja anda Syrialaisen heita wata / v. 32. Jehu hallidze 28. ajastatca / ja Joahas tule Cuningari hanen perans / v. 34.

JA Ahabilla oli seidzemenkymmen da poica Samarias. Ja Jehu kirjoitti kirjat ja lahetti Samariaan Jsebelin Gaupungin paamiesten tygo / ja

wanhimbain / ja Ahabin edustosmiesten tygo / nain: Cosca namat kirjat tulewat teidan tygon. Joiden tykona teidan herran pojat owat / waunut / herwoiset / wahwat Gaupungit ja sotaaset. Nijn walitcat teidan herran pojista paras ja keltwollisin / ja asettacat handa hanen Jsans istuimelle / ja soticat teidan herran huonen puolest. Mutta he pelkasisit sangen suurest / ja sanoit: cadzo / han on woit-

2 tanut cari Cuningast / cuingast syis me seisoi-

3 sim handa wastan? Ja ne huonen ja Gaupungin haldiat / ja wanhimmat ja edustosmiehet / lahetit sanoman Jehulle: me olemme sinun palwelias / me teem caicki mitas meille sanot-

4 en me tee ketan Cuningari / tee mita sinulle kelpa.

Silloin kirjoitti han heille toisen kirjan / nain: jos te olet minun palweliani / ja olet minulle cuuliaiset / nijn ottacat teidan herran poicain paat / ja tuocat huomena tal-

6 la aica minun tygoni Jsebelin / (jolt myös nija Cuningan poikia joita Gaupungin ylimmaiset caswatit / seidzemenkymmenda miesta). Cosca he sait kirjan / otit he ne seidze-

7 menkymmenda Cuningan poica ja tapoit / ja heitit nyden paat astiaan / ja lahetit ne hanen tygons Jsebelin. Ja sanoma saatettin hanelle / etta he owat tuonet Cuningan poicain paat tanne. Han wastais: asettacat ne cah-

8 teen rouctioon amun asti Gaupungin portin eteen.

Cosca han amulla meni ulos / seisoi han / ja sanoi caickellen Canssalle: te tahdotte teillen oikcutta / cadzo / minä olen lyton tehnyt minun Herrani wastan / ja tappanut hanen / mutta cuca syis namat caicki tappanut on?

9 Josta te ymmarratte ettei yriskan HERran sana / jonga HERra puhunut on Ahabin huonest / ole turhaxi tullut. Ja HERra teli nijn cuin han puhunut oli hanen palwelians Elian suun cautta. Nain hawitti Jehu ne cuin Ahabin huonest olit jaanet Jsebelin / caicki hanen suurens ystawans ja Dappins / nijn ettei yriskan heista jaanyt.

JA nousi ja matcusti Samariaan / ja cosca han tuli paimenden majan tygo / joca oli hanen tiesans. Loysi Jehu syna Ahasian Judan Cuningan welijet / ja sanoi nyille: mitka te oletta? he wastasisit: me olem Ahasian welijet / ja meniem terwoettaman Cuningan ja Drotningin poikia. Ja han sa-

Jehu raste tappa Ahasin poikat.

Jehu tunnustata man capahu HERan sanan jaksen. 3. Reg. 21: 29.

Jehu tappa

42. Ahasti an welje.

Zonadab Rechabin poica. Ier. 35:6.

Jehu cocoa ja tappa caicki Baalin Propheetat. 3.Reg. 16: 32.

noi: ottacat heitä elävänä künni ja he otit heidän künni ja tapoit paimenden masan carwon tykänä neljä miestä wjdetta kymmendä / nijn ettei yrifän elävänä pääsny.

15 **Q**u cosa hän sija waelst / löysi hän Jonadabin Rechabin pojan / joca händä cohtais / terwetti ja sanoi: ongo sinun sydämes wilpitöin nijn cuin minun sydämen on sinun sydämes cansa? Jonadab wastais: on nijn gin. Hän sanoi jällens: ojenja kates tänne / ja hän ojensi kätens ja andoi kätä / ja asetti sijte istuman waunuin hänen siwuns. Ja sanoi: tule minun cansani / cadzoman minun kjuwaustani. **H**EXRan tähden. Ja hän wei hänen waunuis. Cosca he Samariaan tulit / löit he caicki Ahabin perilliset Samariast / sijhenasti että hän hänen härwitti **H**EXRan sanan jälken / cuin hän puhunut oli Elialle.

18 **Q**u Jehu cocois caiken Canssan / ja andoi heille sanoa: jos Ahab on wäähän palwessut Baalia / Jehu tahs enämmän händä palwella. Sentähden cudzucat caicki Baalin Propheetat cocoon / caicki hänen palweliangs ja caicki hänen pappins minun tygöni / nijn ettei yrifän heistä jää: sillä minä teen suuren uhrin Baalille / ja jocainen cuin heistä jää pois / ei sen pida elämän. Mutta Jehu teli sen caswaludella / että hän olis saanut härwittä caicki Baalin palweliat. 20 Ja Jehu sanoi: pyhittäkät Baalille juhla päivä / ja andacat cudzua cocoon. Ja 21 Jehu lähetti caicken Israelin / ja andoi caicki Baalin palweliat tulla cocoon / nijn ettei yrifän heistä jääny pois. Ja he tulit cocoon Baalin huoneseen / ja täytti Baalin huonen joca loukkaan.

22 Silloin sanoi hän waatehuonen haldioille: candacat caicki Baalin palweliat / waattet ulos / ja he cannoit waattet ulos. 23 Ja Jehu meni Jonadabin Rechabin pojan cansa Baalin kirkoon / ja sanoi Baalin palweliaille: tutkisteleat ja cadzocat / ettei jocu teidän seasan ole **H**EXRan palwelia / waan ainoastans Baalin palweliat. Cosca he tulit sisälle uhrin tekemän ja polttouhria / asetti Jehu cahderankymmendä miestä ulos / ja sanoi heille: cuca teistä yhden niistä / cuin minä teidän kateen annan / päästä hengis / hänen sieluns pita oleman sen sielun edest.

25 **Q**u cosa he olit uhrannet polttouhriin / sanoi Jehu wartioille ja Ruhtinaille: men gät sisälle ja murhakat ne siellä / nijn ettei yrifän heistä pääse. Ja he löit heidän miecan terällä / ja wartiat ja Ruhtinat heitit heidän pois / ja menit Baalin kirkko / Gaurungin. Ja cannoit padzat ulos Baalin kirkost ja poldit ne. Ja hakaisti Baalin padzan ja Baalin kirkon ricki / ja teit niistä yh teisen huonen / haman tähän päiwän asti. Näin härwitti mehu Baalin Israelist. 28 Mutta Jehu ei lacannut Jerobeamin Nebathin pojan synneist / joca oli saattanut Israelin syndiä tekemän cullaistilla wasicoilla Beth Elis ja Danis.

29 **Q**u **H**EXRa sanoi Jehulle: ettäs olet tullut hyrwän tahtoinen tekemän sitä cuin minulle kelpais / ja sinä teit Ahabin huonetta wastan caiken sen cuin minun sydämesäni oli / nijn sinun lapses istuwat Israelin istuimella neljänden polwen asti. 30 Mutta Jehu ei cuitengan pysynyt / että hän **H**EXRan Israelin Jumalan lais caikesta sydä mestäns waeldanut olis: sillä ei hän lacannut Jerobeamin synneistä / joca Israelin oli saattanut syndiä tekemän.

Silloin rupeis **H**EXRa Israelist lohcaiseman: sillä Hazael loi heidän caikis Israelin rajois. Hamast idän puolelda Jordanit / ja caiken Gileadin / Gaditerin / Rubeniterin / ja Manassiterin maan / hamast Arorerist / joca on Arnonin ojan tykänä / ja Gileadin ja Basanin.

32 **M**itä enämbi Jehust on sanottapa / ja caikist hänen toistans / ja caikest hänen woi mastans / cadzo / se on kirjoitettu Israelin Cuningasten Aicakirjas. Ja Jehu nuckui Isäins cansa / ja haudattin Samariaan. Ja Joahas hänen poicans tuli Cuningari hänen peräns. Ja aica cuin Jehu 33 Israel hallidzi Samarias / oli cahderan ajastaica colmattakymmendä.

XI. Lucu.

Athalia surma caiken Cuningalisen siemenen / paidzi Joast / v. 1. jonga Jojada teke Cuningari / v. 4. Athalia surmatan / v. 13. liitto Jumalan / Cuningan ja Canssan wälillä / että he owat **H**EXRan Canssa / v. 17. ja Baalin curwa ja Altari culifsetan / v. 18.

Qu cosa Athalia Ahasian äiti näki hänen poicans cuollexi / nousi hän ja hucutti caiken Cuningalisen sieme.

Baalini huone teh dän yheisse xi huonei.

Jehun wai wan poica. Inf. 15: 12.

HEXRa rupe suuttu man Israelin. 3.Reg. 19: 17.

Jehu hal lidze 28. ajastai.

Athalia surma caiken Cuningalisen siemenen.

2. Chron. 22: 10. Joas ty myretän Temples.

Jojada suostetele Canssan Joareen. 2. Par. 23: 11.

Jojada tete linton Cuningari. A.M. 3066

Deut. 17: 18

Athalia tapetan.

2 siemenen. Mutta Joseba Cuningas Jo-
 ramin tytär Athasian sisar otti Joaren Aha-
 stan pojan/ ja warasti hänen Cuningan la-
 sten seast/ jotca tapetut olit/imettäjans cansa
 macaushuonest. Ja hän kätti hänen Athali-
 an edestä nijn ettei hän tapettu. Ja hän oli
 kättettynä HERRan huones hänen cansans
 cuusi ajastaica/mutta Athalia oli Drotningi
 maalla.
 4 **S** Edzemendä ajastaicana lähetti Jo-
 sada/ ja otti sadan päämiehet/Ruhina-
 sten ja wartioitten cansa/ ja noudatti heidän
 tygöns HERRan huoneseen / ja teki linton
 heidän cansans/ ja wannotti heitä HERRan
 huones / ja nähti heille Cuningan pojan.
 5 Ja kätti heitä/ ja sanoi: tämä on se jonga tei-
 dän tekemän pitä: colmas osa teistä/jonga
 ruoro on Sabbathina oleon Cuningan huo-
 nen wartiana. Ja colmas osa oleon Sur-
 rin portin tyfönä / ja colmas osa oleon sen
 portin tyfönä cum on wartioitten tacana/
 ja teidän pitä wartioidzeman huonen päälle
 7 carcamisest. Mutta cari osa teistä caitista/
 jotca Sabbathina pääsettä/ pitä wartioidze-
 man Cuningasta HERRan huones. Ja
 teidän pitä oleman Cuningan ymbärillä/ ja
 joca dzella asens hänen kadesans. Ja joca
 tule järjestyreen/ hänen pitä cuoleman/ että
 te oliseta Cuningan tyfönä mennesans u-
 los ja sisälle.
 9 Ja sadan päämiehet teit caicki mitä Pappi
 Jojada heidän kättennyt oli/ ja otit miehens
 tygöns/ jotca Sabbathina tulit nyden cansa
 jotca Sabbathina lärit/ ja tulit Pappin Joja-
 dan tygö. Ja Pappi andoi päämiehille
 kethät ja kilwet / jotca olit ollet Cuningas
 11 Davidin/ ja olit HERRan huones. Ja
 wartiat seisoi Cuningan ymbärillä/ joca dz-
 zella ase heidän kadesans / oikasta huonen
 louckasta nijn wasembaan huonen louckaan/
 12 Altarita ja huonetta läsnä. Ja hän toi Cuning-
 gan pojan edes/ ja pani Crunmun hänen pää-
 häns/ ja andoi hänelle todisturen / ja teki hä-
 nen Cuningari/ ja woitelit hänen / ja loit kät-
 siäns yhteen/ ja sanoit: menestylön Cuning-
 gas.
 13 **J** Alcosca Athalia cuuli Canssan huudon/
 Juori hän sinne ja meni Canssan tygö
 14 HERRan huoneseen. Ja näki/ cadzo/ että
 Cuningas seisoi padzan tyfönä/ nijn cuin ta-
 pa oli/ ja päämiehet ja frometarit Cuningan
 tyfönä/ ja caicki maan Canssa olit iloiset / ja

soitit Frometillä. Nijn Athalia rewäis waat-
 tens/ ja sanoi: petos/ petos. Mutta Pappi
 15 Jojada kätti sadanpäämiehiä / jotca olit
 pannut joucon päälle/ ja sanoi heille: wiekät
 händä ulos joucon läpidze/ ja jos jocu seura
 händä hän surmattacan miecalla/ sillä Pappi
 oli sanonut/ ettei hänen pitänyt cuoleman
 HERRan huones. Ja he lastit kätens
 16 hänen päällens/ ja hän meni sitä tietä myö-
 den jota herwoiset Cuningan huoneseen kät-
 wät/ ja siellä tapettiin.
J Im teki Jojada linton HERRan/ Cu-
 17 ningan ja Canssan wälillä/ että he o-
 wat HERRan Canssa/ nijn myös Cuningan
 ja Canssan wälillä. Nijn meni caicki maan
 Canssa Baalin kirckoon / ja cufisti hänen
 Altarin/ ja riewit peräti caicki hänen cu-
 18 wans/ ja Mathanin Baalin pappin tapoit
 he myös Altarin edes. Mutta Pappi a-
 19 setti wirat HERRan huones. Ja otti sa-
 danpäämiehet/ ja Ruhinat/ ja wartiat/ ja
 caiken maan Canssan/ ja johdatti Cuningan
 alas HERRan huonest/ ja tulit wartioit-
 ten portin tietä haman Cuningan huonesen.
 Ja hän istui Cuningan istuimelle. Ja caic-
 20 ki maan Canssa oli iloisans/ ja Caupungi o-
 li alallans. Mutta Athalian tapoit he
 miecalla Cuningan huones. Ja Joas oli
 21 seidzemen ajastaicainen tullesans Cuningari.
 Vers. 4. Lähetti Jojada) Ei Jojada tednyt wäärin eli ca-
 pina nostanut: sillä hän warjeli oikias waldacunnan perillisen
 Athalian wäthwallas/ ja autri händä waldacundaan/ jonga se
 oma oli/ nijn cuin Jumala lupais Dawidille/ 2. Par. 23: 4. Cui-
 tengin ei pidä opettajan Odes Testamendis sencaltaitt ilman e-
 rinomaitt cudjumist seuraman: sillä Wanhas Testamendis
 on Prophetailta ja Papeilla olit cabtalainen wirca: Mailma-
 linen/ siinä/ että he owat duominnet werena ja weren wälillä/ etc.
 Deut. 17: 8. & 21: 5. woidellet Cuningait/ Sup. c. 9. ja enä senc-
 caltaista. Hengellinen/ siinä/ cum he owat opettancet ja uenwonee
 Canssa HERRan Lais/ etc. Mutta Odes Testamendis ei o-
 le heillä semmuotoisista mailmalisista asioista yhtän kästetä/ jollet
 se jofacusa hallituyes ole heille mailmaliselta säädyslä kästetty.
 v. 12. Todisturen/ se oli wijdes Mosoren kirja/ joca oli Cuningas-
 ten lute kästetty/ Deut. 17: 18.

Jojada tete linton Cuningari ja Canssan wälillä.

XII. Lucu.

J Das hallidze 40. ajastaica ja teke sitä cum HERRalle
 kelpa/ nijncauwan cum Jojada händä opetta/ v. 1.
 rakenda HERRan huonen/ v. 5. lepyttä Jafaelin rahal-
 la/ v. 17. tapetan palwelioildans v. 19. Amazia hänen
 poicans tule Cuningari hänen siaans/ v. 20.
S Edzemendä Jehun ruotena tuli
 Joas Cuningari/ ja hallidzi neljä
 kymmendä ajastaica Jerusalemis.
 Hänen äitins nimi oli Zibea BerSabast. Ja
 Joas teki sitä cum oikta oli/ ja cum HERR-
 ralle hywin kelpais nijncauwan cum Pappi
 Jojada opetti händä. Paddxi ettei
 3

Joas hal- lidze 40. ajastaica. 2. Par. 24: 1.

Joas coco
raha / ja an-
da parata
HERran
huonen.
A.M. 3088.

hän pannut pois korkeuria: sillä Canssa
uhrais ja teki suidzutust wielä korkeuris.
4 **J**oas sanoi Papeille: caicki pyhitetyt
rahast / cuin tuodan HERran huone-
seen / nimittain / raha joca idzelda ohidzela-
wäldä / raha cuin cuikin anda weroyt hengel-
däns / ja caicki raha cuin idzeuikin uhra wa-
past sydämeist / että ne cannetaisia HERran
5 huoneseen. Ottacan Papi sen idzellens cu-
kin tuttarwaldans / sillä pitä heidän paran-
daman cuin raukewa on HERran huones /
cusa helöntäwät olewan rauwennen.
6 Ja cuin ei Papi ollet parandanet sitä
cuin HERran huones rauwennut oli col-
manden colmattakymmendä Cuningas
7 Joaren wuoten asti. Gudzi Cuningas
Joas Papiin Joadan muiden Pappain can-
sa / ja sanoi heille: mirette paranna sitä cuin
huones rauwennut on? niin ei pidä ny tei-
dän ottaman niistä rahoja tygön cuin tutta-
waldans / mutta pitä andaman siben tulla
8 cuin rauwennut on huones. Ja Papi
mielisytyt ettei heidän pitänyt ottaman raha
Canssalda / eikä parandaman sitä cuin rau-
wennut oli huones.
9 Niin Pappi Joada otti yhden arcun / ja
läwisti läwen candeen / ja pani oiftalle puo-
llesse Altarita / josta lähdän HERran huo-
nesen sisälle. Ja Papi joca wartioidzit o-
we / panit sinne caicki ne rahat cuin tuotin
10 HERran huoneseen. Cosca he näit paljon
raha olewan arcus / tuli Cuningan kirjoit-
taja ja ylimmäinen Pappi ylös / ja sidoit ra-
han yhteen / cuin he olit sen lukenet / cuin
HERran huonest löyettiin.
11 Ja he annoit rahan lugulla ja mitalla
teettäille / joca olit asetetut HERran huo-
neseen: ja he annoit ne puusepille / joca ra-
12 kensit ja työtä teit HERran huones. Ja
muuraille / ja kirwen hactaille / ja niille joca
hirsia ja wuolduja kirwiä ostit parandarens
mitä rauwennut oli HERran huones /
ja caickijn cuin he huones löysit parannust
13 tarwidzewan. Ei cuitengan tehty hopia-
malioja / psaltareita / wastimalioja / fromete-
jä / taicka jokatim cullaista eli hopiaista astia-
ta HERran huones / niistä rahoista joca
14 HERran huoneseen tuodut olit. Mutta
annettiin työwäelle / että he niillä paran-
naisit HERran huonen. Ja niiden mie-
15 sten ei tarwituu lucua tekemän sytä rahasta

cuin he annoit työwäelle / waan he toimittit
sen uscollisest. Mutta ricosuhrin ja syn-
16 diuhrin rahat ei tuodut HERran huone-
seen: sillä ne olit Pappain.

Silloin matusti Hasael Syrian Cu-
17 ningas / ja sodei Gathi wastan / ja
woitti sen. Ja cosca Hasael aicoi mennä
ylös Jerusalemin. Niin otti Joas Ju-
18 dan Cuningas caicki pyhitetyt / joca hänen
esiwanhembans Josaphat / Joram ja A-
hasia Judan Cuningat olit pyhittänet / siben
myös caiken cullan / cuin löyettiin HERran
huonen tawaroista / ja Cuningan huone-
sta / ja lähetti Hasaelille Syrian Cuningalle /
sytte hän meni Jerusalemist pois.

Mitä enämbi on Joarest sanomist / ja cai-
19 kista cuin hän tehnyt on / eikö se ole kirjoitettu
Judan Cuningasten Aicakirjas. Ja hänen
20 palwelians nousit ja teit lyton / ja löit hänen
cuoliari Millon huones / josta mennän alas
Sillan. Sillä Josabar Simeathin poica /
21 ja Josabad Somerin poica hänen palweli-
ans / löit hänen cuoliari. Ja hän haudattin
Isäns cansa Dawidin Caupungijn / ja
Amazia hänen poicans tuli Cuningari hä-
nen siaans.

Wers 2. Niincauwan cuin Pappi Joada opetti händä) Cu-
ningat ja pääruhtinat hallidzewat hywin / ja telewät mitä Zum-
lalle telpa / niincauwan enin he racastawat / cuilewat ja tottele-
wat jumalisia opettaita / joca heitä Zumalan senas opettawat /
a neuwowat hywyteen. Cadzo moos 2. Chron. 26: 5.

XIII. Lucu.

Joahas waelta Jerobeamin synneis / ja waiwatan
22 Hasaelida / v. 1. rucoile HERra ja autetan / mutta
ei he paranna heitäns / v. 4. Joas hallidze 16. wuotta / ja ei
luowu Jerobeamin teistä / v. 9. Elisa cuole / v. 14. cuollut
wreco sattuisans Elisan luhin / v. 20. Joas lyö Syrianlat-
si / ja otta ne Caupungit idllens cuin hänen Isäns oli ca-
dottanut / v. 22.

Olmandena colmattakymmen-
23 dä Joaren Abasian pojan Ju-
dan Cuningan wuonna / oli Jo-
ahas Jehun poica Israelin Cu-
ningas Samarias seidzementoistakym-
mendä ajastaica. Ja teki paha HERran edes /
ja waelsti Jerobeamin Nebathin pojan syn-
neis / joca Israelin saatti syndiä tekemän / ja ei
lacannut sytä. Ja HERran wiha julmistui
Israelin päälle / ja andoi heidän Hasaelin
Syrian Cuningan ja Benhadadin Hasae-
lin pojan käsijn / niincauwan cuin he elit.

Mutta Joahas rucoili HERran ca-
24 siwoja / ja HERra cuuli händä: sillä
hän näki Israelin ahdisturen cuinga Syrian
Cuningas ahdisti heitä. Ja HERra andoi
25 Israelille pelastajan / joca heidän johdattii

Joas pale-
ta Hasae-
lin työtäns
pois tawa-
ralla.

Joas tape-
tan palweli-
oildans.
1. Par. 24:
25.

Joahas tu-
le Cuning-
gari /
A.M. 3088.
hallidze 17.
ajastaica.

Syrialat-
set waiwa-
wat Israe-
li.
3. Reg. 19:
17.

Joahas ru-
coile ja
HERra
autta heitä.

883.

ulos Syrialaiſten käſiſtä / niin että Iſraelin
lapſet aſuit heidän majafans niincuin ennen-
6 gin. Ei he cuitengan luopunet Zerobea-
min huonen ſynneiſtä / joca Iſraelin ſaatti
ſyndiä tekemän / mutta he myös waelfit ni-
7 ſä / ja medyiſtö ſeiſoi Samarias. Sillä et-
tei Joaharen Caſſaſt enämbi jäänyt kuin
wiijſikymmendä herwoismieſtä / ja kymme-
nen waunua / ja kymmenen tuhatta ſalcami-
ſtä : ſillä Syrian Cuningas oli heidän hu-
cuffanut ja tehnyt niincuin tomin rihtä ta-
pettais.

8 Mitä enä Joahareſt ſanomift on / ja cai-
liſt mitä hän tehnyt on / ja hänen woima-
ſtans / cadzo / ſe on kirjoitettu Iſraelin Cu-
9 ningaſten Aicakirjas. Ja Joahas nuclui
hänen Iſäins canſa / ja he hautaiſit hänen
Samariaan / ja hänen poicans Joas tuli
Cuningari hänen ſiaans.

10 **S**E idzemendena neljätkymmendä Joa-
ren Judan Cuningan vuonna oli Joas
Joaharen poica Iſraelin Cuningas Sa-
11 marias cuuſitoiſtakymmendä ajastaica. Ja
teki paha HERRan edes / ja ei luopunut cai-
liſt Zerobeamin Nebathin pojan ſynneiſtä /
joca Iſraelin ſaatti ſyndiä tekemän / mutta
hän waelfi niſſä.

12 Mitä enä Joareſt ſanomift on / ja mitä
hän tehnyt on / ja hänen woimaſtans / cuinga
hän Amazian Judan Cuningan canſa ſoti-
nut on / cadzo / ſe on kirjoitettu Iſraelin Cu-
13 ningaſten Aicakirjas. Ja Joas nuclui
hänen Iſäins canſa / ja Zerobeam iſtui hä-
nen iſtuimellens. Mutta Joas haudatti
Samariaan Iſraelin Cuningaſten ohen.

14 **J**A Elisa ſairaſti cuolintaucians / ja
Joas Iſraelin Cuningas tuli hänen ty-
göns / ja iſki hänen edeſäns / ja ſanoi : minun
Iſän / minun Iſän / Iſraelin waunui ja hänen
15 radzasmiehens. Elisa ſanoi hänelle : ota
joudzi ja nuolet / ja coſca hän otti joudzen ja
16 nuolet : ſanoi hän Iſraelin Cuningalle :
jännitä joudzi kädelläs / ja hän jännitti kädelläs.
Ja Elisa laſti kätens Cuningan kää-
17 den päälle / Ja ſanoi : arwa acuma joca on
itän päin / ja hän arwais ſen. Ja Elisa ſa-
noi : ambua / ja hän ambuis. Hän ſanoi
pelatuſten nuoli HERRalda / pelatuſten nuoli
Iſraeliaſta waſtan / ja ſinun pitä ihmän
ne Syrialaiſet Aphetis / ſiſhenaſti että he
tyhmi hucutetan.

18 Ja hän ſanoi : ota nuolet : ja coſca hän

otti ne / ſanoi hän Iſraelin Cuningalle : lyö
maahan / ja hän löi colmaſt / ja ſijette lackais.
Niin Jumalan mies närkäſtyi hänen pääl-
19 lens / ja ſanoi : jos ſinä oliſit lyönyt wiijdeſt
eli cuudeſt / niins oliſit lyönyt Syrialaiſet /
ſiſhenaſti että he oliſit lopetetut / mutta nyt
ſinun pitä ihmän heitä colmaſt.

20 **E**ſca Elisa oli cuollut ja he olit hänen
haudannet / tuli Moabiterein ſotajou-
ko maalle ſinä vuonna. Ja ſe tapahui et-
21 tä he hautaiſit yhtä mieſtä / ja coſca he ſait nä-
dä ſotajoucon / heitit he miehen Eliſan hau-
taan / ja coſca hän ſinne tuli ja ſattui Eliſan
luihin / tuli hän eläwäri ja nouſi ſalgoal-
lens.

22 Niin ahdiſti Haſael Syrian Cuningas
Iſraeli niincaurwan kuin Joahas eli. Mut-
23 ta HERRa teki armon heidän canſans / ja
armahiti heidän päällens / ja käänsi idzens
heidän puoleens hänen lijttons tähden / A-
brahamin / Iſaachin ja Jacobin canſa / ja ei
tahtonut cadotta heitä / eikä heittänyt heitä
pois hänen caſwons edeſt tähän aſti

24 **J**A Haſael Syrian Cuningas cuoli / ja
hän poicans Benhadad tuli Cuningari
hän ſiaans. Ja Joas palais ja otti ne
25 Caupungit Benhadadilda jällens Haſaelin
pojalda / joca hän hänen Iſäidäns Joaha-
rellda ſodalla ottanut oli. Joas löi colmaſt
händä / ja ſai Iſraelin Caupungit jällens.

Verſ. 19. Jos ſinä oliſit lyönyt wiijdeſt eli cuudeſt) Jumala o-
li niin ilmoittanut Elifalle / että niin monda erä kuin hän löis
maahan / niin uſeintahdois hän anda hänelle woiton Syria-
laiſta waſtan. Sencaſta ſei merkit näkywät työllä camalari mei-
dän ſilmäimedes / cuitengin että HERRan kelpais niin tehdä / ei
pidä ihmifen hänen tiedollans ſitä panetteleman ja parjaman.
v. 21. Ja coſca hän ſinne tuli ja ſattui Eliſan luihin) Eitäſt
ſeuwa / että meidän pitä palweleman pyhäin jätöritä eli cuoluitten
luta / ja andaman idzem pelegrimin waellurille pyhäin hautain
tygö / niincuin heillä olis joca woima autta jonkun terweyteen /
elikä munta ſenealtaift. Sillä 1. ei ollut kengän wienny tää
cuollutta ſinne ſillä luulolla / että hänen pti ſiſſä wircoman /
waan hän tuli muutoin tapaturmaſt heitettyri Eliſan hautaan.
2. ei ollut näillä luilla idzeſtäns ſe woima / että he taift wirgot-
ta / waicä cüca niihin olis ſattunut : ſillä ſijette olis työllä monda
ſinne wietty / ja wirgounut / waan Jumala tahdoi ſen erän anda
niin tapahua. 3. ete Jumala toſinans ſencaſtaſta tynnus-
tähtiä pyhäin luiden eli jätöſten cautta / ei että niſtä palweſiſin
ja jumalina pidetäſin / waan että uſcotaiſin heidän olluen Juma-
lan yſtärwät ja oitiat opettajat niincaurwan kuin he elit / ja ſeu-
rataiſin heidän operuſtans / niinpaljo kuin ſe Jumalan oman ſa-
nan canſa yhteen tule ja ſopi.

XIV. Lucu.

AMaſia tappa palweſians joca hänen Iſäns ſurmai-
ſit / v. 5. lyö Edomerit / v. 7. haſta Joaren ſoraan /
v. 8. woitetan / ſangiri ſaadan ja Jeruſalem ryöſtätän / v.
11. Zerobeam tule Iſraelin Cuningari / v. 16. Amaſia ta-
petan / v. 17. Aſaria tule Cuningari / v. 21. HERRa aut-
ta Iſraeli hänen cauttans ſanans ja lupauſens tähden /
v. 25. Sacharia tule Cuningari / v. 28.

Elisa cuole / ja cuollu
wirco hänen
luidens
cautta.
Syr. 48:14.

HERRA
teke armon
Iſraelin
canſa / ja
Joas lyö
Syrialaiſi

Joas tule
Cuningari
A. M. 3103.
hallidze 16.
ajaltaica.

2. Par. 25:
17.

Elifa ſaira-
ſta / ja Joas
turca hän-
dä.

Elifa il-
moitta Jo-
arelle että
hän on lyö-
pä Syria-
laiſia.

Amasia tu-
le Cuninga-
ri / A. M.
3105.
hallidze 29.
ajastaica
2. Par. 25:1.
Ier. 31:29.
Sup. 12:2

1 **S**ina Joaren Joaharen pojan
Israelin Cuningan vuonna/tu-
li Amasia Cuningari / Joaren
2 Judan Cuningan poica. Hän
oli vanha wiisi ajastaica colmatta kymmen-
dä / cosca hän tuli Cuningari / ja hallidzi
yhderän ajastaica colmattakymmenä Je-
rusalemis. Hänen äitins cudzuttin Joa-
3 dan Jerusalemist. Ja hän teki cuin HER-
ralle hywästi kelpais / ei cuitengan niñcuin
hänen Isäns Dawid / waan caiketi niñ-
cuin hänen Isäns Joas oli tehnyt niñ myös
4 hän teki: Sillä ne corkeudet ei ollet pannut
pois / mutta Canssa wiela ubraisit ja suidzu-
5 tis corkeuris. Ja cosca waldacunda hänen ka-
desäns wahwistui / loi hän palwelians / jot-
ca Cuningan hänen Isäns tappanet olit.
6 Mutta tappaitten lapsia ei hän surmannut /
niñcuin kirjoitettu on Moxyen Latikirjas /
josa HERra käskennyt oli ja sanonut: Isät
ei pidä cuoleman lastens tähden / ja lapset ei
7 pidä cuoleman Isäns tähden / waan joi-
nen pitä cuoleman oman syndins tähden.
Hän loi myös kymmenen tuhatta Edo-
meria suolalaros / ja woitti Selan
Caupungin sodalla / ja cudzui hänen Jak-
theel tähän päiwän asti.
8 Silloin lähetti Amasia sanansaattajat
Joaren Joaharen pojan Zebun pojan Israe-
lin Cuningan tygö / ja käski hänelle sanoa: tu-
9 le ja cadzecam toinen toistam. Mutta Joas
Israelin Cuningas lähetti Amasian Judan
Cuningan tygö / ja andoi hänelle sanoa: Or-
jantappurapensas cuin Libanonis on / lähetti
Cedripuum tygö Libanonijn / ja andoi hänelle
sanoa: anna tytärwes minun pojalleni emän-
näri / mutta medzan eläimet kedolla Libano-
nin medzäs juorit orjantappuran päällen ja
10 maahaan tallaisit hänen. Sinä olet lyö-
nyt Edomerit / sitä paissu sinun soddames / pi-
dä se ylistys / ja ole coronas / mixis edzit wa-
hingota caatuares / ja Juda sinun cansas?
11 Mutta Amasia ei totellut händä. Niñ
meni Joas Israelin Cuningas ylös / ja he-
näit toinen toisens / hän ja Amasia Judan
Cuningas Beth Semeres / joca Judaas
12 on. Mutta Juda lyötin Israelida / niñ
13 että jocainen pakeni heidän majoins. Ja
Joas Israelin Cuningas otti Amasian
Judan Cuningan Joaren Abasian pojan
pojan Beth Semeres künni / ja tuli Jerusa-

lemijn / ja cufisti Jerusalemin muurit E-
phraimin portist culmaporttiin asti / neljän
sadan kynärän pituudelta. Ja otti caiken
14 cullan ja hopian ja astiat / joca löyettiin HER-
ran huonest / ja Cuningan huonen tarwaroist /
ja wiela hänen lapsens pantixi / ja palais
Samariaan.
Mitä enämbi Joarest sanomist on / mitä
15 hän tehnyt on / ja hänen wälewahdestäns /
ja cuinga hän Amasian Judan Cuningan
cansa sodei / cadzo / se on kirjoitettu Israelin
Cuningasten Aicakirjas. Ja Joas nuc-
16 kui Isäns cansa / ja haudattin Samarias
Israelin Cuningasten secaa / ja hänen
poicans Jerobeam tuli Cuningari hänen
sääns.
Mutta Amasia Joaren Judan Cuning-
17 gan poica / eli Joaren Joaharen Is-
raelin Cuningan pojan cuoleman jälken /
wiistoiastakymmenä ajastaica. Mitä es-
18 nämbi Amasiast sanomist on / se on kirjoitet-
tu Judan Cuningasten Aicakirjas. Ja
19 he teit liiton händä wastan Jerusalemiss /
mutta hän pakeni Sachireen / ja he lähetit
hänen peräns Sachireen / ja tapoit hänen
20 siellä. Ja he weit hänen siellä herwoi-
silla pois / ja hän haudattin Jerusale-
miss Dawidin Caupungis hänen Isäns o-
21 hen. Ja coco Judan Canssa otit Azarian
cuidentoiastakymmenen ajastajan wanha-
na / ja teit hänen Cuningari hänen Isäns
Amasian siaan. Hän rakensi Elathin /
22 ja saatti sen jällens Judan ala / sijttecuin Cu-
ningas hänen Isäns cansa nuclimut oli.
Widendenätoistakymmenenä Ama-
23 sian Judan Cuningan Joaren pojan
wuonna / oli Jerobeam Joaren poica Is-
raelin Cuningas Samarias / yhden aja-
stajan wydettäkymmenä. Ja teki paha
24 HERran edes / ja ei lacannut caikista Je-
robeamin Nebathin pojan synneist / joca Is-
raelin saatti syndiä tekemän. Hän otti
25 Israelin maan rajat jällens / Hemathist
haman meren asti / joca on sillä tasaisella ke-
dolla / HERran Israelin Jumalan sa-
nan jälken / jonga hän sanonut oli hänen pal-
welians Jonan Prophetan cautta Ami-
thain pojan / joca oli Gath Hephherist. Sil-
26 lä HERra näki Israelin suuren wiheliäi-
syden / niñ että ne suljetut ja hyljätyt olit
myös pois / ja ei yhtän auttajat ollut Israe-
lis.

Amasia loö
ne cuin ta-
pait hänen
Isäns

Deut. 24:16
Ezech. 18:
20.

Amasia loö
Edomerit.

Amasia
haasta
Joaren so-
caan.

Amasia
woitetaan ja
oretan fan-
giri.

Amasia ta-
petan A.M.
3133.
2. Par. 25:
27.

Jerobeam
tule Israe-
lin Cuning-
gari A. M.
3119.

27 Ja HERRa ei ollut sanonut tahtowans pyhkiä Israelin nime taiwan alda pois/ mita ta autti heitä Jerobeamin Joaren pojan cautta.

28 Mitä enämbi Jerobeamist sanomist on/ ja caikista cuin hän tehnyt on / ja hänen waikerwydestäns/ cuinga hän sotinut on/ ja cuinga hän otti Damascum jällens ja Hemathin Judalle Israelis/ cadzo/ se on kirjoitettu Israelin Cuningasten Aicakirjas. Ja Jerobeam nuckui hänen Isäns Israelin Cuningasten cansa/ ja hänen poicans Sacharia tuli Cuningari hänen siaans.

Verf. 12. Mutta Juda lyötiin) Tästä nähdän cuinga ne sodat menestyvät / joca ylpeydest ja ilman tarpellist syötä aljetan. Cadzo 20. cap. Exod. v. 1.

XV. Lucu.

Asaria Judan Cuningas hallidze 52. ajastai/ ja teke mitä HERRalle telpa/ v. 1. hänen peräns tule hänen poicans Joatham/ v. 5. Sacharia Israelin Cuningas hallidze 6. Cuncautta / v. 8. Sallum tappa hänen HERRan sanan jalken/ v. 10. hallidze yhden Cuncauden/ v. 13. lyödän Menahemild/ v. 14. joca hallidze 10. ajastai/ v. 17. Phul Assyrian Cuningas tule Israeli waistan/ jolle Menahem anda tawaran/ että hän hänen wahwista waldacundaan/ v. 19. Pekahia on Cuningasna 2. ajastai/ v. 22. tapetan Pekahid/ joca on Cuningasna 20. ajastai/ v. 25. Thiglati Phul Assyrian Cuningas woitra Galilean ja coco Neophatin / v. 29. tapetan Hofealda/ joca tule Cuningari/ v. 30. Joatham Judan Cuningas hallidze 16. ajastai/ ja teke hywä / v. 32. hänen isäns tule Ahas/ v. 38.

Asaria tule Judan Cuningari. A.M. 3145.

1 **S**idjemendenä colmattakymmendena Jerobeamin Israelin Cuningan vuonna tuli Asaria Amasian Judan Cuningan poica Cuningari. Ja cuudentoistakymmenen ajastai/ oli hän tulesans Cuningari/ ja hän hallidzi cari wuotta cudettakymmendä Jerusalemiss/ hänen äitins cudzuttin Jechalia Jerusalemist. Ja hän teki cuin HERRalle hywäst telpais / caiketi nincuin hänen Isäns Amasia. Puidzi sitä ettei he luopunet corkeuxist/ sillä Canssa uhrasit ja suidzuttie wielä corkeuxis. Ja HERRa wairwais Cuningast/ nijn että hän oli spitalis cuolemans asti / ja asui erinomaisēs huones. Mutta Joatham Cuningan poica hallidzi huonen/ ja duomidzi Canssa maalla.

6 Mitä enämbi Asariast sanomist on/ ja caikist cuin hän tehnyt on/ cadzo/ se on kirjoitettu Judan Cuningasten Aicakirjas. Ja Asaria nuckui Isäns cansa/ ja haudattin Isäns tygö Darwidin Caupungin/ ja hänen poicans Joatham tuli Cuningari hänen siaans.

8 **S**acharia Judan Cuningan vuonna/ oli Sacharia Jerobeamin poica Israelin Cuningas cuust Cuncautta Samarias. Ja teki paha HERRan edes/ nincuin hänen Isäns tehnet olit/ ja ei luopunut Jerobeamin Nebathin pojan synneist/ joca Israelin saatti syndiä tekemän. Ja Sallum Jabethin poica teki lyton hända wastan/ ja löi hänen Canssan edes / tappoi hänen ja tuli Cuningari hänen siaans. Mitä enämbi Sachariast sanomist on/ cadzo/ se on kirjoitettu Israelin Cuningasten Aicakirjas. Ja tämä oli se cuin HERRa Jehulle puhunut oli sanoden: sinun lapses pitä istuman Israelin istuimella neljänden polwen asti / ja se tapahui nijn.

13 **S**allum Jaberin poica tuli Cuningari yhderändenä neljättäkymmendena Bsian Judan Cuningan vuonna/ ja hallidzi Cuncauden Samarias: Sillä Menahem Gadin poica meni ylös Thirfast/ ja tuli Samariaan/ ja löi Sallumin Jaberin poican Samarias / tappoi hänen ja tuli Cuningari hänen siaans.

15 Mitä enämbi Sallumist sanomist on/ ja hänen lytostans jonga hän teki/ cadzo / se on kirjoitettu Israelin Cuningasten Aicakirjas. Silloin löi Menahem Thipsan ja caiketi joca siellä olit/ ja heidän rajans Thirfast/ ettei he hända tahtonet päästä sisälle/ ja löi caiketi heidän rascat waimons/ ja rewais ne rickt.

17 **S**acharia Judan Cuningan vuonna/ oli Menahem Gadin poica Israelin Cuningas kymmenen wuotta Samarias. Ja teki paha HERRan edes / ja ei luopunut elinaicans Jerobeamin Nebathin pojan synneist/ joca Israelin saatti syndiä tekemän.

19 Ja Phul Assyrian Cuningas tuli maacundan/ ja Menahem andoi Phullin tuhannen leiwiskätä hopia/ että hän olis pitänyt hänen cansans/ ja wahwistais hända waldacundaan. Ja Menahem pani hopia weron rickainbain päälle Israelis/ että idz eukin heistä andais wuiskikymmendä hopia Sieli Assyrian Cuningalle. Nijn meni Assyrian Cuningas cotia jällens/ ja ei idänyt maalle.

21 Mitä enämbi Menahemist sanomist on/ ja caikista cuin hän tehnyt on/ cadzo / se on kirjoitettu Israelin Cuningasten Aicakirjas. Ja Menahem cuoli hänen Isäns cansa/

Sacharia tule Israelin Cuningari/ A.M. 3183. hallidze cuust Cuncautta. Sup. 14:29

Sup. 10:30

Sallum Israelin Cuningas Cuncauden

Menahem Israelin Cuningas/ A.M. 3184. hallidze 10. ajastai.

Phul tule Israeli waistan.

Pekahja Israelin Cuningas / A.M. 3194. hallidze 2. ajastaita.

Pekah Israelin Cuningas / A.M. 3196. hallidze 20. ajastaita.

Eglath Pilleffer wie ofan Israelist pois.

Jotham Judan Cuningas / A.M. 3197. hallidze 16. ajastaita 2. Par. 27:1. Sup. v. 5.

ja Pekahja hänen poicans tuli Cuningari hänen siaans.

23 **W**idendenäkymmendenä Asarian Judan Cuningan vuonna oli Pekahja Menahemin poica Israelin Cuningas cari vuotta Samarias. Ja teki paha HERRan edes: sillä ei hän luopunut Jerobeamin Nebathin pojan symeist / joca Israelin saatti syndiä tekemän. Ja Pekah Kemalian poica hänen Ruhtinans teki lujton händä vastaan / ja loi hänen cuoliarin Cuningan huones Samarias / Argobin ja Uriehn cansa / ja wissikymmendä miestä hänen cansans Gileadin lapsist. Ja cosca hän oli hänen tappanut / tuli hän Cuningari hänen siaans.

26 **M**itä enämbi Pekahjast sanomist on / ja caikist kuin hän tehnyt on / cadzo / se on kirjoitettu Israelin Cuningasten Aicakirjas.

27 **J**osina cuudettäkymmendä Asarian Judan Cuningan vuonna / oli Pekah Kemalian poica Israelin Cuningas Samarias carikymmendä vuotta. Ja teki paha HERRan edes / sillä ei hän luopunut Jerobeamin Nebathin pojan symeist / joca Israelin syndiä saatti tekemän.

29 **P**ekahn Israelin Cuningan aicana tule Eglath Pilleffer Assyrian Cuningas / ja otti Hiwin / Abel Beth Maachan / Zanochan / Kederen / Hasorin / Gileadin / Galilean ja caiken Nephthalin maan / ja wei Assyriaan.

30 **J**a Hosea Elan poica teki Pekah Kemalian poica vastaan lujton / ja loi hänen cuoliarin / ja tuli Cuningari hänen siaans / cahtenäkymmendenä Jothamin Bšan pojan vuonna. Mitä enämbi Pekahst sanomist on / ja caikist kuin hän tehnyt on / cadzo / se on kirjoitettu Israelin Cuningasten Aicakirjas.

32 **J**osina Pekahn Kemalian pojan Israelin Cuningan vuonna / tuli Jotham Bšan Judan Cuningan poica Cuningari. Ja wuden colmattäkymmenen ajastaitainen oli hän tullesans Cuningari / ja hallidzi cuusitoistäkymmendä ajastaita Jerusalemiss / hänen äitins cudzuttin Jerusa Zadochin tytär. Ja teki kuin HERRalle hywäst kelpais / caiketi niñneuin hänen Isäns Bšan tehnyt oli. Puidzi ettei hän luopunut corkeuris: sillä Ganssa uhras ja suidzutti wielä corkeuris / hän rakensi HERRan huonen corkian portin. Mitä enämbi Jothamist sanomist on / ja caikist kuin hän teh-

nyt on / cadzo / se on kirjoitettu Judan Cuningasten Aicakirjas.

37 **S**illoin rupeis HERRa lähettämän Judalle Rezin Syrian Cuningan / ja Pekahn Kemalian pojan. Ja Jotham nuclui Isäns cansa / ja haudattiin Isäns tygo / hänen Isäns Dawidin Caupungin / ja Ahas hänen poicans tuli Cuningari hänen siaans.

Verf. 1. Asaria Tämä Asaria cudzutan myös Asari / niñneuin nähdän 2. Par. 26. cusa hänen elämäns lawiammalda kirjoitetan.

XVI. Lucu.

Ahas hallidze 16. ajastaita / ja teki paha HERRan edes / käytti poicans tulen läpidze / ja uhra caikein wiherjäisten puiden alla / v. 1. Rezin Syrian Cuningas cule Pekahn Israelin Cuningan cansa Jerusalemita vastaan / v. 5. Ahas lähetti lahjoja Tiglathchille Assyrian Cuningalle / joca lhy Syrianlaisi / v. 7. Ahas lähete händä vastaan Damascuun / näte siellä Altarin / ja anda tehda sencaltaisen Jerusalemiss / v. 10. Otta wasti Altarit pois / joca Salomo oli andanut tehda / v. 14. Käste uhrata Pappain uhdella Altarilla / v. 15. otta Tempelist monda muuta cappaletta pois / v. 17. cuole / ja Histiä tul e Cuningari hänen peräns / v. 20.

Sidzemenenätoistäkymmendänä Pekahn Kemalian pojan vuonna / tuli Ahas Jothamin Judan Cuningan poica Cuningari. Sahdenkymmenen ajastaitainen oli Ahas tullesans Cuningari / ja hallidzi cuusitoistäkymmendä ajastaita Jerusalemiss / ja ei tehnyt kuin oli keltwollinen HERRalle hänen Jumalallens / niñneuin Dawid hänen Isäns. Sillä hän waelsi Israelin Cuningasten tiellä / ja käytti poicans tulen läpidze / pacanoitten cauhisturen jälken / joca HERRa Israelin lasten edest oli ajanut ulos. Bhraeli ja suidzutti corkeurisilla ja cuduloilla / ja caikein wiherjäisten puiden alla.

Silloin matcusti Rezin Syrian Cuningas / ja Pekah Kemalian poica Israelin Cuningas Jerusalemin sotiman / ja piritie Aharen / ja ei cuitengan woittanet händä. Silloin myös Rezin Syrian Cuningas sai Syrianlaisille Elochin jällens / ja ajoi Judalaiset Elochist ulos / mutta Syrianlaiset tulit Elochin / ja asuit synä tähän päiwän asti.

Wetta Ahas lähetti sanoman Tiglath Pillefferille Assyrian Cuningalle / ja kästi hänelle sanoa: minä olen sinun palwelias ja poicas / matcusta tänne ja wapada minua Syrian ja Israelin Cuningan kädest / joca orwat nosnet minua vastaan. Ja Ahas otti culda ja hopyata / kuin hän löysi HERRan huonest / ja Cuningan huonen ta-

Rezin.

Ahas tule Cuningari A.M. 3212. hallidze 16. ajastaita 2. Par. 28:1.

Deut. 18: 10.

Rezin Syrian Cuningas / ja Pekah Israelin Cuningas tulewar Jerusalemita vastaan. Et. 7. 1.

Ahas edji apua Assyrian Cuningalle.

Ahas anda
tehdä Altar
in Jerusa
lemis Da
mascan Al
tarin perän.

9 waroist/ ja lähetti Assyrian Cuningalle lah
joja. Ja Assyrian Cuningas cuuli händä/
ja meni Damascuun / ja woitti sen/ ja wei
heidän Kirrqn/ ja löi Rezin cuoliari.

10 **A** Cuningas Ahas matcusti Tiglath
Pilesseri Assyrian Cuningasta wastan
Damascuun/ ja cuin hän näki yhden Altarin
Damascus/ lähetti Cuningas Ahas sen cu
wan ja muodon Pappille Brialle/ niñcuin se

11 tehty oli. Niñ rakensi Pappi Bria Alta
rin/ ja teki caieki sen jälken cuin Ahas Cuning
gas hänelle oli lähettänne Damascust/ ja
näin teki Bria Pappi sñhenasti cuin Ahas

12 Cuningas tuli Damascust. Ja cuin Cu
ningas tuli ja näki Altarin/ uhrais hän sillä.

13 Ja sñtytti sen päälle polttouhrins ja ruocauh
rins/ ja caasi sen päälle hänen juomauhrins
ja kytosuhrrins weren/ cuin hän uhrais/ an
doi hän prýscootta Altarille. Mutta wasti

14 Altarin/ cuin HERRan edes seisoi/ otti hän
pois/ niñ ettei se seisonut Altarin ja HERR
ran huonen wälillä/ waan pani Altarin si
wulle pohjan puoleen.

15 Ja Cuningas Ahas käski Brialle Pa
pille/ sanoden: sillä suuremmalla Altarilla
pitä sinun uhraman polttouhrin huomenel
tain / ja ruocauhrin ehtona / ja Cuning
gan polttouhrin ja hänen ruocauhrins / ja
caiken maan Canssan polttouhrin / heidän
ruocauhrins ja juomauhrins / ja caiken polt
touhrin weren / ja caikein muiden uhrein/
pitä sinun prýscoottaman sñhen päälle/ waan
minä ajattelen mitä minä teen wasti Alta
rin cansa. Bria Pappi teki caieki cuin A
has Cuningas hänelle kästtenyt oli.

16 Ja Cuningas Ahas särki istuimen si
wout/ ja sñrsi cattilan yhäldä/ ja hän otti me
ren niistä wastihärjistä pois / jotta sen alla
17 oli/ ja pani ne kiwipermannolle. Sitä
18 likin Sabbathin peitoren/ jonga he huone
seen rakendanet olit. Ja Cuningan huo
nen sisällekäntäwän käänsi hän HERRan
huonen puoleen/ Assyrian Cuningan mielen
nouveri.

19 Mitä enämbi Aharest sanomist on/ ja mi
tä hän tehnyt on/ cadzo/ se on kirjoitettu Ju
dan Cuningasten Aicakirjas. Ja Ahas
nuckui Isäins cansa/ ja haudattiin Isäins ty
gö Dawidin Caupungijn/ ja Hiskia hänen
poicans tuli Cuningari hänen siaans.

20 **W**ers. 5. Ja ei cuitengan woittanet händä/ waieka Ahas hä
nen jumalattomuudellans sen tollä ansainnut oli/ niñ taiti cuiten
ginolla monda jumalista Caupungis/ joiden tähden Jumala

händä saasti. v. 16. Oria Pappi teki caieki cuin Ahas Cuning
gas hänelle kästi) Tästä astias tämä otimmäinen Pappi sangen
suurest erheroy/ että hän cuuli Cuningast epäjumalan palwelus
ren ratendamises: sillä hänen piteendä cuuleman Jumalata cuin
ihmistä/ ja estämän sitä/ Act. 4: 19. ja Canssa olis tehnyt oi
tein/ jos he olisit eroittanet idjens hänestä tästä astias/ ja ei yhtän
uhri sñhen candanet/ waan paremmin olisit kärsinet mitä heidän
päällens olis joutunut: sillä mitä Pappi Lain jälken opettawat/
sitä olem me welcapäätt cuueman/ Deut. 17: 10. ja ei muutoin/
Ierm. 23: 16.

XVII. Lucu.

Hosea hallidze yhderän ajastaica / ja teke paha/ v. 1.
Cuningas Salmanassar Assyriast teke hänen idjel
lens werolliseri/ v. 3. mutta cuin Hosea ei anna sitä cuin
hänen tule/ palaja hän ja woitta Samarian/ ja wie Isr ae
lin Assyriaan pois/ v. 4. Sillä cosca Israell ricko HERRa
wastä/ v. 7. ja hän neuwo heitä parannukseen/ ja ei he rottele
sitä/ v. 13. wihastu hän ja heittä heidän caswons edest pois/
v. 18. Cuin muu Canssa panna Samariaan / jotta ei
HERRa pelkä/ lähettä hän lejonit jotta repelewät monda
cuoliari/ v. 24. he saawat yhden niistä sangituit Papeist/
jotta heille opettawat HERRan Lain. v. 27. He pitdwät
myös heidän epäjumalans/ ja niñ on heillä secoitetti Ju
malan palwelus/ v. 29.

Hosea toistakymmendä Aharen
Judan Cuningan vuonna/ hal
lidzi Hosea Elan poica Israelin
Samarias yhderän ajastaica.

Ja teki paha HERRan edes/ mutta ei cui
tengan niñcuin Israelin Cuningat/ jotta hä
nen edellans olit. Händä wastan sodei
Salmanassar Assyrian Cuningas/ ja Hosea
tuli hänelle alemmaiseri/ niñ että hän andoi
hänelle lahjoja.

4 **M**utta cosca Assyrian Cuningas sai tietä
Hosean tehneri hänen cansans lüton/ lähetti
hän sanan Soolle Egyptin Cuningalle/ ja ei
lähettänne Assyrian Cuningalle lahjoja
wuosi wuodelda/ niñ pyrretti Assyrian Cu
ningas hänen / ja pani hänen sangihuone
seen. Ja Assyrian Cuningas meni caikeen
5 sñhen maacundaan ylös/ ja tuli Samari
aan/ ja pyrretti sen colmeri ajastajari. Mut
6 ta yhderännellä Hosean ajastajalla woitti
Assyrian Cuningas Samarian/ ja wei Is
raelin Assyriaan/ ja pani heidän Halaan/
ja Haborijn Gosan wirran tygö/ ja Mede
rein Caupungeihin.

7 **M**utta silloin cuin Israelin lapset syn
Dida teit HERRa heidän Jumalatans
wastan/ jotta heidän Egyptin maalda joh
dattanut oli Pharaon Egyptin Cuningan
käsi/ ja he pelkäisit wieraita jumalita. Ja
8 waelsit pacanoitten tapain jälken / jotta
HERRa oli ajanut Israelin lasten edest u
los/ ja niñcuin myös Israelin Cuningat
teit. Ja Israelin lapset caunittit heidän a
9 sians HERRa heidän Jumalatans wa
stan

Hosea tule
Cuningari
A.M. 3224

Salmanas
sar woitta
Samarian
ja wie Is
raelin pois.
A.M. 3232.
Inf. 1819.

Enn: sillä
Israell teke
sondiä ja
palwel epä
jumalita.

Ahas käste
uhrata u
della Alta
rilla.

Ahas cuole
2. Par. 28:
27.

10 stan / jota ei cuitengan hyvät ollet / nimit-
tään / että he rakensit heillens korkeuria jo-
11 caidzis Caupungeis / sekä linnois / että wah-
vois Caupungeis. Ja rakensit padzaita
ja medzistöita caikilla korkeilla ruorilla / ja
caikein wiberjäisten puiden alla. Ja he
suidzuit caikis korkeuris / pacanoitten ta-
12 wan jälken / jota HERRA heidän edestans
oli ajanut pois. Ja teit myös hirmuisia toi-
tä / joilla he wihoitit HERRAN. Ja palwe-
lit epäjumalita / joista HERRA heille oli sa-
nonut : sencaitaisita ei teidän pidä teke-
mään.

13 Ja koska HERRA todisti Israeli ja Ju-
dat vastaan / caikein Prophetain ja Naftiain
cautta / ja andoi heille sanoa: palaitca teidän
wäärildä teidän / ja pitäkät minun käskyni
ja oikeuteni / caiken sen Lain jälken / kuin mi-
nän teidän Isillen käskenyt olen / ja myös mi-
nun palweliani Prophetain kautta teille lä-
14 hettänyt olen. Ja ei he cuillet / mutta olit
niscurit niñcuin heidän estisänskin / jota ei
usconet HERRAN heidän Jumalans pääl-
15 le: Sitälitkin cadzoit he myös hänen käskyns
ja lyyttons ylöñ / kuin hän heidän Isäins can-
sa tehnyt oli / ja hänen tunnusturens / kuin hän
heidän seafans tunnusti / ja waelsit heidän
turhis menoifans / ja teit turhia kuin paca-
nastin heidän ymbärillans / joita HERRA
16 heitä oli tekimäst kieldänyt. Mutta he hyl-
jäisit caicki heidän HERRANS Jumalans
käskyt / ja teit heillens cari walettua wasicka-
ta ja medzistöitä / ja rucoilit coco tairwallista

17 jota joucko / ja palwelit Baalia. Ja kän-
tit heidän poicans ja tyttärems tulen läpid-
ze / ja pidit noituria ja welhouria / ja myit
idzens tekemän sitä kuin paha oli HERR-
ran edes / häändä wihoitarems.

18 **U**in wihastui HERRA suurest Israe-
lin päälle / ja heitti heidän pois cas-
19 wons edest / niñ ettei yhtän heistä jäänyt /
waan Judan sucucunda yrinäns. (Ei myös
Juda pitänyt hänen HERRANS Jumalans
käskyjä / waan waelsit Israelin tarwan
jälken) Sentähden hyljäis HERRA cai-
20 ken Israelin siemenen / waikwaits heitä ja an-
doi ryöwärein käskijn / sihenasti että hän hei-
dän caswons edest heitti pois. Sillä Is-
21 rael oli eroitettu Dawidin huonest / ja he
teit heillens Jerobeamin Nebathin pojan
Cuningari. Hän käänsi Israelin HERR-
rasta pois / ja saatti heidän suurest syndiä
tekemän. Ja niñ waelsit Israelin lapses
22 caikis Jerobeamin synneis / kuin hän teh-
nyt oli / ja ei lacannet siitä. Sihenasti että
23 HERRA heitti Israelin caswons edest
pois / niñcuin hän ennen sanonut oli caikein
palwelians Prophetain kautta.

Ja niñ Israel oli culliana omalda maal-
dang Assyrias / tähän päivän asti.

24 **J**A Assyrian Cuningas andoi tulla
Canssa Babelist ja Cuthast / ja Awast /
ja Hemathist / ja Sepharwaimist / ja a-
setti heidän Samarian Caupungeihin Is-
raelin lasten siian / jota omistit Sa-
marian / ja asuit niñsä Caupungeis.
25 Mutta koska he niñsä ensin rupeisit

HERRA
neuvo hei-
tä parannu-
seen.
Ier. 25:5.

Mutta ei
he totellet.

3. Reg. 12
28.

3. Reg. 12
19.

Pacanat
pannan a-
suman Sa-
mariaan.

Lesouit
pelewäh-
tä.

ANNO
Ante Chr.
739.

26 asuman / ja ei peljännet HERRA lähetti HERRA
Lejonit heidän secaans / jotta heidän sur-
maisit. Ja he annoit sanoa Assyrian Cuning-
galle: pacaat cuins tannée annoit tulla / ja
panit Samarian Caupungeihin asuman / ei
tiedä mitän maacunan Jumalan säädyst / sen-
tähden lähetti hän Lejonit heidän secaans / ja
cadzo / he surmawat heidän / sentähden ettei he
mitän tiedä maacunan Jumalan säädyst.

27 **D**etta Assyrian Cuningas käski / ja sa-
noi: wielät sinne yri Papeista / cuin te
sielä wienet oletta pois ne mengän sinne / ja
asutan siellä / ja opettacan heille maan Juma-
lan tarwat. Nijn tuli yri Papeista / joca wie-
ty oli Samariast pois / ja asui Beth Elis / ja
opetti heille / cuinga heidän piti pelkämän
HERRA.

29 **D**etta joca Ganssa teki idzellens erin-
omaisen jumalan / ja panit ne nihin cor-
keuden huoneisiin / jotta Samarialaiset teh-
net olit / jocainen Ganssast omas Caupungi-
sans / josa he asuit. Mutta ne Babelist teit
30 Suchot Benochin / ne Churist teit Nerge-
lin / ne Hemathist teit Asiman.

31 Ne Awast teit Nibehan / ja Tharthat / ne
Sepharwaimist poldit heidän poicans A-
dramelechin ja Anamelechin heidän epäsu-
malains edes Sepharwaimis. Mutta että
32 he pelkäisit myös HERRA / teit he heille pap-
peja korkeudelle niistä halwimmista heidän
seasans / jotta uhrasit heidän korkeustens
huoneis. Ja cuin he näin pelkäisit HERRA /
33 ja he palvelit myös epäjumalita / jocainen
Ganssa tarwans jälken / custa he tullet olit.

34 Ja haman tähän päiwän asti tekewät he tätä
wanhan tarwan jälken / njn ettei he eikä pelkä
HERRA / eikä myös pidä heidän tapans ja
oikeuttans / lain ja käskyn jälken / cuin HERRA
käski Jacobin lapsille / jolle hän andoi Is-
35 raelin nimen. Ja HERRA teki heidän can-
sans lyeon / ja käski heitä sanoden: älkät pel-
jätkö mita jumalita / ja älkät heitä cumarta-
co / älkät heitä palvelco / älkät heille uhrateo.

36 **M**utta HERRA joca teidän Egyptin maal-
da suurella woimalla toi ulos / ja ojetulla kä-
siwarrella / händä peljätkä / händä rucoelca /
37 hänelle uhrateo. Ja pitäkät ne tarwat / oi-
keudet / lait ja käskyt / cuin hän teille kirjoitta
andanut on / että te aina caiktis paicois teette
sen jälken / ja älkät peljätkö mita jumalita.

38 Ja älkät unhotate sitä lytto cuin hän teidän
cansan teki / ettet te pelkäis mita jumalita.

39 **M**utta peljätkä HERRA teidän Jumala-
tan / hän teitä autta teidän ryhämiesten kä-
40 sist. Mutta ei he totellet sitä / waan teit
41 wanhan tarwans jälken. Ja näin nämät pa-
cangat pelkäisit HERRA / ja palvelit myös
heidän jumalitans. Nijn myös teit heidän
lapsens / ja lastens lapses / cuin heidän
Isänskin tehnet olit / haman tähän päi-
wän asti.

*Verf. 18. Caswons edest) Jumalan caswo toisnans on Ju-
malan läsnäolemus ja armo / njn cuin Psal. 51: 13. älä minua hei-
tä pois caswos edest. Toisnans se paicka cusa oitia Jumalan
palvelus tehdän ja opetetän / toisnans ne molemmat. Toisnans
on se jolla Jumalan läsnäolemus ilmoitetän / njn cuin ne pilwet
ja tulipadzat / jotta Israelin lasten edellä täwit corwes / cadzo /
Deut. 4: 27. v. 33. Ja he palvelit myös epäjumalita) Seneh-
den wihaisit Judalaiset Samarialaisi / että cosca he tahdot om-
märeä jongun joca oli palwelemanans sitä oitiata Jumalata / ja
cuitengn teki hänen latians waltan palwellen mita jumalita /
nijn he cudzuit hänen Samarialaisi / njn cuin nähdän / Joh.
cap. 8: 48.*

XVIII. Luku.

Histia hallidze 29. ajastai / ja teke hywä. Otta caikti
Gmaan epäjumalat pois ja wastikärmen / jonga edes he
suidzuit / v. 1. hänen aicanans wiedän Israel pois / v. 9.
händä waltan tulle Sanherib Assyrian Cuningas / jolle
hän lähetti tawaran / että hän menis marcaans / v. 13.
Sanherib lähetti Rab Saken Jerusalemn eteen / v. 17.
anda sano Histian lähetyselle / ettei he luotais idzens Egn-
ptin päälle / v. 19. eli HERRA ran / v. 22. eli oman woimans
päälle / v. 23. waan andasit idzens hänen alans / v. 31.
sillä ei yrildän jumala ole pelastanut Ganssans hänen käsi-
stans / v. 33. jonga Histian palwella sanowat hänelle /
v. 37.

Silmändena Hosean Elan po-
ian Israelin Cuningan ajastai-
cana / tuli Histia Abaren Judan
Cuningan poica Cuningari. Ja
hän oli wtdencolmattakymmenen ajastai-
nen tulesans Cuningari / ja hallidzi yhderän
ajastai- colmattakymmendä Jerusalemis /
hänen äitins cudzuttin Abi Sacharian ty-
tär. Ja teki sitä cuin otollinen oli HERRAN
edes / njn cuin hänen Isäns Dawid. Hän
4 culikisti korkeudet / ja särki padzat / ja häwitti
medzistoe / ja loi wastikärmen rieti / jonga
Moses tehnyt oli: sillä Israelin lapses suidzu-
tit hänelle aina siben päiwän asti / ja he cud-
zuit hänen Nehusthan. Hän turwais HERRA-
5 ran Israelin Jumalaan / njn ettei yrildän hä-
nen caltaisens ollut hänen jälkensä / ei myös
hänen edelläns / caicten Judan Cuningasten
seas. Hän rippui HERRASA / ja ei luopu-
6 nut hänestä / ja piti hänen käsköns cuin HERRA
ra Moserelle oli käskent. Ja HERRA oli
7 hänen cansans / ja cungapain hän meni / toi-
mitti hän kaitawast / hän luowin myös.

Histia mlt
Cuningari /
A. M. 2: 27.
Hallidze
29. ajastai-
ca.
2. Par. 29: 12.

Histia oeta
corkeudet
pois ja was-
stikärmen
jolle he suid-
zuit.
Num. 28: 9.

Samaria-
laiset oppi-
wat HERRA-
ran Lain.

Samaria-
lajien ju-
malat / ja ju-
malan pal-
welus.

Gen. 32: 28.

rian Cuningast / ja ei ollut hänelle alemmai-
nen. Hän loi Philisterit Gasan asti / ja hei-
dän rajans / linnasta wahreniin Gaupun-
geihin asti.

Supr. 17:4.

9 **U**eliändenä Histian Cuningan wuon-
na (se oli seitsemes Hosean Elan pojan
Israelin Cuningan wuosi) meni Salma-
nasser Assyrian Cuningas Samariata wa-
stan ja pyrkiitti sen. Ja woitti colmen wuo-
den peräst / ruudendena Histian wuonna
(se on yhderäs Hosean Israelin Cuningan
wuosi) woitettiin Samaria. Ja Assyrian
Cuningas wei Israelin Assyriaan / ja pani
heittä Halahn ja Haborin / Gosanin wirran
tygö Mederein Gaupungeihin. Ettei he
ollet cuulitset HExran heidän Jumalans
änelle / ja rikoit hänen luttions / ja caieki mitä
Moses HExran palwelia käskentyt oli / sitä
ei he totellet eikä tehnet.

Sanherib
sate Judan
Gaupun-
geita wa-
stan.
A.M. 3240.
2. Par. 32:1.
Esa. 36:1.
Syr. 48:20.

13 **U**etta neljäändenätoistakymmendänä Hi-
stian Cuningan wuonna / meni San-
herib Assyrian Cuningas caieki Judan
wahwoja Gaupungeita wastaan / ja otti ne.
14 Nyn lähetti Histia Judan Cuningas Sach-
reen Assyrian Cuningan tygö / ja andoi hänel-
le sanoa: minä olen rickonut / mene minun
tyköni pois / mitäs panet minun päälleni /
sen minä annan. Nyn pani Assyrian Cu-
ningas Histian Judan Cuningan päälle /
colme sata leiwiskätä hopiata / ja colme-
15 kymmendä leiwiskätä cilda. Nyn andoi
Histia caiken sen hopian cuit HExran hu-
ones löyhtin ja Cuningan huones. Silloin
särki Histia HExran Templin ovet ja li-
scot / cuit hän idze oli andanut silata.

KabSate
puhu Hi-
stian lähe-
tyksen cansa /
ettei he luo-
rais idjään
Egyptiin
päälle.
Esa. 36:6.

17 **U** Assyrian Cuningas lähetti Tharta-
nin ja ylimmäisen Camari palwelian / ja
KabSaten Sachirest Cuningas Histian ty-
gö suuren wäen cansa Jerusalemyn / ja he me-
nit sinne. Ja tulduans sinne / pidätit he lam-
micon wesiwurun ylimmäisellä puolella / cuit
18 on ylhällä wanuttajan pelloilla. Ja cudzi
Cuningan: nyn meni Eliachim Hilchian
poica heidän tygöns ulos / huonenhaldia / ja
Sebna kirsoittaja / ja Joah Asaphin poica
Cangleri.

19 **U**in sanoi KabSate heille: sanocas Cu-
ningas Histialle: nyn sano se woimal-
linen Cuningas / Assyrian Cuningas: mitä
20 on tämä suuri rohkeus johon sinä luotat? A-
jatteletoos (waieka ne owat tyhjat puhet)
neurwo ja woima olerwan sotiares? mihinga

sinä sinus luotat / ettäs olet minusta luopi-
nut? Gadzo / jos sinä uscallat sen särjetyn
ruocosaurwan päälle Egypst: että se cun-
noja idzens sen päälle / se mene sisälle hänen
käteens / ja läpidzepistä sen: nyn on Pharao
Egypsin Cuningas caikille cuit luottawat
hänen päällens. Mutta jos te sanoisitte:
me uscallam HExran meidän Jumalam
päälle: eikö hän ole jonga corkendet ja Alta-
rit Histia cuitistanut on? Ja sanoi Judalle
ja Jerusalemille: tämän Altarin edes cuit
on Jerusalemis pitä teidän cumartaman.

23 Lupa siis nyt minun Herralleni Assyrian
Cuningalle / nyn minä annan sinulle kymme-
nen tuhatta herwoista / jos sinä wairwoin tai-
dat anda cuit nyltä radzastawat. Cuinga
24 siis sinä taidat seisoa yhden edes nystä caie-
lein pienimmistä Herwoista / jotea owat minun
Herrani alammaiset? Ja / sinä luotat sinus
Egypsin päälle / waummin ja radzas miesten
tähden? Eli / luuletoos että minä ilman
25 HExrata tänne tullut olen / häwittämän
näitä Gaupungeita? HExra on minun kä-
skentyt: mene tätä maata wastaan ja hucuta se.

26 **U**in sanoi Eliachim Hilchian poica / ja
Sebna ja Joah KabSalle: puhu si-
nun palweliais cansa Syrian kielellä (sillä
me hymmärräm sen) ja älä puhu meidän can-
sam Judan kielellä / Ganssan cuulden cuit
muurin päällä owat. Mutta KabSate sa-
27 noi heille: ongo minun Herran lähettänyt
minun sinun Herras tygö eli sinun tygös /
että minun sencaltaisia sanoja puhuman pi-
tä? Ja ntyden miesten tygö cuit muurin pääl-
lä istuivat / että heidän pitä syömän oma lo-
cans teidän cansan / ja juoman oma custans?

28 Nyn seisoi KabSate / ja huusi corkialla
änellä Judan kielellä / puhui ja sanoi: cuulcat
sen woimallisen Cuningan ändä Assyrian
Cuningan. Näin sano Cuningas: ällät an-
29 daco Histian pettä teitän: sillä ei hän woi
wapahca teitä minun käsistäni. Ja ällän
30 andaco Histia teidän turwata HExran
päälle sanoden: HExra on totifest pelasta-
wa teitä / ja ei tämä Gaupungi anneta Assy-
rian Cuningan käsini. Ällät cuulco Histiat /
31 sillä näin sano Assyrian Cuningas:

Ottacat minun armon wastaan / ja tulcat
minun tygöni / nyn jocamies on syöpä wäna-
puustans ja ficunapuustans / ja on juopa hä-
nen caiwostans. Sijhenasti että minä tulen
32 ja wien teitä siihen maahan / jotea teidän

Eitäs he
ran päälle.

Maan an-
daman id-
zens Assy-
rian Cuning-
gan ala.

maan caldainen on / josa mywia / wqna / leipä /
 wqnamäliä / dlyhpuita / dlyhä ja humajata on /
 niijn te elätte ja ette cuole / älkät cuuleo histiat /
 sillä hän pettä teidän / cosca hän sano: **H**EX-
 33 ra pelasta meitä. Ongo myös pacanoitten
 jumalat pelastanet cugin maans Assyrian
 34 Cuningan käsist? Gusa owat Hemathin ja
 Arphadin jumalat? cusa owat Sephar-
 waimin jumalat? Henan ja Iwan? owatco
 he Samarian pelastanet minun käsistäni?
 35 Gusa on jocu Jumala caiken maacunnan ju-
 malten seas / cuin maans on pelastanut mi-
 nun kädestäni / että HEXra nyt pelasta Je-
 rusalemmin minun kädestäni?
 36 Ja Ganssa waickeni / ja ei händä mitäkän
 wastannut / sillä Cuningas oli kästentyt ja sa-
 37 nomut: älkät händä wastatco. Nijn tuli
 Eliakin Hilckian poica huonenhaldia / ja
 Sebna kirjoittaja / ja Joah Asaphin poica
 Cansleri Histian tygö rewäisthyillä waat-
 teilla ja ilmoittit hänelle Rab Saken sanat.

*Verf. 4. Nehusthan) Se on / wähländä wasticappale / mitä
 jumala se taita olla. Tästä on meillä erinomainen cuwa / cuinga
 myös'ne cappalet / jotea Jumala idze on kästentyt ja andanut tehä
 toiseen astiaan / taitan täpöretä wäärin epäjumalan palwelukseen /
 cuin niiden edes ruwetan cumarteleman ja suidjuttaman. Ja co-
 sca niijn capahit / ettei epäjumalan palwelus muutoin taita heitet-
 tä pois / niijn ne työllä orettacon pois ja ricottacon / se on wahwa /
 ettei Jumala tahdo mingän cuwan cautta idzens rucoelä / waan
 henges ja torundes / loh. 4. v. 25. HEXra on minun kästentyt /
 Tästä nähdän cuinga pacanalliset owat heidän pitänet. Heidän
 epäjumalitteens wastauyen jälken on he lähtenet Jerusalemin
 eteen / ja ne olit lawaunet heille menestyxen / mutca he petettiin
 niincuin seurawainen cap. ofotta.*

XIX. Cucu.

Cuningas Histia lähettä Prophetan Esaiän tygö / että
 hän rucoilis heidän edestäns / v. 1. Esaias lohdutta
 händä Sanheribin sielä menewän pois ja tapettawan
 omas maasans / v. 6. Sanherib saa cuulla Ethiopierit tu-
 lewan / lähte sielä pois / v. 9. kirjoitta Histian tygö / että
 hän luotais HEXran päälle / ja myötä andais / v. 10. Hi-
 stia rucoile HEXran costa sita pilcka / v. 14. HEXra anda
 Esaiän sano hänelle: että Assyrian Cuningas on corgot-
 tanut sydamens hänen regoistans / pane HEXra rengan
 hänen nendäns / ja wte hänen tacaperin / re. v. 20. se myös
 rapahit: sillä HEXran Engelti tappa sinä yhä heidän
 leirifans 185000. miestä / ja Sanherib mene coria ja tape-
 tan omilda pojildans / v. 35.

Esca Cuningas Histia nämät
 cuuli / rewäis hän waattens / ja
 1 puki sakin päällens / ja meni
 2 HEXran huoneseen. Ja hän
 lähetti Eliakinin huonenhaldian ja Sebnan
 kirjoittajan wanhimmitten Pappein cansa
 puetettuna säkeillä Prophetan Esaiän Amo-
 3 ren pojan tygö. Ja hän sanoi hänelle: näin
 sano Histia: tämä päivä on wairwan / to-
 ran ja härwäisthyren päivä / lapset owat syn-
 nyttämifelläns / mutca ei ole woima synny-

tä. Jos HEXra sinun Jumalas cuulis
 caicki Rab Saken sanat / jotea hänen Her-
 rans Assyrian Cuningas on lähettänyt tän-
 ne / pilcka puhuman eläwätä Jumalata wa-
 stan / ja härwäisemän sanoilla / cuin HEXra
 sinun Jumalas cuullut on niijn corgota sinun
 rucoures niiden edest cuin wiela jäännet owat?
Esca Cuningas Histian palweliat tulit
 Esaiän tygö / Sanoi Esaiä heille: näin
 sanocat teidän herrallen: näin sano HEX-
 ra: älä mitän peljästyt niiden sanain tähden
 cuins cuullut olet / joilla Assyrian Cuningan
 palweliat minua härwäisnet owat. Cadzo /
 7 minä annan hänelle hengen / että hän saa cuul-
 la sanoman / ja palaja omalle maallens / ja
 minä annan hänen caatua miecalla hänen
 maacunnasans.

Ja cosca Rab Sake palais / löysi hän As-
 syrian Cuningan sotimast Libnat wastan:
 sillä hän oli cuullut hänen menneri Sackirest
 pois. Ja cosca hän sai cuulla Thirhalast
 Ethiopian Cuningast / cadzo / hän on men-
 nyt sotiman sinua wastan / niijn hän palais.

Jälle lähetti sanan Histialle / ja andoi hä-
 nelle sanoa: Näin sanocat Histialle Ju-
 dan Cuningalle: älä anna sinun Jumalas
 wietellä sinuas / jonga päälle sinä idzes luot-
 tat / ja sanot: ei Jerusalemin anneta Assyrian
 Cuningan käteen. Cadzo / sinä olet cuullut /
 11 mitä Assyrian Cuningat tehnet owat caikille
 maacummille / ja hucuttanet heitä / ja sinä pela-
 12 stettaisin? Owatco myös pacanoitten juma-
 lat pelastanet heidän / jotea minun Isäni hu-
 cuttanet owat / Gosanin / Haranin / Rese-
 phin ja Edenin lapset / jotea Thelassaritis olite
 13 Gusa on Hemathin Cuningas / Arphadin
 Cuningas / Sepharwaimin / Henan ja
 Iwan Caupungin Cuningas?

Esca Histia oli ottanut kirjat sanan-
 14 saattailda / ja lufenut ne meni hän HEX-
 ran huoneseen / ja lewitti ne HEXran eteen.
 Ja rucoili HEXran edes / ja sanoi: HEX-
 15 ra Israelin Jumala / joca istut Cherubimin
 päällä / sinä olet ainoastans Jumala / caikis
 maan walducummis / sinä olet tehnyt taitwan
 ja maan. HEXra cumarra corwas ja cuule /
 16 awa filmäs ja näe: ja cuule Sanheribin sa-
 nat / joca tänne on lähettänyt pilckaman elä-
 wätä Jumalata. Se on tosi HEXra / että
 17 Assyrian Cuningat owat härwittänet paca-
 nat ja heidän maacundans. Ja owat heit-
 18 tänet heidän Jumalans tuleen / sillä ei ne

Esaiä lohdutta händä / Sanheribin lähte wän sielä.

Sanherib lähte Thirhalast Ethiopian Cuningast wastan ja kirjoitta Histian tygö.

Cuningas Histia rucoile HEXran costa Sanheribille.

Sillä ei o-ritän jumala oie pelastanut hänen Canssars hänen käsistans. Ela. 10: 10

Histian palweliat sanomat hänelle sen.

Cuningas Histia tule murhelliiseri ja lähettä Prophetan Esaiän tygö. Ela. 37: 11.

ollet jumalat / mutta ihmisten kätten tegot / puut ja kivet / sentähden ovat he ne härvittä-
 19 net. Mutta sinä H EKra meidän Jumal-
 lam / auta meitä hänen kädestäns / että caicti
 waldacunnat maalla tiedäisit sinun H EKra
 ainoastans Jumalari.

Elisa lu-
 pa hänelle
 H EKran
 awun.

20 **U**stin lähetti Esaia Amoren poica Hi-
 stian tygö / ja andoi hänelle sanoa : näi-
 tä sano H EKra Israelin Jumala : minä
 olen cuullut mitäs minulda rucoillut olet /
 Sanheribin Assyrian kuningas tähden.
 21 Nämät ovat ne cuin H EKra händä wa-
 stan puhunut on / neidzy Zionin tytär cadzo
 sinun ylö / ja pilka sinua / Jerusalemin tytär
 22 wäändele päättäns sinun jälkes. Ketäs olet
 pilcannut ja häwäisnyt? ketä wastans olet
 corgottanut änes? sinä olet nostanut sinun
 23 filmäs sitä pyhä wastan Israelis. Sinä olet
 sanansaattaittes cautta häwäisnyt H EKra /
 ja sanonut: minä olen nostut wuorten cuc-
 kulolle minun waunuieni paljoudella Liba-
 nonin siwulle / minä olen hacannut maahan
 hänen corkiat Gedripuunis / ja walitut hon-
 gans / ja olen tullut Carmelin medzän wj-
 24 meiseen majaan. Minä olen cairwanut ja
 juonut muicalaiset wedet / ja olen cuirwanut
 caicti meret minun jalkwoillan.

25 **E**tkös ole cuullut minun näitä jo aica en-
 nen tehneri / ja algusta minuani walmistane-
 ri? mutta nyt olen minä sen andanut tapah-
 tua että wahwat Caupungit pidäis cufistet-
 26 taman häwänneri kiwirouckioxi. Ja ne jota
 sinä asuwat / pidäis tuleman heicori peljä-
 stymän / häpiämän ja tuleman niñcuin ruo-

ho kedolla / ja niñcuin wiberjäinen ruohon
 corsi caton päällä / ja niñcuin tuulelta poltet-
 tu oras kähnyäns ylös. Minä tiedän sinun
 27 asuma sias / sinun ulos ja sisälletänmises / ja
 ettäs liucudzet minua wastan. Ettäs liu-
 28 cudzet minua wastan / ja sinun ylpendes on
 tullut minun corwini / panen minä rengan si-
 nun sieramys ja siudzet sinun suubus / ja joh-
 datan sinun sitä tietä myöden tacaperin / jo-
 tas tulitkin.

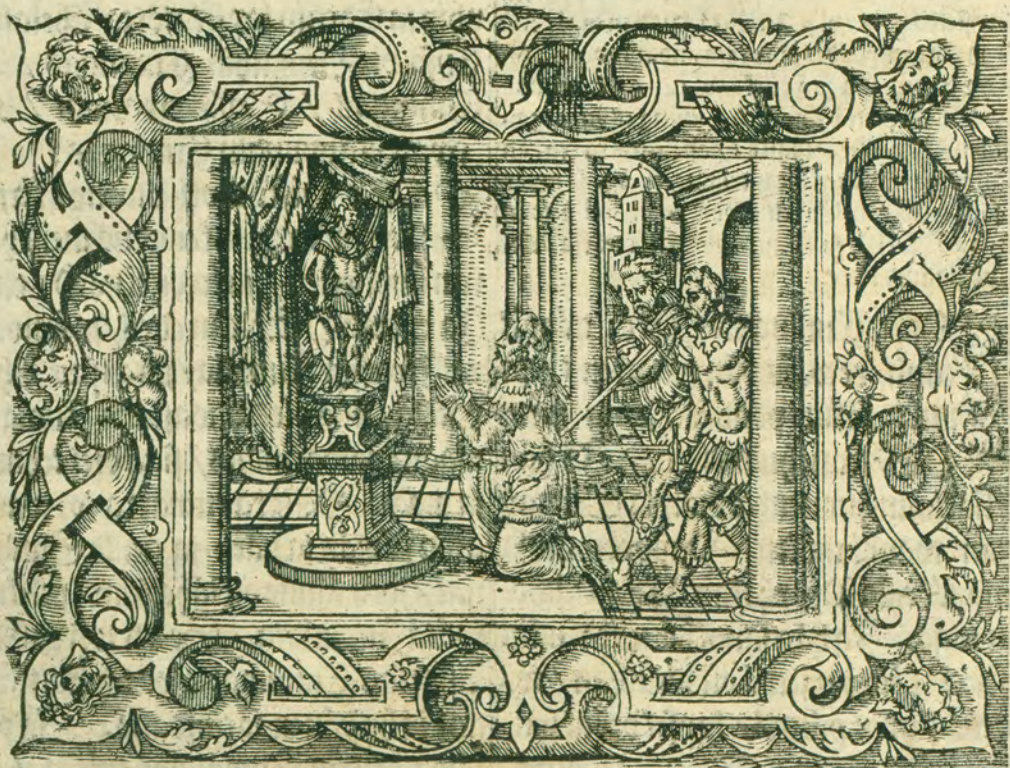
29 **J**älä tämä pitä oleman sinulle merkitxi / syö
 täällä ajastajalla sitä cuin tallattu on / toi-
 sella ajastajalla sitä cuin idgestäns castra / col-
 mannella ajastajalla kylwätät ja leicaakat / ja
 istuttacat wjnapuita / ja syöät heidän hedel-
 mäns. Ja Judan tytär jota pelastettu ja
 30 jäänyt on / hänen pitä vielä nyt alda juur-
 tuman / ja ylhäldä hedelmöidzeman. Sillä
 31 ne jäänet pitä kähmän Jerusalemist ulos / ja
 Zionin wuorest ne cuin päästet ovat / H EK-
 ran Zebaothin kawaus teke näitä.

32 **S**entähden sano H EKra Assyrian kuni-
 gasta näin: ei hänen pida tuleman tähän Gau-
 pungin / eikä yhtän muolda sinne ambuaman /
 ei myös yhtän kilpe tuoman sen eteen / ja ei yh-
 33 tän walli rakendaman sen ymbärille. Mutta
 hänen pitä sitä tietä palajaman / jota hän tul-
 lut on / ja ei pida hänen tähän Caupungin
 34 pääsemän / H EKra sen sano. Ja minä war-
 jelen tämän Caupungin ja autan minun täh-
 teni / ja Davidin minun palweliani tähden.

35 **J**älä sinä yönä meni H EKran Engeli ja
 tappoi Assyrian leiris / sata kahderan-
 kymmendä ja wjssituhatta miestä. Ja cosca

Eg. 17:10.

HEKran
 Engeli tap-
 pa Assy-
 rian leiris
 185000.

ANNO Ante Chr. 731. A.M. 3240. Esa. 37:36. Syr. 48:24. Tob. 1:21. 1. Mac. 7:41.

36 he silloin warhain huomeneltain nousit / cadzo / nqn caicki tie oli täynnä cuoluita ruumista. Ja näin meni Sanherib Assyrian Cuningas matcaans / palais ja oli Ninives. 37 Ja koska hän rucoili Nistrochin hänen jumalans huones / nqn hänen poicans Adra Melech ja Sar Ezer tapoit hänen miecalla / ja pakentit sijtte sielä Uraratin maacundaan: ja hänen poicans Assarhaddon tuli Cuningaxi hänen siaans.

Verf. 28. Paanen rengan sinun siemäns) Nijn tete Jumala hänen seuratundans ja caickein jumalisten wihohille / ettei hän salli heitä edemmä tulla / cuin hän rahho / waan pane määrän heidän eteen / cuingacauwan he tuucuidzwat. Ja cuin hän on widzannut omians / otta hän widzan / taitta seu ja heitä tulleen.

XX. Lucu.

Hilla sairasta / ja Herra anda Esaian sanoa hänen cuolewan / v. 1. itte ja rucoile / v. 2. Herra lähetti taas Esaian sanoman jateawans hänen itkäns / 15. aja stajaxi / v. 4. Nijn merkiti pitä hänen Sadjris warjo käymän 10. pykälätä tacaperin / v. 9. Babelin Cuningas cuule sen ja lähetti hänelle sanan / v. 12. Hiltia riemastu heidän cansans / ja nähtä tarwarans / v. 13. Esaia ennustä caicki nämä / ja hänen lapsens wietäwan Babelijn / v. 14. Hiltia tyyt sijnen / cuole ja hänen poicans Manasse intse Cuningaxi / v. 21.

1 **S**illoin sairasti Hiltia cuolemalans. Ja Propheeta Esaia Amoren poica tuli hänen tygöns / ja sanoi hänelle: nqn sano Herra: cadzo huoneetas / sillä sinun pitä nyt cuoleman ja ei elämän. Mutta hän käänti kasvons seinän puoleen / rucoili Herra ja sanoi: Ah Herra / muista että minä olen uscollifest ja wagalla sydämellä waeldanut sinun edesäs / ja tehnyt mitä sinulle otollinen ollut on: ja Hiltia itki hartast.

4 **M**utta koska Esaia ei ollut vielä puoliwäliä Caupungista käynyt ulos / tuli Herra ran sana hänen tygöns / ja sanoi: Palaja / ja sano Hiltialle minun Canssani päämiehelles näitä sano Herra / sinun Isäs Darwidin Jumala: minä olen cuullut sinun rucoyses / ja nähnyt sinun khyneles / cadzo / minä parannan sinun / colmandena päiwänä pitä sinun menemän Herraan huoneseen. Ja minä lifän sinun itääs wästioistakymmendä ajastaica / ja wapadan sinun ja tämän Caupungin Assyrian Cuningan kädest / ja warjelen tämän Caupungin minun tähteni / ja minun palweliani Darwidin tähden.

7 **J**ä Esaia sanoi: andacat minulle ficu Narypela. Ja koska he hänelle ne andanet olit / pani hän ne paisuman päälle / ja hän tuli terweri. Hiltia sanoi Esialle: mitä mercki sijnen on / että Herra minun pa-

randa / ja minun pitä menemän colmandena päiwänä Herraan huoneseen? Esaia sanoi: sinä saat tämän merkin Herraalda / että Herra tele mitä hän sanonut on. Pitäkö warjon käymän kymmenen pyrdo edes kassin taitta kymmenen pyrdo tacaperin? Ja hän sanoi: se on kewiä että warjo käy edes kassin kymmenen pyrdo / siäen minä tahdo / mutta että hän käwis kymmenen pyrdo tacaperin. Nqn rucoili Esaia Herra / ja warjo käwi kymmenen pyrdo tacaperin / jotta hän oli käynyt edes kassin Abaxen Sadjris.

Silloin lähetti Brodach Baledan Babelin poica Babelin Cuningas kirjoituxen ja lahjoja Hiltialle: sillä hän oli cuullut Hiltian sairastaneri. Ja Hiltia cuuli heitä / ja osotti heille coco tarwarohuonens / hopian / cullan / callit yrteit / ja sen parhan öljyn / ja asehuonen / ja caicki mitä hänen tarwaroisans oli. Ja ei mitän ollut hänen huonensans ja caikes hänen wallasans / jota ei Hiltia heille osottanut.

Nijn tuli Propheeta Esaia Cuningas Hiltian tygö / ja sanoi hänelle: mitä nämät miehet owat sanoneet / ja custa he owat tulleet sinun tygös? Hiltia sanoi: he owat tulleet Babelist caucaiselda maalda. Hän sanoi: mitä he owat nähneet sinun huonesas? Hiltia sanoi: he owat nähneet caicki mitä minun huonesan on / ja ei ole mitän minun tarwaroisans / jota en minä heille osottanut ole. Nqn sanoi Esaia Hiltialle: cuule Herraan sana: Cadzos / aica tule / että caicki sinun huonestas wiedzän pois Babelijn / ja caicki mitä sinun esisäs coonnet owat tähän päiwän asti / ja ei jätetä mitän / sano Herra. Ja myös lapset jotta sinusta tulewat / jottas silit / otetan Samaripalwelioiri Babelin Cuningan huoneseen. Hiltia sanoi Esialle: se on hywä cuin Herra puhunut on: ja sanoi vielä: olcon nqn / jos waitwoin rauha ja uscollisuus minun aicanani olis.

Mitä enämbi sanomist on Hiltiast / ja hänen wolmastans / ja mitä hän tehnyt on / ja calalammicost ja wesi ruuhist / joilla hän weden johdatti Caupungijn cadzo / se on kirjoitettu Judan Cuningasten Aicakirjas. Ja Hiltia nuckui hänen Isäins cansa / ja Manasse hänen poicans tuli Cuningaxi hänen siaans.

Verf. 1. Sinun pitä cuoleman) Hiltia olis jo ennen cuollut / jos hän olis elänyt jumalattomasti: sillä hän oli cuolemallans / nijn ettei mitän caitanes händä autta / waan hänen loppuns oli tullut. Mutta että hän jumalifest oli elänyt ja rucoili Jumala-

Merkki andan hän Auringon tähdä tacaperin. A.M. 3240.

Syr. 48:26.

Babelin Cuningas sana tule Hiltian tygö. Esa. 39:1.

Esaia ennustä hänelle Babelin sanan giuren.

Hiltia tuole. 2. Par. 32:33.

Cuningas Hiltia sairasta. 2. Par. 32:24. Esa. 38:1.

Herra lupa jateca hänen toians.

lalda sitä / jarcot Jumala hänen itäns. Josta nähdän ettei Jhmisen itä ole nijn ehdottomast / tijndiäst ja muutamattomast säätey / ettei se taita pidettä ja lyhettä / senperästä cuin jocu elä / etc. sillä Jumala on mones paicas hänen sanasans luvannut / nijn- cuin Deut. 5: 33. cap. 6: 3. cap. 11: 9. cap. 30: 19. etc. että nijdän jotca hänen tästons pitävät / pitä saaman caurwan elä. Ja neljännes tästons : Cunnioita Jsäns ja äitiäs / ettäs caurwan eläist. Ja taas uhra nistä jotca hyljivät hänen tästons / että heidän pitä pian hukuman. Deut. 4: 26. cap. 7: 4. Nijn myös / Job. 21: 21. Psal. 55: 24. Wertcoitat ja peroitset ei pidä tuleman heidän puoleen itäns. Cuitengin on meidän elmatcam Jumalalle tollä tiet- edäwä : sillä nijn cuin hän tiestä cuinga me tavoitam meidän elä- mäkertam / nijn tiestä myös hän tollä hywin / ja on sen jälten aset- tanut meidän loppum. Lue myös lult. tästä kirjasta 2. ad Orth. 33. v. 3. Nuista) Cadzo / Nehem. 13: 22.

XXI. Lucu.

Manasse hallidze 55. ajastaica / ja teke paha / rakenda Baalin Altarin / ja rucoile caicke tairwan jouco / etc. ja teke pahemmin cuin pacanat / v. 3. HERRA sano Pro- phetain caurta tahtowans anda onnettomuiden tulla Ju- daan ja Jerusalemijn / nijn cuin hän oli tehnyt Samari- alle / v. 10. Manasse wuodatta paljo wiatoinda werta / v. 16. Tuoleja hänen poicans Amon tulle Cuningari / v. 17. hallidze cari ajastaica / ja waelda Jsäns tiellä / v. 9. hänen palwelians tappawat hänen / v. 23. Josta tulle Cu- ningari / v. 26.

Manasse oli kahdentoitakymme- nen ajastacainen tullesans Cu- ningari / ja hallidzi wissi ajastaica cudettakymmendä Jerusalemis / hänen äitins cudzuttin Hephziba. Ja hän teki paha HERRAN edes pacanoitten cauhi- sturen jälken / jotca HERRA Israelin lasten edest oli ajanut pois. Hän rakensi corkeu- ret jällens / jotca hänen Jsäns Histia cuki- stanut oli / ja nosti Baalin Altarin / ja teki medzistön / nijn cuin Ahab Israelin Cuning- gas tehnyt oli / ja cumarsi coco tairwan sota- jouco / ja palweli nistä. Ja rakensi myös Altarin HERRAN huoneesen / josta HERRA sanonut oli : minä asetan minun nimeni Je- rusalemijn. Ja hän rakensi coco tairwalli- selle sotajoucolle Altarit molembijn carta- noihin HERRAN huoneesen. Ja käytti poi- cans tulen läpidze / ja otti waarin linduin lauluist ja merkeist / ja piti noitia ja merkein sanoita / ja teki paljo paha HERRAN edes / jolla hän hänen wihoitti.

Hän pani myös medzistöjumalan / jonga hän tehnyt oli huoneesen / josta HERRA Da- widille ja hänen pojallens Salomolle sano- nut oli : täsä huones ja Jerusalemis / jonga minä walinnut olen coco Israelin sucucun- nasta / panen minä minun nimeni jancaciki- sest. Ja en ljeuta enämbi jalcoja siitä maa- sta / jonga minä heidän Jsillens andanut o- len. Cuitengin jos he pitävät ja tekevät caiccki cuin minä heille käskennyt olen. Ja cai- ken sen lain cuin minun palwelian Moses

heille käskennyt oli. Mutta ei he totellet sitä / 9 waan Manasse wietteli heitä / nijn että he teit pahemmin cuin pacanat / jotca HERRA Israelin lasten edest härwittännyt oli.

Silloin puhui HERRA hänen palweli- soittens Prophetain caurta / ja sanoi : Että Manasse Judan Cuningas on nämät cauhisturet tehnyt / jotca pahemmat owat cuin caiccki ne cauhisturet / joita Amorrerit tehnet owat / jotca hänen edelläns olit / ja on myös saattanut Judan syndiä tekemän hä- nen epäjumalittens cansa. Sentähden sano HERRA Israelin Jumalanäin : cadzo / mi- nä saatan wahingon Judan ja Jerusalemijn päälle / että cuca itänäns sen cuule / pitä hä- nen molemmat corwans soiman. Ja minä wedän Samarian mittausnuoran Jerusa- lemin ylidze / ja Ahabin huonen waagan / ja wirutan Jerusalemijn nijn cuin astiat wiru- tetan / he wirutetan ja käättän ymbärins. Ja minä heitän ne jäänet minun perimise- stäni / ja annan heidän wihamiestens käsijn / että heidän pitä oleman caicckille heidän wiho- lisillens saalixi ja ryöstöri. Että he teit nistä jotca ei minulle kelwannet / ja owat minun wihoittanet siitä päivästä / jona heidän Jsäns lärit Egyptist / tähän päiwän asti.

Ju Manasse wuodatti paljo wiatoinda werta / että Jerusalem sielä ja täälä täynnäns oli / ilman nistä syndejä joilla hän Judan saatti syndiä tekemän / että he teit pa- ha HERRAN edes.

Minä enämbi Manassest sanomist on / ja caicckista cuin hän tehnyt on / ja nistä synnei- stä cuin hän teki / cadzo / se on kirjoitettu Ju- dan Cuningasten Aicakirjas. Ja Manasse miuckui hänen Jsäns cansa / ja haudattin hä- nen huonens krydimaahan / joca oli Bsan krydimaan / ja hänen poicans Amon tuli Cu- ningari hänen siaans.

Ehdän ajastacainen colmattakymmen- dä oli Amon tullesans Judan Cuning- gari / ja hallidzi cari ajastaica Jerusalemis / hänen äitins cudzuttin Mesulemeth Hazu- rin tytär Jathbast. Ja teki sitä cuin HERRA ralle ei kelwannut / nijn cuin hänen Jsänskin Manasse tehnyt oli. Ja hän waelsi caicckia nistä teitä cuin hänen Jsäns waeldanut oli / ja palweli epäjumalita / joita hänen Jsäns palwellut oli / ja cumarsi nistä. Ja luorwui HERRASTA hänen Jsäns Jumalasta / ja ei waeldanut HERRAN tiellä.

Ja hä

Manasse tulle Cuningari / A.M. 3256. hallidze 55. ajastaica. 2. Par. 33: 1.

Manassen epäjuma- lan palwe- lus.

2. Sam. 7: 10. 3. Reg. 8: 17.

HERRA anda ennu- sta Judat ja Jerusa- lemte wa- stan. Ier. 15: 4.

12
13
14
15

Manassen wotirwalda. Infr. 24: 4.

2. Par. 33.

Amon tulle Cuningari / A.M. 3311. hallidze 2. ajastaica. 2. Par. 33: 21.

20

21

22

ANNO
Ante Chr.
660.
Amon ta-
petan.
2. Par. 33:
24.

23 Ja hänen palvelians teit lüton Am-
nita waстан / ja tapoit Cuningan omas hu-
24 nefans. Mutta maacunnan Canssa löi
caickine euoliari / jotca olit lüton tehnet
Cuningas Amonita waстан. Ja Canssa
teit Josian hänen poicans Cuningari hänen
25 siaans. Mitä Amon enämbi tehnyt on /
cadzo / se on kirjoitettu Judan Cuninga-
26 sten Aicakirjas. Ja hän haudattin hänen
omaan hautaans Usan kyrdimaahan. Ja
hänen poicans Josia tuli Cuningari hänen
siaans.

XXII. Lucu.

Josia hallidze yhden ajastajan neljättäkymmendä / v. 1.
Lähetä kirjoittajans Papiin Hiltian tygö / saaman
coorttua raha parandarens HERran huonetta / v. 3. Hil-
tia anda hänelle HERran Latikirjan / jonga hän löytä-
nyt oli / v. 8. cuin Cuningas cuule sitä luettawan / rewäise
hän waattens / ja lähetä HERralda tyshmän / v. 11.
he tulewat Huldin Propheissan tygö / joca sano HER-
ran andawan tulla caiken sen pahän Judalle / cuin Lat-
kirjas kirjoitettu on / heidän epäjumalan palvelurens
tähden / v. 14. mutta Cuningas Josian / että hän nöy-
ryttä idzens / anda hän cogotta Isäns tygö / ettei hän
sitä nätis / v. 18. se sanotan hänelle / v. 20.

Josia tule
Cuningari
A.M. 3313.
hallidze yh-
den ajasta-
jan neljät-
täkymmen-
dä.

1 **J**osia oli cahderan ajastaicainen
tullefians Cuningari / ja hallidzi
yhden ajastajan neljättäkymmen-
dä Jerusalemis / hänen äitins
endzuttin Jedida Udajan tytär Bazkathist.

2 Ja teki sitä cuin HERran edes oli kelwol-
linen / ja waelsi caickella hänen Isäns Da-
widin tiellä / ja ei poikennut oikialle eli wa-
semalle puolelle.

Josia anda
parata
HERran
huonen.
A.M. 3330.

3 **M**utta cahderandena toistakymmende-
nä Cuningas Josian vuonna / lähet-
ti Cuningas Saphan Usaltian pojan Me-
sullamin pojan kirjoittajans HERran
4 huoneseen / sanoden : Mene ylimmäisen
Papiin Hiltian tygö / ja anna hänen luke se
raha cuin HERran huoneseen tuotu on / ja
orwen wartiat Canssaldä coonnet orwat.

5 Että ne annetaisin teettäille / jotca HERran
huoneseen asetetut orwat / ja he andawat
työwäelle / jotca työtä tekewät HERran
huones / ja parandarwat mitä HERran
6 huones langennut on. Nimittäin / puuse-
pille / rakendaille / muuraille / ja nylle
jotca hirsia ja wuoltuja kiviä ostaman pitä
7 huonen parannuxeri. Waan ei cuitengan
yhtän lucua pidä heildä waadittaman nystä
rahoyta / jotca heidän käsins orwat anne-
tut / waan heidän pitä uscollisest nystä toi-
mittaman.

8 **J**a ylimmäinen Pappi Hiltia sanoi
Saphanille kirjoittajalle : minä löysin
Latikirjan HERran huonest : ja Hil-
tia andoi kirjan Saphanille / ja hän luki
sen. Ja Saphan kirjoittaja tuli Cuningan
9 tygö / ja ilmoitti hänelle / ja sanoi : sinun
palvelias orwat coonnet ne rahat jotca
HERran huones löhynt orwat / ja orwat ne
lacanet työwäelle / jotca asetetut orwat HER-
ran huoneseen. Ja Saphan kirjoittaja pu-
10 hui Cuningalle / ja sanoi : Hiltia Pappi
andoi minulle yhden kirjan : ja Saphan luki
sen Cuningan edes.

Hiltia lä-
hetä Cu-
ningalle
Latikirjan/
jonga hän
oli löytä-
nyt.

11 **J**otca Cuningas cuuli Latikirjan sanat /
rewäis hän waattens. Ja Cuningas käski
12 Papiin Hiltian / ja Abitamin Saphanin po-
jan / ja Achborin Michajan pojan / ja Sa-
phanin kirjoittajan / ja Usajan Cuningan
palvelian / sanoden : Mengät ja tyshkät
13 HERralle minun puolestani / Canssan ja
coco Judan puolesta / tämän kirjan sanoista
joca löyhty on : sillä se on julma HERran
wiha joca meidän päällem syttynyt on / ettei
meidän Isäm ole cuulitset ollet tämän kir-
jan sanoille / että he olisit tehnet nystä caickia
cuin synä kirjoitettu oli.

Cuningas
rewäise
waattens/
cuin hän
cuule sitä
luettawan.

14 **N**yt meni Hiltia Pappi / Abakam /
Achbor / Saphan ja Usaja Propheis-
san Huidan tygö / Sallumin Thicuan po-
jan emännän / Harhamin pojan / waatetten
wartian (ja hän asui Jerusalemis toisella
puolella) ja he puhuit hänelle. Mutta
15 hän sanoi heille : näitä sano HERra Isra-
elin Jumala : sano sille miehelle joca teidän
minun tygöni lähettänyt on : Nyt sano
16 HERra : cadzo / minä saatan onnettomu-
den tähän siaan / ja hänen asuwaisillens /
caicki Lain sanat / cuin Judan Cuningas
on andanut edesäns luke. Että he orwat
17 luopunet minusta ja suidzuttanet wieraille
jumalille / wihottain minua caickilla heidän
kättens toilla / sentähden sytty minun wihan
tätä sia waстан / ja ei sammuteta.

Hulda en-
nusta paha
Judat ja
Jerusalem
mit waстан.

18 **M**utta Judan Cuningalle / joca teidän
lähettänyt on tyshmän HERralda / pitä
teidän näin sanoman : näin sano HERra
Israelin Jumala : Että sinun sydämes on
19 pehmittynyt HERran sanoista / cuins cuul-
lut olet / ja olet sinus nöyryttänyt HERran
edes / coscas cuulit mitä minä sanoin tätä
sia ja hänen asuwaisians waстан / että hei-
dän pitä tuleman häwityxeri ja kirouxeri.

Cuningas
Josia lä-
hetä että
hän nöy-
ryttä id-
zens.

Ja olet repinyt sinun vaattes / ja olet itke-
lyyt minun edessäni / niin olen minä myös
20° amillut sen / sano HERA. Sentähden
coccoon minä sinua Isäis tygö / että ccootan
rauhas hautaan / ettei sinun silmäs näkis
caice siä onnettomutta kuin minä tälle sil-

le saatan. Ja he sanoit caicefi nämät Gu-
ningalle jällens.

Verf. 8. Minä Isän Latikirjan) Ei se ole ihmeteldävä/
että he niin suureen epäjumalan palvelukseen ja hulluuteen lan-
gennet olit / koska ei he parembata waarti pitänet HERAN
Lait / kuin että se oli cadoyin tullut v. 20. Ettei sinun silmäs
näkis) Täsiä nähdän ettei cuollet mitän tiedä meidän tila-
stam täsä matlmas / sentähden turhan heitä rucoillan.

XXIII. Lucu.

Josia ecco Canssan ja anda Latikirjan luetta / v. 1.
Judista HERAN causa liiton / tehdyens caicein
Eam sanain jällen / v. 3. cufista caiken epäjumalan
palveluksen / jonga endiset Cuningat olit asettaneet / v. 4.
pitä Päästäist suurella juhalla / v. 21. aja caicefi noidar ja
merckem cadojot pois / niin ettei yhtän Cuningast ollut jo-
ca niin sydämeist HERA edzei kuin hän / v. 24. Et HERA
ran wiha lacka Manassen kehoittamisen tähden / v. 26.
Hänen aicanans lähte Egyptin Cuningas Necho Assy-
riatwastan: silloin mene Josia händä wastan ja cuote
Megiddos / v. 29. hänen poicans Joahas hallidze coline
Cuucautta / v. 31. Pharao otta hänen kijnmi / teke maan
werolliseyi ja asetta Josakimin Cuningaxi / v. 33. ioca hal-
lidze hyroistatymimendä ajastatca / ja teke paha / v. 36.

1 **S** A Cuningas lähetti / ja caicefi
wanhimmat Judast ja Jerusa-
lemist cocounsit hänen tygöns.
2 Ja Cuningas meni HERAN
huoneeseen ja caicefi Judan ja Jerusalemin a-
surwaiset hänen cansans / Papiet ja Prophe-
tat / ja caicefi Canssa / pienet ja suuret / ja
luettiin heidän corwains cuulden caicefi lit-
to kirjan sanat / ioca HERAN huoneesta
3 löyhty oli. Ja Cuningas seisoi yhden pad-
zan tykönä / ja teki liiton HERAN edes /
että heidän piti waeldaman HERAN jäl-
ken / ja pitämän hänen kästyns / todistuksen
ja oikeudens caikest sydämeistäns / caikest
sielustans / että heidän piti pitämän nämät

liiton sanat jotea kirjoitetut olit täsä kirjas.
Ja Canssa mielisihi siihen liiton.

4 **S** A Cuningas käski Hilkiat ylimmäistä
Pappia / ja Pappia toisesta wuoro-
sta / ja orwen wartiota otta HERAN
Templist caiceinaiset calut / jotea Baalille /
medzistölle ja caikelle tairwaliselle joucolle
tehdyt olit / ja he poldit ne ulkona Jerusa-
lemin edes Kidronin laros / ja tuhca canute-
tin sielä Beth Elqn. Ja hän otti Camarin
5 pois jotea Judan Cuningat asettaneet olit
sudzuttaman corkeuris / Judan Caupun-
geis ja ymbärins Jerusalemita. Janejotea
sudzutit Baalille / ja Auringolle / ja Cuulle
ja planeteille / ja caikelle tairwaliselle
joucolle. Ja andoi Jerusalemista wiedä
6 ulos medziston / ja poltti sen Kidronin ojan
tykönä / ja muserfi tuhwar / ja heitti tuhwan
Canssan lasten hautoin. Ja cufisti huorain
7 huonet / jotea olit ylhällä HERAN huonen
tykönä / joisa waimot cudoit huonetta medzi-
stölle.

8 **S** A hän cecois caicefi Papiet Judan Cau-
pungist / ja saastutti corkeuriet joisa Pa-
pit suudzutit / Gebast BerSeban asti. Ja
hän särki corkeuriet portis / jotea olit Josuan
Caupungin päämiehen portin wajas / ioca
oli wasemalla puolella Caupungin portia si-

Josia anda
Latikirjan
luetta / ja u-
dista liiton
HERAN
causa.
2. Par. 34:
29.

Josia enttä
ita caiken
epäjumala-
sen palvel-
uksen muala-
ta.
Syr. 49:13.

Camarin.

sälle

9 sälle mennes. Si cuitengan corkeuren pa-
pit ubranmet coscan HERRan Altarille
Jerusalemis / mutta soit caldiaist leipä hei-
dän welseins keffenä.

10 Hän saastutti myös Zophetin / Hinno-
min lasten laros / ettei yriskän käyttäis
hänen poicans ja tytärtäns tullen läpidze

11 Molechille. Ja otti ne herwoiset pois / jot-
ca Judan Cuningat Auringolle asettanet
olit HERRan huonen sisället ähymiseen / Ne-
than Melechin Camaripalvelian majan
tykönä / joca oli Parwarimis / ja Auring-
gon rattat poltti hän tules. Nijn myös

12 Altarit / jotca cattoin päällä Abaren Salis
olit / jotca Judan Cuningat tehnet olit. Ja
ne Altarit cuin Manasse tehnyt oli / nijsä
cahdesa HERRan huonen cartanos / särki
Cuningas ja pakeni sieldä / ja heitti heidän
tuhcans Kidronin ojaan.

13 Ja ne corkeuret jotca Jerusalemis edes
olit / dikialla puolella Mashithin ruorta /
jonga Salomo Israelin Cuningas raken-
danut oli Astarotille Sidonin cauhisturelle /
ja Chamorelle Moabin cauhisturelle / ja
Milchomille Amonin lasten cauhisturelle /

14 saastutti myös Cuningas. Ja särki pad-
zat / ja härwitti medzistöt / ja täytti heidän
sians ihmisten luilla.

15 Nijn myös BethElin Altarin / joca on
Nijnä corkeures cuin Jerobeam Neba-
thin poica tehnyt oli / joca Israelin saatti
syndiä tekemän / hän cukiisti sen Altarin ja
corkeuden / ja poltti corkeudet tuhwarri / ja
poltti myös medzistön. Ja Jostia käänsi

16 hänen / ja näti ne haudat jotca olit ruorel-
la / lähetti ja andoi tuotta luut haudoista /
ja poltti ne Altareilla / ja saastutti sen HERR-
ran sanan jälken / enin Jumalan mies huuta-
nut oli / joca nämät nijn ennen puhunut oli.

17 Ja hän sanoi : mikä haudan merkit tämä
on cuin minä täsä näen? Ja Caupungin
Canssa sanoi hänelle : se on sen Jumalan
miehen hauta joca Judast tuli / ja näitä hui-
si cuins tehnyt olet Altarille BethElis. Ja

18 hän sanoi : amahänen maata / ja älkän yr-
rikän ljeuttaco hänen luitans. Nain olit
hänen luuns wapadetut sen Prophetan lui-
den cansa / joca Samariasta tullut oli.

19 Hän percais myös caicki corkeusten huo-
net Samarian Caupungis / jotca Israelin
Cuningas tehnyt oli wihoittarens HERR-
ra / ja teli heidän cansans peräti nijn cuin

hän BethElis tehnyt oli. Ja hän ubrais
caicki corkeuden papit / cuin siellä olit Alta-
rille / ja poltti ihmisten luut sen päällä / ja
palais Jerusalemijn.

20 **J**A Cuningas käski Canssa ja sanoi : pi-
tätät teidän HERRalle Jumalalle
Päästäist / nijn cuin kirjoitettu on tämän kirj-
ton kirjas. Sillä ei yhtän Päästäistä ollut

21 nijn pidetty cuin tämä / Duomarein ajasta
jotca olit duominet Israelis / ja caickein
Israelin Cuningasten ja Judan Cuninga-
sten aicana. Mutta cahderandena toi-
stakymmendenä Cuningas Jostian ruon-
na / oli tämä Päästäimen pidetty HERRalle
Jerusalemis.

22 **J**A Jostia percais caicki noidat / merckein
cadzojat / curvat ja epäjumalat / ja caic-
ti cauhisturet cuin Judan maalla ja Jerusa-
lemis pannut olit / että hän pidäis Lain sa-
nat / jotca kirjas kirjoitetut olit / jonga
Pappi Hilfia löysi HERRan huonest.

23 Hänen wertaisens ei ollut yriskän Cuningas
ennen hända / joca nijn caikesta sydämeistäns /
caikesta sielustans / caikesta woinastans /
hänens käänsi HERRan tygö / caiken Mo-
seren Lain jälken / ja hänen jälkens ei tullut
myöskän hänen caltaistans.

24 **S**uitengin ei käändynyt HERRa hänen
wihans julmundest / jolla hän Judan päälle
wihoitettu oli / caickein kehoitusten tähden
ioilla Manasse hänen kehoittanut oli. Ja

25 HERRa sanoi : minä heidän Judan pois
minun castwoni edest / nijn cuin minä Israe-
lin heittänyt olen / ja tämän Caupungin jon-
ga minä walinnut olen / nimittäin Jerusale-
min / ja sen huonen josta minä puhunut o-
len : Minun nimen on oleswa siellä. Mi-

26 tä enämbi Jostias sanomist on / ja caikist
cuin hän tehnyt on / cadzo / se on kirjoitettu
Judan Cuningasten Aicakirjas.

27 **S**änen ajallans matcusi Pharao Necho
Egyptin Cuningas / Assyrian Cuning-
gasta wastan Phratin wirran tygö / mutta
Cuningas Jostia meni hända wastan / ja cuo-
li Megiddos / sitte cuin hän oli nähnyt hä-
nen. Ja hänen palvelians weit hänen
cuolluna pois Megiddost / ja weit hänen
Jerusalemijn / ja hautaisit hänen omaan
hautaans. Ja maan Canssa otti Joaha-
ren Jostian posan / wottelit ja teit hänen Cu-
ningari hänen Isäns siaan.

21 Jostia pite
Passah/
A. M. 333 t.
2. Chr. 35:1

24 Jostia aja
caicki noi-
dat ulos.
Lev. 20:27.
Deut. 18:11.

26 Si HERRa
ran wiha
cuitengan
lacta.
Inf. 24:3-4

29 Jostia lähte
Pharao
Necho
wastan
2. Par. 35:
20.

3. Reg. 11:7

3. Reg. 12:
28.

3. Reg. 13:2

Joahas on Cuningas na 3. Cuningasautta. 2. Par. 36.1.

Pharao otta hänen künni ja pane weron maan päälle.

Joachim tuli Cuningas. A. M. 3354. hallidze 11. ajaltaica. 2. Par. 36:5

NebucadNazar teki Joachimin alemmaisereks.

31 **Q**lmen ajastajan wanha colmattakym- mendä oli Joahas cosca hän tuli Cuningari/ ja hallidzi colme Cuningasautta Jerusalemis. Hänen äitins nimi oli Hamutal

32 Jeremian tytär Libnast. Ja hän teki paha HERRan edes niñcuin hänen Isänskin tehnyt oli. Mutta Pharao Necho otti hänen künni Riblathis Hamathin maalla/ ettei hän hallidzis Jerusalemis/ ja pani weron maan päälle sata leiwiskata hopiata/ ja leiwiskän culda. Ja Pharao Necho teki Eliachimn Jofian pojan Cuningari hänen Isäns Jofian siaan/ ja muutti hänen nimens Joachimixi/ mutta Joaharen hän otti ja wei Egyptiin/ siellä hän cuoli.

33 Ja Joakim andoi Pharaolle hopian ja cullan/ niñ cuitengin lasti hän maan werolliseri/ että hän wois niñ paljo hopiata anda Pharaon kaskyn jälken/ idzeungin maacunnan Canssan teki hän werolliseri woimans perästä hopiaan ja culdaan/ Pharaolle Nechole andarens.

34 **W**idencolmattakymmenen ajastajan wanha oli Joakim cosca hän Cuningari tuli/ ja hallidzi yritoistakymmendä ajaltaica Jerusalemis/ hänen äitins nimi oli Zebuda Pedajan tytär Kumast. Ja hän teki paha HERRan edes/ niñcuin hänen Isänskin tehnyt oli.

Wers. 5. Camarim) Ne olit hengelliset miehet / niñcuin nyt tähän aican ne caicein jumalifemmat ja angarimmat Nuntit olla tabowat / sentähden on myös heillä tämä nimi Camarim/ se on niñcuin suurest palawaisest jumalifudest. Ja suidjut taminen eli suidjutus/ oli niñ paljo heillä kuin Nuntien laulu ja rucous fireos: sillä suidjuturella ommärretän jecapateas Naamatus/rucoleminen. Mutta niñcuin näiden rucous on/ niñ oli myös niiden toisten suidjutaminen/ molemmat ihmisen ajatus/ ilman Jumalan henge ja sanat. v. 13. Mashich) eudjutat turmeluxeri / ja kuulla se ollen öljymäri / cusa pahoin tekiyt hucattin. v. 12 & 15. Altaric särki) Cadzo 33. cap. Num v. 52. D. 20. Ja uhras caicki Corkeuden Papit) Cadzo Deut. 13:5. D. 25. Caicest sydamest/ etc. caiken Moseren Lain jälken) Se on / hän on täydellä todella ja ilman ulocullaisutta parandanut alaslasterus Jumalan palweluren / Moseren Lain jälken/ ja on elänyt sen jälken niñ paljo kuin mahdollinen on tässä heicos luonnos. Cadzo/ Deut. 4: 29. ja cap. 6: 5.

XXIV. LUCU.

Joachimin aicana tule NebucadNazar Babelin Cuningas/ ja teke sen idzellens alemmaiseri / v. 1. joca luopu hänest / mutta HERRa pane wieran wäen waitwaman heitä Manassen syndein tähden / v. 2. Joachimin perän tule Joachim/ joca myös Zechonia cudjutat/hallidze colme Cuningasautta/ v. 8. NebucadNazar tuli jälkensä/ ja piiritä Jerusalem/ v. 10. otta Zechonian/ caiken HERRan huonen riistan/ maan Sangarit/ ja wie Babelin/ v. 12. pane Zedechian jädnhytten Cuningari/ v. 17. hän hallidze/ 11. ajaltaica/ teke paha ja luopu Babelin Cuningas/ v. 18.

NebucadNazar Babelin Cuningas meni hänen aicanans / ja Joakim tuli hänelle alemmaiseri colmeri wuo-

dexi / joca käänsi idzens ja erani hänest. Ja HERRa andoi tulla hänen päällens sotawäen Chaldeast / Eyrast / Moabist ja Ammonin lapsist/ ja andoi ne tulla Judean hucuttaman händä HERRan sanan jälken/ niñcuin hän oli puhunut hänen palwelians Prophetain cautta. Mutta se tapahdui Judalle HERRan sanan jälken/ että hän heitä heittäis pois caswoins edest Manassen syndein tähden kuin hän tehnyt oli. Ja wiattoman weren tähden jonga hän wuodatti/ ja täytti Jerusalem wiatomalla werellä/ sitä ei HERRa tahtonut anda anderi.

Mitä enämbi Joachimist sanomist on/ ja caicist hänen tegeoistans/ cadzo/ se on kirjoitettu Judan Cuningasten Aicakirjas. Ja Joachim nuckui hänen Isäns cansa/ ja hänen poicans Joachim tuli Cuningari hänen siaan. Ja Egyptin Cuningas ei lähtenyt enä hänen maaldans: sillä Babelin Cuningas oli hänelä ottanut caicki pois mitä Egyptin Cuningan oma oli/ Egyptin ajasta Phratin wirtan asti.

Ahderantoistakymmenen wuotinen oli Joachim tulle Cuningari/ ja hallidzi colme Cuningasautta Jerusalemis/ hänen äitins cudjutin Nehustha Elnathanin tytär Jerusalemist. Ja hän teki paha HERRan edes/ niñcuin hänen Isänskin tehnyt oli.

Silloin matcusit NebucadNazarin Babelin Cuningan palweliat Jerusalem/ ja Caupungi piiritettiin. Ja cosca NebucadNazar tuli palwelioittens cansa Caupungin/ piiritti hän sen. Mutta Joachim Judan Cuningas meni äitimens Babelin Cuningan tygö / ja palwelians cansa/ ja ylimmäistens cansa/ ja Camari palwelioittens cansa. Ja Babelin Cuningas otti hänen cahderandena hänen waldacundans wuonna.

Ja hän otti caiken tarwaran HERRan huonest / ja Cuningan huonest / ja ricot caicki cullaiset astiat/ joca Salomo Israelin Cuningas oli HERRan Templin andanut tehdä / niñcuin HERRa puhunut oli. Ja wei coco Jerusalem/ caicki ylimmäiset / caicki woimalliset / kymmenen tuhatta fangia / ja caicki puusepät / ja caicki rautasepät pois/ ja ei yhtäkän jättänyt/ waan köyhimmän Canssan maalle.

Ja wei Joachimin/ ja Cuningan äitin/ Cuningas

335. HERRA waitwa Judat Manassen sondein tähden Sup. 21: 1. l.

Joachim tuli Cuningari A. M. 3355. hallidze 3. Cuningasautta. 2. Par. 36:9.

NebucadNazar piiritä Jerusalem. Dan. 1: 1.

Ja wie Joachimin maan hupwen cansa Babelin Esth. 2: 6.

Zidechia tule Cuningari. A.M. 3355. hallidze 11. ajastaica. Jer. 37: 1. Cap. 52: 1. 2. Par. 36: 11.

Zidechia luopu Babelin Cuningast.

Nebucad Nezar piiritti ja saa Jerusalem. A.M. 3365. 2. Par. 36: 17. Jer. 39: 1. Cap. 52: 4.

Zidechia patene, fanginan ja wiedän Babelijn.

16 Cuningan emännät / ja hänen Samaripalwelians pois Babelijn. Ja ne voimalliset maalda / wei hän myös Jerusalemist fangina Babelijn. Ja seidzemen tuhatta parasta Caussasta / ja tuhannen puuseppä ja rautaseppä / caicki wälewät sotamiehet. Ja Babelin Cuningas wei heidän fangina Babelijn. Ja Babelin Cuningas asetti Mathaniam hänen setäns Cuningari hänen siaans / ja muutti hänen nimens / ja cudzui hänen Zidechia.

17 **U**uden wuoden wanha colmattakymmenenä oli Zidechia tullesans Cuningari / ja hallidzi yriotoistakymmenenä wuotia Jerusalemis. Hänen äitins cudzuttin Hamital Jeremian tytär Libnast. Ja hän teki paha HERXran edes / niincuin Joachim myös tehnyt oli. Sillä se tapahdui niin Jerusalem ja Judan cansa HERXran wihasta / sihenasti että hän heitti heidän pois castwons edest. Ja Zidechia ercani Babelin Cuningast.

Verf. 4. Ei HERXra tahonut anda anderi) Sillä he olit mielisyydet ja auttaneet Manasseta wuodattaman wiatoin-da werta / ja ei catuneet sitä.

XXV. LUCU.

Nebucad Nezar tule idlens / piiritti ja saa Jerusalem / v. 1. Zidechia patene / oretan fangari ja wiedän hänen myös / v. 4. hän wiedän Babeliin / v. 6. lähetä Nebuzar Adanin cuktistaman Templin ja Caupungita / v. 8. hän wie pois yhteisen Caussan / v. 11. caicki callit calut HERXran huones / v. 13. jätänet wie Cuningalle tapetta / v. 18. pane jäänein köyhän päälle Gedastan / v. 22. hänen tappa nyi Ismael nimelda / v. 24. Caussa pelkä ja patene Egyptijn / v. 25. Ewil Merodach tulduans Babelin Cuningari otta Joachimin fangen dest / ja asetta pöytäns myös / v. 27.

1 **U**yhderändenä hänen waldacundans wuonna kymmenenä päiwänä kymmenellä Cuulla tuli Nebucad Nezar Babelin Cuningas / cailen hänen wäkens cansa Jerusalemis eteen / ja he sioitit heidän sen eteen / ja rakensit skanzin sen ymbärille. Ja niin oli se Caupungi piiritetty yhtentöistakymmenenden Cuningas Zidechian wuoten asti. Mutta yhderännellä Cuucaudella / tuli fangen suuri nälkä Caupungijn / niin ettei Caussalla maacunnas mitän syömist ollut.

4 Niin cuktistettin Caupungi / ja caicki sotamiehet pakentit yllä ulos porttitietä / niiden cahden muurin wälildä / joca mene Cuningan frydimaahan (waan Calderit olit

ymbäri Caupungita) ja hän pakentit sitä tietä myöden tasaiselle ledolle.

5 **M**utta Chalderein sotawäki ajoi Cuningast taca / ja käsitit hänen tasaisella ledolla läsnä Jerihota / ja caicki sotamiehet jotca hänen tykänans olit / olit hänestä erannet. Mutta Cuningan he otit kynni / ja weit hänen Babelin Cuningan tygö Xiblatbyn / ja he duomidzit hänen. Ja he tapoit Zidechian lapset hänen silmäins nähden / ja puhcaisit Zidechian silmät / ja sidotit hänen cahleisijn ja weit Babelijn.

8 **S**eidzemendänä päiwänä wäydennellä Cuucaudella / se on yhderästoistakymmenes Nebucad Nezarin Babelin Cuningan ajastaica / tuli Nebuzar Adan sodanpäämies Babelin Cuningan palwelua Jerusalemijn. Jo poltti HERXran huonen ja Cuningan huonen / ja caicki huonet Jerusalemist / caicki myös suuret huonet poltti hän tulella. Ja caicki Chalderein sotawäki jotca huorwin päämiehen cansa olit / särjät muurit cum Jerusalemis ymbärillä olit. **M**utta muun Caussan joca jäänyt oli Caupungijn / ja ne jotca Babelin Cuningan tygö paennet olit / ja sen muun yhteisen Caussan wei Nebuzar Adan huorwin yllimmäinen päämies pois. Ja jätti niistä halwimbia maacundaan wäytämänden miehiä ja peldomiehiä.

13 **M**utta Chaldereit särjät wassiset padzat HERXran huones / ja istuimet / ja wassimeren joca HERXran huones oli / ja weit wassen Babelijn. Ja padat / lapoit / weidzet / luficat / ja caicki wassiset astiat / joilla palwelit / otit he pois. Huorwin päämies otti myös pannut ja wassimaljat jotca olit cullast ja hopyast. **C**ari padzasta yhden meren / ja istuimet jotca Salomo oli andanut raketa HERXran huoneseen / näitä wassiasioita ei taattu caickia punnita. **Y**ri padzas oli cahderantoistakymmenenä kynärätä corkia / ja sen cnuppi oli myös wassesta / joca oli colme kynärätä corkia / ja woyöt ja Granatin omenat ymbäri cnuopin olit caicki wassesta / taincaltainen oli myös toinen padzas wöimens.

18 **J**u huorwinpäämies otti Papin Serajan siitä ensimmäisest wuorost / ja Papin Zephanian toisest wuorost / ja colme owen wartiat. Ja yhden Samaribaldian Caupungist / joca oli sotawäen haldiari asetettu / ja wäysi miestä niistä cum seisot aina Cu-

Nebuzar Adan cuktistat Templin ja Caupungin.

Caussa ja caicki callit calu wäydän Babelijn.

Reg 7: 15 Jer. 27: 19.

Jer. 52: 21. 2. Par. 3: 15.

Parhat Caussat taperan.

ningan edes / jota Gaupungist löyttin.
 Ja Sopherin sodanpäämiehen / jota maan
 Ganssan opetti sotiman / ja cuusikymmendä
 miestä maan waest / jota sista Gaupungi-
 20 sta löyttin. Nämät otti NebuzarAdan
 huorwin ylimmäinen / ja woi Babelin Cu-
 21 ningan tygö Riblathijn. Ja Babelin Cu-
 ningas tappoi ne Riblathis Hemathin
 maalla. Näin wietin Juda pois hänen
 maaldans.

22 **N**etta NebucadNezar Babelin Cu-
 ningas asetti Gedalian Abitamin po-
 jan Saphanin pojan sen waen päälle / jonga
 hän jätti Judaan. Cosca caieki sotajoue-
 23 ko / päämiehet ja muut cuulit Babelin Cu-
 ningan corgottanen Gedalian / tulit he Ge-
 dalian tygö Mizpaan / nimittain / Ismael
 Nethanin poica / ja Johanan Kareahn poi-
 ca / ja Seraja Zhanhumethin sen Netopha-
 24 thiterin poica / ja Jaesansa Maechatin poi-
 ca / heidän miehins. Ja Gedalia wan-
 noi heille ja heidän miehills / ja sanoi : ä-
 lät peljätkö olla Chalderein alimmaisna /
 pysykätte maalla ja olcat Babelin Cuning-
 galle cuuliaiset / niin teidän menesty.

25 **N**etta seidzemennellä Cuncaudella tuli
 Ismael Nethanian poica / Elisaman
 poica Cuningalifesta sugusta / ja kymmenen

miestä hänen cansans / ja tapoit Gedalian /
 ja ne Judalaiset ja Chalderit jota hänen
 cansans olit Mizpaas. Niin nousi caieki
 26 Canssa sekä suuret että pienet / ja sotawäen
 päämiehet / ja tulit Egyptijn : sillä he pel-
 täisit Chalderejä.

27 **S**eidzemendä ajastaicana neljättä
 kymmendä / sittedeuin Jojachin Judan
 Cuningas oli wietty pois / seidzemendä
 päivänä colmattakymmendä / toisella Cun-
 caudella toistakymmendä otti ErwisNe-
 rodach Babelin Cuningas ensimmäisnä
 hänen waldacundans rouwna Jojachinin
 28 Judan Cuningan sanghuonesta. Ja pu-
 hui hänen cansans ystäwälist / ja asetti hä-
 nen istuimens ylempiä Cuningasten istui-
 mita / jota hänen tykönäns olit Babelis.
 Ja muutti hänen fangeudens waattet /
 ja hän söi aina hänen tykönäns caiken elin-
 29 aicans. Ja määräis hänelle hänen o-
 30 sans / hänelle aina jecapäiwä Cu-
 ningalda annetta caikena
 hänen elinaica-
 nans.

Gedalia
 pannan
 jäänoit
 hallidje-
 man.
 Ier. 40:5-9.

Ismael
 tappa Ge-
 dalian / etc.

Jojachin
 corgoretan
 Babelis.
 A. M. 3390.
 Ier. 52:31.

Toisen Cuningasten Kirjan
 loppu.

*Quoniam Ismael
 captus est et captus in
 man. 24. 9. 3. 11.*